

Şefaaf Ya RAHMAN

Kim kalıcı şeref ve itibar arıyorsa, iyi bilsin ki bütün bir şeref ve itibarın kaynağı Allah'tır. O'na sadece güzel sözler yükselir, o sözleri yücelten ise imana uygun eylemlerdir...Fatır 10

DUA:

Özünde merhametli işinde merhametli Allah'ın adıyla, alemlere rahmet olarak gönderilen elçisi Hz.Muhammed'e duamı ve desteğimi ilan etmekle başlıyorum.

Rabbim! Elçine itaat ettim, vahyine teslim oldum. Gönderdiğin vahyi daha iyi, muradına uygun anlamak için, buyruğun gereği üzerinde düşünerek ve yalnız senden yardım isteyerek bu çalışmaya başladım.

“Ey Rabbim! Gönlüme ferahlık ver. İşimi bana kolaylaştır. Dilimin bağını (düğümünü) çöz. (Böylelikle) sözümü iyi anlasınlar.” Taha 27

ÖNSÖZ

İnsanlık tarihi boyunca, Allah'ın varlığına ve birliğine iman etmeyen bir topluluk olmamıştır. Tüm kainatı yaratan, rızık veren, yöneten, her şeyin sahibi olan bir yaratıcı inancı hep varolagelmıştır. Bu, Rabbimizin yaratılışımıza kodladığı bir programdır. Bu program ile Allah'ın varlığını bilir ve O'nun için bir şeyler yapmaya çalışırız.

İşte bu nedenle Rabbimiz; görevlendirdiği elçileri ve onlarla gönderdiği kitaplarla, biz kullarına nasıl yaşamamız, O'nun için neler yapmamız gerektiğini öğretmiştir. Örneğin en çok O'nu sevmemiz gerektiğini indirdiği vahiy ile biz kullarına bildirmiştir.

Fakat insanlar, gün geçtikçe Allah'ın mesajlarını bozmuşlar, kendi heva ve heveslerine uymaya başlamışlardır. Allah'ın kitaplarına başvurmak yerine, büyüklerinin, önderlerinin, Allah'a yakın gördüklerinin kitaplarına başvurmuşlardır. Durum böyle olunca,

Allah'ın mesajlarını arkalarına atmışlar, **şu dedi ki bu dedi ki** dinine iman etmişlerdir.

Aralarındaki anlaşmazlıkların çözümünü, Allah'ın kitaplarında aramak yerine, çelişki ve tutarsızlık dolu insanların kitaplarında aramışlardır.

Sonuç: insanlar arasında; fırkalaşmalar, bölünmeler, mezhepleşmeler, savaşlar, geleneği dinleştirmeler, hurafeler, bidatler...

Bu bozulmaların belki de en büyüğü Allah'ı gereği gibi tanıyamamak olmuştur. İnsanlar, her an yakınımızda olan, her şeyi duyan ve gören, her şeyi bilen, yardım istenilenecek, sığınılacak, yalvarılacak tek varlık olan Allah yerine; uzakta olan, O'na ulaşmak için araçlara ihtiyaç duyulan, bazı yetkilerini kullarına devreden, torpil yapıp bazı kullarını kayırabilecek, bazı kullarının her istediğini yapan vs bir Allah'a iman etmişlerdir.

İnsanlar, Allah'ı; O'nun kitabından öğrenmek/tanımak yerine, rivayetlerden, masallardan, peygamber adına uydurulan hadislerden, mezhep kitaplarından tanımışlardır. Durum böyle olunca, insanların iman ettiği Allah; göklerde olan, O'na ulaşmak için araçlara ihtiyaç duyulan, yardımcılar bulunan, kainatı bu yardımcılar ile beraber yöneten, torpilci, kayırmacı, azizlerin velilerin her dediği yapan, onların isteği ile cennetlik ve cehennemlikleri tespit eden bir ilah olmuştur.

Son nebinin ümmeti de bu bozulmadan nasibini fazlasıyla almış, kurandan ayrılarak tamamen zan olan uydurulmuş bir dine inanmaya başlamışlardır. Hatta o kadar ileri gidilmiştir ki, kuranı önceleyen müslümanlar sapıklıkla itham edilmeye başlanmıştır.

Durum böyle olunca, müslümanlarda kesinlikle olmaması gereken inançlar, müslümanım diyen insanların olmazsa olmazları olmuş,

önceki ümmetlerin düştüğü yanlışlara, Muhammed ümmeti de düşmüştür. Rabbimizin, kuranda yaptığı uyarılar, müslümanım diyenler tarafından; *“Bu ayetler ehli kitabı uyarıyor, bu ayetler müşrikleri uyarıyor, bizimle ilgili değil”* denilerek dikkate alınmamış ve ümmetin büyük bir çoğunluğu şirk bataklığının içine düşmüştür.

Kanaatimce, bu ümmetin içine düştüğü şirk bataklığını besleyen en önemli konu şefaathane konusudur. Çünkü şefaathane inancının içinde; Allah dışında başka varlığa sığınma, yardım isteme, yalvarma, o varlık için bazı dini ritüeller yapma, Allah’ın yetkisini kuluna devrettiğini iddia etme gibi bir çok tevhid inancına aykırı konu bulunmaktadır.

Ne yazık ki bu ümmet, Allah’ın kesinlikle reddettiği şefaathane inancını, dinin olmazsa olmaz şartı olarak görmüş, kabul etmeyenleri kâfirlikle suçlamışlardır.

Ramazân ayında camilere mahya, yemeklerden ve ezandan sonra dillere dua olarak **“şefaathane ya resulallah”** yerleşmiş, farz namazlar Allah rızası için, sünnet namazlar peygamberin şefaathane için kılınır olmuştur.

İnsanlar, *“size şefaathaneçi olacağım”* diyen sahtekarlar tarafından kandırılmış, kendilerine teslim olunmaları gerektiği söylenerek sömürülmüştür. Yalnız Allah’a teslim olması gereken müslümanlar, şefaathane beklentisiyle başkalarına teslim olmuş, onların her dediklerini sorgusuz kabul ettiklerinden, onlara kulluk eder hale gelmişlerdir.

İşte bu çalışmanın hedefi; ümmetin içinde, aklını kullanan, kurana teslim olmak için gayret eden insanlara şefaathane inancının doğru bir inanç olmadığını, Allah dışında şefaathaneçi edinenlerin Allah’ı gereği

gibi tanımadığını, şefa'at inancından vazgeçmeyen müslümanların sonlarının umdukları gibi olmayacağını ispat etmektir.

Tolga KARALAR
Haziran 2016

NEDEN SADECE AYETLER DEĞERLENDİRİLMİŞTİR

Bu çalışmada sadece ayetler esas alınmış, rivayetler değerlendirilmemiştir. Rivayetlerin, dinin kaynağı olduğu tarafımızca doğru kabul edilmemektedir. Bu nedenle, şefaitle ilgili onlarca rivayet çalışmanın dışında tutulmuştur.

Bu düşüncemizin nedeni, yine kuran ayetleridir. Düşüncemizi inşa eden ayetleri beraber okuyalım:

1- Kuran açık ve nettir:

(De ki): "Hakikati açık ve net bir biçimde ortaya koyan bu ilahi kelamı size gönderen O iken, (iyi ve kötüyü belirlemede) O'ndan başka bir hakem mi arayayım?"... enam 114

Kuran; hakikati, doğruyu açık ve net bir biçimde ortaya koymaktadır. Doğruyu bulmada, iyiyi ve kötüyü belirlemede, anlaşmazlıkların çözümünde başvurulacak tek kaynaktır. Kuran dışında hiç bir kitap hakikati açık ve net bir biçimde ortaya koyamaz ve doğruyu yanlış belirlemede, anlaşmazlıkların çözümünde hakem olamaz.

Madem elimizde açık ve net, Allah'ın hakem yapmamızı istediği bir kitap var. Neden tartışmalı bir konunun cevabını başka kitaplarda arayalım?

2- Kuran, Allah tarafından açıklanmıştır:

Elif-lâm-râ. (bu) ilahî bir kitaptır ki, ayetleri her şeyden bütünüyle haberdar olan hikmet sahibi (allah) tarafından kendi içlerinde açık ve anlaşılır kılınmış, birbirleriyle açıklanmış ve ayrıca birbirleriyle bağlantılı olarak etraflı

biçimde dile getirilmiştir ki, allah'tan başkasına kulluk etmeyesiniz. Hud 1-2

Kuran; Allah tarafından detaylıca açıklanmış ve anlaşılır kılınmış bir kitaptır. Allah, kuranı açıklamayı kimseye bırakmamış, kendisi açıklamıştır. Yani tefsirini kendisi yapmıştır. Bunun nedeni ise, kullarının kendisinden başkasına kulluk etmemelerini sağlamaktır. Eğer açıklamayı kendisi yapmamış ve anlaşılır kılmamış olsaydı, insanlar, açıklamayı yapana kulluk ederlerdi.

Madem elimizdeki kitap, Allah tarafından açıklanmış ve anlaşılır kılınmış bir kitap, neden başka kitaplara müracaat edelim de, o kitapların yazarlarını ilah kabul etmiş olalım?

3- Kuran, furkandır:

Bütün insanlara bir uyarı olsun diye kuluna, hakla bâtılı ayıran kitabı indiren Allah, yüceler yücesidir. Furkan 1

Kuran; insanlara bir uyarıdır. Hakla batılı, doğruyla yanlış, güzel ile çirkini, iyi ile kötüyü ayırandır. Bir müslüman, hakkı, doğruyu, güzeli, iyiyi bilmek istiyorsa başka kitaplara değil, kurana başvurur. Çünkü yalnız kurandır furkan olan...

Madem elimizdeki kitap furkandır. Allah, kendi gönderdiği kitaplar dışında başka bir kitaba furkan dememiştir, o halde hakla batılı ayırmada başvuracağımız tek kaynak da odur.

4- Kuranda çelişki ve tutarsızlık yoktur:

Onlar Kur'an'ın manası üzerinde kafa patlatırcasına derinliğine durmuyorlar mı? Eğer o Allah dışındaki bir kaynaktan gelmiş olsaydı, elbette onda bir yığın çelişki ve tutarsızlık bulurlardı. Nisa 82.

İçinde çelişki ve tutarsızlık olmayan tek kitap kuranı kerimdir. Onun dışındaki tüm kitaplarda çelişki ve tutarsızlık vardır.

Madem elimizde; içinde çelişki ve tutarsızlık olmayan bir kitap var ve tek kitap da bu kitaptır. Neden çelişkilerin ve tutarsızlarının olduğu kitaplara doğruyu bulmak için başvuralım?

5- Kuran, kuşkusuz Allah katındandır:

İşte kendisi hakkında hiçbir kuşkuya yer olmayan bu ilahi kelimeler, takva sahipleri için bir hidayet rehberidir. Bakara 2

Kuran; Allah'tan geldiği konusunda kuşku/şüphe olmayan kitaptır. Bu nedenle din konusunda tek kaynak kuranıdır. Kuran dışında, peygamberimize inen vahyin toplandığı başka bir kitap yoktur.

Madem Allah'tan geldiği konusunda kuşku olmayan kitap kuranı kerimdir, diğer bütün kitaplar kuranın arkasındadır. Kuranın ne dediğini bilmeden, başka kitapların ne dediğini anlamaya çalışmak, onlara uymak; kuranı o kitapların arkasına atmaktır. Bu durum, başka kitapları kurana şirk koşturmadır. O kitapların yazarlarını da Allah'a şirk koşturmadır.

6- Kurana sarılan dosdoğru yolu bulur:

Öyle ise sana vahyedilene sınırsız sarıl! Şüphesiz sen doğru bir yol üzeresin. Zuhuruf 43

Dosdoğru yolda olmak isteyen bir kul, başka kitaplara değil yalnız kuranı kerime sarılması gerekmektedir. Kuran, ona sarılanı dosdoğru bir yola yöneltir. Allah, kuran dışında sarılmamız gereken, dosdoğru yola götürecektir başka bir kitap buyurmamıştır.

Madem böyle, kurana sarılmak Allah'ın emri, neden başka kitaplara uyup da Allah'ın emrini bir kenara atalım!

7- Kurana uyulması gerekir:

Bu Kur'ân da bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Buna uyunuz ve sakının ki size merhamet edilsin. Enam 155

Uyulması gereken tek kitap kuranı kerimdir. Rabbimiz, kuran dışında hiç bir kitaba uyulmasını emretmez.

Madem Allah'ın emridir, kurana uymak. Bir müslüman kuran dışındaki başka kitaplara uymamalı, sadece kurana teslim olmalıdır.

8- Peygamber, yalnız kurana uymuştur:

Benim görevim, sadece bana bildirilene uymaktır! Enam 50

Peygamber yalnız kurana uymuş, hayatını kurana göre düzenlemiştir. Kendi heva ve hevesine göre değil, kuranın emir ve yasaklarına göre yaşamıştır. Kuran dışında kendi sözlerinin de yazılmasını ve onlara da uyulması gerektiğini söylememiştir.

Peygamberin sünnetine uyduğunu iddia edip de, kuran dışı başka kitaplara uymak bir çelişkidir. Peygamberin izinden giden, peygamber gibi sadece kurana uyar.

9- Peygamber, kuranı tebliğ etmiştir:

...Bir de bu Kur'an'ı (insanlara) okuyup iletmekle... nemi 92

Peygamberimiz, kuran dışında başka bir kitap tebliğ etmemiştir. Peygamberin izinden giden ümmet de yalnız kuranı tebliğ etmek zorundadır.

Yalnız kuranı tebliğ etmek, kurana göre yaşamayı ve ona uymayı gerektirir. Başka kitaplara göre yaşayıp, kuranı/islami tebliğ ediyorum demek, kendini kandırmaktır.

10- Kuran, Allah tarafından korunmuştur:

Elbette bu uyarıcı mesajı kaynağından indiren Biziz; onu koruyacak olan da kesinlikle yine Biz olacağız, Biz! Hicr 9

Kuranı kerim, Allah tarafından korunmuş bir kitaptır. Ona; yalan, uydurma, insanların heva ve hevesleri, çıkar, siyaset vs girememiştir. Yalnız Allah'ın mesajları vardır. Oysa ki diğer kitaplarda; uydurmalar, zan, siyaset, çıkar vs vardır ve bunların olduğu kitaplar dinin kaynağı olamazlar.

Durum bu iken; akıllı bir insan, Allah'ın kitabına mı uyar? Diğer kitaplara mı?

11- Sorumlu olacağımız tek kitap kuranı kerimdir:

Kuşkusuz bu (vahiy), senin ve kavmin için bir şeref ve itibar kaynağıdır: fakat zamanı gelince hepiniz (ona karşı aldığınız tutuma göre) hesaba çekileceksiniz. Zuhruf 44

Rabbimiz, biz kullarını başka kitaplardan değil sadece kurandan sorguya çekecektir. Bu ayet ile, sadece kurandan sorumlu olacağımızı buyuran Rabbimiz, hesap günü önümüze başka kitaplar koyarak sorguya çekmez. Başka kitaplardan da sorumlu tutacak diyenler; bu ayetin üstünü örtüyor ve Allah'a söylemediği bir şeyi söylemiş gibi göstererek iftira atmış oluyorlar.

Madem yalnız kurandan sorguya çekileceğiz, neden başka kitaplara çalışalım da kuranı arkamıza atalım ve sınıfta kalanlardan olalım?

Değerlendirme: Ayetler son decere açıktır. Elimizde böyle bir kitap varken, hakkı/doğruyu/gerçeği başka kitaplarda aramak doğru olmasa gerektir. Madem bir anlaşmazlık var, birileri şefaet

haktır, birileri şefa'at şirktir iddiasında bulunuyor, kuranın emrettiği gibi bu anlaşmazlığı kuranla çözmeliyiz.

"Hayır biz kuranı gereği gibi anlayamayız. Alimlerimiz anlamışlar ve bizim için açıklamışlardır. Bu nedenle kurana değil de onların kitaplarına başvurmalıyız. Hem bir konuda çoğunluk ne diyorsa ona uymalıyız." diyenler, yukarıdaki ayetleri ve onlarca ayeti yalanlamış, üstünü örtmüş olurlar ki, bu durum müslümanım diyen bir insanın, islam dairesinden çıkmasına neden olmaya yeterlidir.

HADİS UYDURMACILIĞI

Bu bölümde; neden rivayetler değerlendirilmemiştir sorusunun diğer bir nedeni incelenecektir. Bu bölüm; *kurandakidin* adlı internet sitesinden alıntı yapılarak hazırlanmıştır.

1) Dini bozmak, dejenere etmek için uydurmalar:

Din düşmanları, dinimizi yaşanmaz bir şekle sokmak, saçma göstermek ve yıpratmak için birçok hadis uydurmuşlardır. Daha sonra kendileri ve kendilerinden sonra gelen birçok dinsiz de dini yıkma uğraşlarında bu hadisleri kullanmışlardır. İslama olan inançsızlıklarını, kin ve nefretlerini içlerinde gizleyerek, samimi dindar görüntüsünde halkın arasına karışan birçok münafık, her şeyden önce İslam inancını bozmayı ve Müslümanlar'ın kalplerindeki inançlarına şüphe ve tereddütler sokmayı başlıca amaç edinmişlerdi. Bu amaçla akla hayale sığmayan, kafaları bulandıracak, Peygamber'in söylemesine imkan olmayan onbinlerce uydurmayı hadis adı altında Peygamber'e fatura ettiler. Kuran'daki ayetler, daha Peygamber'imiz hayattayken münafıkların nasıl Müslümanlar'ın arasına karıştığını göstermektedir.

Halife Mehdi zamanında boynu vurulmak üzere yakalanan ünlü dinsiz Abdülkerim bin Ebil Avca öldürülmeden önce şu dehşetli açıklamayı yapar: *"Siz beni öldürüyorsunuz ama ben dininizde helali haram, haramı helal yapan 4000 hadis uydurdum."* 6000 küsur Kuran ayeti olduğunu düşünürsek, sırf bir kişinin 4000 hadis uydurmuş olmasının açacağı dehşetli tahribi anlayabiliriz.

Ahmed bin el Cuveybari, Muhammed bin Ukeşa ve Muhammed bin Temim'in de Hz. Peygamber hakkında 10.000'den fazla hadis uydurdıkları söylenir [İbni Hacer, Lisanu'l Mizan]. Zehebi, Ahmed bin Abdullah'ın binlerce hadisi, hadis imamlarına dayandırarak

uydurduğunu, Enes bin Malik'in hizmetçisi olduğunu iddia eden Dinar Ebu Mikyes'in de Enes bin Malik'ten duyduğunu söylediği uydurmalarla dolu bir sayfayı naklettiğini anlatır (Zehebi, Mizan).

Hadisçilerin kitapları, dini bozmak için kasıtlı yapılan uydurmaların itiraflarıyla doludur. Bu uydurmaların varlığı bellidir. Ama bu uydurmaların bugün meşhur olan hadis kitaplarına karışmadığı neye dayanarak garanti edilebilir? Kuran'da söz edilen, Peygamber yaşarken var olan münafıkları ve bundan sonra iki yüz yıl boyunca çıkan münafıkları, kim nasıl teşhis etmiştir de onların uydurduğu hadislerden kitaplarını korumuştur?

2) Siyasi ayrılıklardan kaynaklanan uydurmalar:

Peygamberimiz'in vefatı üzerinden 40 yıl bile geçmeden Hz. Ali ve Muaviye arasında çatışmalar boy göstermiştir. Bu dönemden itibaren İslam âlemi, geriye dönüşü olmayacak bir şekilde siyasi ayrılıkların içine girmiştir. Siyasi olarak ayrılan toplumlar birçok alanda çelişmeyi, birbirine muhalefet etmeyi hüner saymışlar, kendi siyasi fırkalarını destekleyen hadisler uydurmuşlar, kendi siyasal hareketlerine inanmayı "Allah'ın bir farzı" olarak sunmuşlardır. Bu arada kendi liderlerini yüceltip, karşı görüşün liderlerini yerin dibine sokmuşlardır.

Halili'nin Er İrşad adlı çalışmasında, Şiilerin Hz. Ali hakkında 300.000 hadis uydurduğu ve Hz. Ali'nin sözlerini nasıl saptırdıkları anlatılır. Bu sayı, Kuran'daki ayet sayısının 50 katı kadardır. Şiilikten ayrılan bir kimse Şiileri kastederek "*Allah onların canını alsın, nice hadisleri değiştirdiler*" demiştir (Müslim, Sahihü Müslim).

H. Ebu Bekir'i Hz. Ali'ye üstün sayan ve bunu, mezheplerinin bir şartı gören Sunni görüş ve Hz. Ali'yi üstün saymayı iman şartına

dönüştüren Şii görüş ile onların asırlar süren anlamsız çekişmeleri, bu maddeye güzel bir örnek teşkil etmektedir. Görünen o ki İslam siyasallaşınca, siyasi gücü elinde bulunduranlar, dini, çıkarlarına uygun bir şekilde yapılandırmaktan çekinmemişlerdir.

3) Dini eksik zannedip, kendince dini kurtaranların uydurmaları:

Dindar olarak tanınan birçok “gözde” Müslümanın durumu, Yahya bin Said’in *“Salih kişileri hadiste olduğu kadar hiçbir şeyde yalancı görmedik”* sözünde, en güzel şekilde tarif edilmiştir. Bu gerçeği itiraf edenlerden biri de en güvenilir olduğu iddia edilen iki hadis kitabından birinin yazarı olan Müslim’dir. Müslim, Ebu Zennat’dan şunu nakleder: *“Medine’de yüz kişiyle karşılaştım, hepsi de güvenilirirdi, ama hadisleri alınmazdı”* (Müslim, Sahihi Müslim, 1. cilt).

4) Dini sevdirmek için uydurmalar:

Bu madde kısmen 3. maddeye benzemektedir, bu madde altında incelenecek kişiler de Allah’ın dininin kurtulmuş olduğundan habersiz olup, dini kurtaracağını zannedenlerden oluşur. Bu kişilerdeki esas kaygı dini sevdirmek, ibadetleri sevimli göstermektir. Bu popülist kaygı Allah’ın indirilmiş dininin, uydurulmuş hadislerle ve izahlarla karışmasına yol açmıştır.

Bunlar arasında Ebu İsmet Nuh gibi Kuran’ın her suresinin faziletleri hakkında hadis uyduranlar vardır. Peygamberimiz’i yüceltmek için Peygamber’in üstünlüklerine dair hadisler üretenler de mevcuttur. Bu uydurucuların kendilerini savunmak için şöyle söyledikleri aktarılır: *“Biz Hz. Peygamber adına yalan uydurmadık, bilakis bunu Peygamber’in getirdiği dini güçlendirmek için yaptık.”* [İbni Hacer, Fethul Bari]. Bu alıntıda gördüğümüz gibi

bunlar, bu tarzda hadis uydurmayı yalan olarak bile görmemişler, hatta bu korkunç fiillerinde belki de sevap ummuşlardır: *“Biz Peygamber lehinde yalan söylüyor ve şeriatını takviye ediyoruz”* (İbnul Cevzi, K. Mevzuat). Görüldüğü gibi bu uydurucular Allah’ın Kuran’ını eksik görmekle, bir de üstüne hadis uydurmakla kalmamış, üstüne üstlük dindarlıkta şampiyonluğu da kimseye bırakmamışlardır.

Aşırı dindar tanınan bazı kimseler, bu özellikleriyle, en tehlikeli sınıflardan biri haline gelmişlerdir. Zira onlar halkın sevip güvendiği, sözlerine önem verip, hareketlerini örnek kabul ettiği kimselerdi. Onların hadis olarak tanıttıkları, daha rahat kabul görüyor ve itiraza uğramıyordu. Böylece İslam, Kuran’ın ruhundan daha çok uzaklaştı ve oluşan yeni yapı tüm katkılarıyla katıksız İslam sanıldı.

5) Mezheplerini, fikirlerini doğru çıkarmak için uyduranlar:

Kuran’a dayalı bir İslam modelinden uzaklaşıp, insan sözlerinin Allah’ın hükmü olarak takdim edildiği, hadise dayalı gelenekçi bir modelin kuvvetlendiği ortamda, insanlar dini farklı farklı anlamaya başlamışlardı. Bu tablo, İslam’ı anlama ve yaşamada birbirleriyle uzlaşmayan, dini konularda ayrılığa düşen farklı düşüncelerin, kampaşma ve mezheplerin doğmasına sebep oldu. Bu ortamda mezhep bağılıları, kendi düşüncelerinin haklılığını ispat edip halkı etkileyebilmek ve kendi mezheplerine çekebilmek için Hz. Peygamber’in dilinden kendi mezheplerini öven, öteki mezhepleri aşağılayan uydurma hadislere dayanma ihtiyacı hissettiler.

Hanefi mezhebinin mensuplarının şu şekildeki bir uydurmasını görebiliriz: *“Ümmetimde İmam Şafi adında bir kimse ortaya çıkacaktır. O, ümmetime şeytandan daha zararlı olacaktır. Ve yine*

ümmetim arasından adına Ebu Hanife denecek bir kimse gelecektir ki, o ümmetimin ışığıdır” (İbnu Arrak, Tenzihus Şeria, 2. cilt).

Bu arada Şafi taraftarları da boş durmaz ve kendi imamlarını kurtaracak hadis uydururlar: *“Kureyş alimi (İmam Şafi) yeryüzünün her yerini ilimle dolduracaktır.”*

Maliki mezhebi taraftarları hiç durur mu, onlar da kendi hadislerini açıkladılar: *“İlim talebi için bir gün gelecek, develerin boyunları vurulacak (yani uzun seyahatlere girilecek) da Medine aliminden (İmam Malik) daha alim birisi olmayacak.”*

Sunni mezheplerde durum böyleyken Kaderiyecilerin de nasıl hadis uydurduğu eski bir Kaderiye mezhebi üyesi Ebu Reca Muhriz'e dayandırılarak anlatılır: *“Kaderiyecilerden kesinlikle bir şey rivayet etmeyiniz, vallahi biz insanları mezhebimize çekebilmek için hadisler uydurur ve bu hareketimizle de sevap kazanacağımızı umardık. Ben bu suretle Kaderiye mezhebine dört bin kişi kattım”* (Er Cerhu Ve'l Tadi'l, 1. cilt).

6) Zorlama altında uyduranlar:

Daha evvel de değindiğimiz gibi hadis toplama hareketinin ilk olarak başlamasında özellikle Emevi halifelerinin zorlama, tehdit ve işkenceleri önemli yer tutar. İlk hadis toplayan kişi olduğu iddia edilen Ez Zuhri'nin şu sözü bunun delilidir: *“Biz hadisi yazmaktan hoşlanmıyorduk. Ne var ki o yöneticiler (Emevi halifeleri ve adamları) bizi buna zorladılar.”*

Zorlama altında yapılan toplamalarda hadislerin mevcut yönetimin iktidar, kültür, gelenek ve tarih anlayışını destekleyenleri toplanmış, buna aykırı olanlar elenmiştir. Mevcut hadisler zaten mana ile nakledildiğinden, birçok hadis kelime oyunları ile geleneği hükümleştirme yolunda kullanılmıştır. Örneğin Peygamber'in kendi şahsi tercihi olarak yaptığı bir fiil

anlatılırken; “*Peygamber buyurdu ki*”, “*Peygamber emretti ki*” tarzında, Peygamber’in muradı olmayacak bir tarzda kullanılmıştır.

Uydurmaların yanında tarihin belli bir dönemi ile ilişkili “tarihsel” kimi uygulamaların, evrensel dini hükümlere çevrilmesiyle de tahribat yapılmıştır. Tüm bu uydurma ve anlam kaydırmaları ise hiç şüphesiz hakim olan sınıfın, hadis toplama için zorlama yapan sınıfın, görüşleri doğrultusunda olmuştur. Zorlama altında dine sokulan uydurmalar, sırf Emevi ve daha sonra Abbasi dönemleriyle sınırlı değildir. Bu dönemlerde çoğunlukla hadis uydurma yoluyla dine sokulan ilaveler, daha sonra halifelerin, valilerin zorlamasıyla “fetva” ve “icthad” adı altında kendini gösterir. Mevcut yönetimlerin atadığı ve maaşa bağladığı “din adamları”, birçok zaman bağlı oldukları ve kendilerini atayan iktidarların çıkarlarını ve isteklerini gözeterek “dini görüşler” beyan etmişlerdir.

7) Maddi çıkar sağlamak için uyduranlar:

Hadis toplayan gezginler, ticaret düşüncesiyle hadis toplamaya başlamışlardı. Örneğin Yakub bin İbrahim’in ancak 1 dinar karşılığı hadis nakil etmeyi kabul ettiği söylenir. Ebu Naym El-Fadl da naklettiği her hadis için ücret talep ediyordu. Onun talebelerinden Ali bin Cafer der ki: “*Ebu Naym El Fadl’dan hadis yazardık, buna karşılık bizden kıymetli dirhemler alırdı. Yanımızda kıymeti düşük dirhemler bulunursa üste para alırdı.*” “*Fakirlerden kesinlikle hadis yazmayın*” tavsiyesinde bulunduktan sonra Umera bin Hafsa’nın zengin olduğunu ve yalan söylemeyeceğini, dolayısıyla hadislerinin alınabileceğini söyleyen Şube bin Haccac’a, Ali bin Asım şöyle karşılık vermiştir: “*Yalan söyleyen nice zengin gördük*” (El Kifaye).

Müşterilerinin isteği üzerine sipariş olarak hadis üretenler de vardı. Birçok tüccar, sattıkları mallara karşı halkın ilgisini artırabilmek için ilgili malların yararlarını anlatan hadisleri, para karşılığında hadis simsarlarına uydurtmuşlardır. Örneğin koku satıcılarının güzel koku kullanmanın faziletleri hakkında uydurttukları hadisler buna örnektir. Şube bin Haccac'ın ifade ettiği gibi 1 kuruş karşılığında 70 hadis uyduran Ebul Muhezzem gibiler, hadis uydurucularına örnektirler.

8) Manevi çıkar sağlamak için uyduranlar:

Peygamberimiz'in vefatından ve dört halife devrinden sonra hikayeci-kıssacı denilen bazı kimseler, cami ve mescitlerde oturmayı ve çevrelerinde halka oluşturan cemaate vaaz ve öğütte bulunmayı alışkanlık haline getirmişlerdi. Aslında bu kimseleri vaaz ve öğütten ziyade, halkın nazarında kazanacakları yüksek mertebe ve şöhret ilgilendiriyordu. Vaazlarını, kendilerini bu amaca götürecek bir şekilde hazırlıyorlardı. Bunlar şöhrete giden yolun, halkın nazarında önemli bir yeri olan dini duyguların tahrik edilmesinden geçtiğini bildikleri için onları coşturacak şekilde vaaz ediyorlar, dramatik konuşmalarla halkı ağlatmaya gayret ediyorlardı. Bunun için Peygamberimiz'in adına uydurdukları garip hikayelerle konuşmalarını süsleyerek, halkı etkileme ve inandırma uğraşı içindeydiler.

Halkı en çok etki altında bırakan konuşmaların başında cennet ve cehennem tasvirleri geliyordu. Cennet ve cehennem hakkında gerekli olan her şey Kuran'da anlatılmasına rağmen bu hikayeci-kıssacı kesim halkı daha çok hüznlendirmek, şaşırtmak ve coşturmak için uydurma hadislerde buldukları zengin hazineyi özellikle bu konuda çok kullandılar. Bu kesimin mesleki başarısı bol hadis uydurmaktan geçiyordu. Ortaya çıkan iç sızlatıcı tabloda belki de insanı en çok güldürebilecek olaylardan biri; bu kıssacılar Şair Külsüm'ün *"dilini burnunun ucuna*

dokundurabilenlerin cehenneme girmeyeceğinin garanti olduğunu” söylemesi üzerine, vaaz ettiği cemaatin bunu denemeye başlamasıdır.

İbnü’l Cevzi, bunları şöyle anlatır: *“Bunlar arasında suratlarını her çeşit boyaya batıranlar ve bu şekilde sarımsı bir ten kazanarak, kendilerini fazla oruç tutmaktan soluk benizli hale gelmiş takva dindarlar gibi gösterenler bulunmaktaydı. Diğerleri istediği an gözyaşı dökebilmek için tuzlar kullanmaktaydı. Başka bir grup kıssacı ise alllı pullu süslettikleri kürsünün tepesinden kendilerini atacak derecede gösteride ileri gitmekte veya dinleyicinin alışık olmadığı biçimde, samimiyetsiz hikayelerini abartılı jestlerle nakletmekte, kürsüyü yumruklamakta, basamakları koşar adım inip çıkmaktaydılar.”* (İbnü’l Cevzi, el-Kussas vel Müzekkirin) Etrafımızı biraz incelersek, İbnü’l Cevzi’nin tarif ettiği uydurmaların kökenlerinden biri olan bu insanlara tabi olanların, uydurukçu köklerine ne kadar benzediğini görürüz. Sahte gözyaşılı, kürsü yumruklayan ve abartılı jestli tipler İbnü’l Cevzi’nin geçmişte tarif ettiği bu kıssacıları çağrıştırmaktadır.

Uydurmacılardan öylesi görülmüştür ki; Cafer bin Nastur Ferab 320 yaşında olduğunu, Peygamber’i gördüğünü ve Peygamber’in duası sayesinde bu kadar yaşadığını söylemiştir. Reten’in durumu da buna benzerdir. Hicri 4. ve hicri 8. asırda yaşayan bu adamlar sahabe olduklarını iddia etmişler ve bunlardan Reten üç yüz hadislik hadis kitabı yazmış ve etrafına epey adam da toplamıştır.

9) Gelenek ve görenekleri dinselileştirmek için uyduranlar:

Kuran, insan hayatındaki belli davranışlara yön vermiş, açıklamadığı birçok konuyu ise insanların seçimine bırakmıştır. İnsanlar, serbest oldukları bu konularda; kendi gelenek, görenek ve dünya anlayışları çerçevesinde davranırlar. Örneğin Kuran, yemeği; elle mi, çatalla mı, çubuklarla mı yememiz gerektiği

konusunda bir açıklama yapmaz. Kıyafetin sarık cübbe mi olacağı, kravat gömlek mi olacağı, yoksa kimono mu olması gerektiği konusunda Kuran’da bir izah yoktur. Açıklanmayan konularda tercihimizde serbest olduğumuza göre, biz yemekte veya kıyafette bu şıklardan herhangi birini seçebiliriz demektir.

Herhangi bir seçimde fazladan günah veya sevap olacağını söylemek ise Kuran’la çelişir. Emevi ve Abbasi döneminde dinimize eklemelerin önemli bir bölümü, gelenek ve göreneklerin kutsal damgası altında Kuran’da anlatılan İslam’a karıştırılmasıyla oldu. Kuran’ın başı sonu belliydi ve Kuran’da bu gelenek ve görenekleri tavsiye eden hiçbir izah yoktu. Öyleyse tek yol, uydurma hadislerle ve Kuran’da geçmeyen bir sünnet anlayışıyla; Kuran’ın özgür bıraktığı bu konuları da dinselleştirip, kutsallaştırmaktı. Arapların ve de özellikle Emevilerin kavmiyetçi anlayışıyla; Araplar’ın kadına bakış açılarından o dönemin kıyafetlerine, yemek menülerinden tuvaleti yapış biçimlerine kadar birçok gelenek “sünnet” ve “hadis” adı altında dine sokuldu.

10) Diğer dinlerdeki uydurmaların dinimize taşınmasıyla oluşan uydurmalar:

Bu uydurmaları taşıyanları iki sınıfa ayırabiliriz: Birinci sınıf, İslam’ı dejenere etmek, mantıksızlaştırmak veya kendi asıl inancına benzetmek için kasıtlı olarak uydurmaları dine sokanlardır. İkinci sınıf ise İslam’a geçmelerine rağmen kendi eski dini ve örfi alışkanlıklarını üzerlerinden atamadıkları için bunları dinimize taşıyanlardır. Yahudiler’in kıssaları, Hristiyan hikayeleri, putperest adetleri, Türkler açısından düşünürsek Şaman adetleri; hep dinimizin içine “hadis” veya “içtihad” başlıklı meşrulaştırmalarla girmiştir. Hacim olarak bakarsak, İsrailiyat denen Yahudi hikayeleri uydurma kaynağı olmakta birinci, Mesihhiyat denen Hristiyan hikayeleri ise ikincidir. Bunlar, Kuran’da meşru dinler olarak kabul gören diğer dinlerde daha

evvel kök saldıklarından, dinimize daha rahat geçmişlerdir. Biz sadece bunlara; İsrailiyat ve Mesihhiyata değineceğiz.

Dinimize İsrailiyat'ı taşıyan kişilerin en başta gelenleri Kab el Ahbar, Vehb bin Münebbih ve Abdullah bin Selam'dır. Birçok Müslüman, bu aktarımları Kuran ayetlerinin yanında hikaye etmekte bir zarar görmediler. İşte bu, uydurmaların çoğalma sebeplerinden biriydi. Bugünkü birçok tefsir ve hadis kitabında, dayanağı bu gibi kimseler olan yüzlerce uydurmaya rastlayabiliriz. Biz örnek olarak sadece iki tanesini verelim.

Vehb bin Münebbih'ten rivayet edilen İsrailiyat menşeli "hadis" denen bir uydurma şöyledir: *"Beytul Makdis'in halkı Allah'ın komşularıdır. Komşularına azap etmemek Allah'ın üzerine haktır. Beytul Makdis'e gömülen kabir imtihanından ve darlığından kurtulur."*

Kurtubi'nin tefsirinde de geçen Kab el Ahbar kaynaklı bir uydurma ise şöyledir: *"Allah Teala kendisini yarattığında Arş dedi ki: Allah benden daha büyük bir mahluk yaratmadı. Ve böbürlenerek sallandı. Allah ona öyle bir yılan doladı ki o yılanın yetmiş bin kanadı vardı. Her bir kanadında yetmiş bin tüy vardı. Her bir tüyde yetmiş bin surat vardı. Her bir suratda yetmiş bin ağız vardı. Her bir ağızda yetmiş bin dil vardı. Her gün onun ağızları yağmur damlaları, ağaç yaprakları, kum ve çakıl taneleri, dünyanın günleri ve tüm meleklerin sayısı kadar tespîh eder. Yılan arşın üzerine dırülür ve arş onun ancak yarısına uzanabilir. İşte o zaman arş alçak gönüllü olmaya başlar."*

Mesihhiyat, yani Hıristiyanlık kaynaklı uydurma hikayelerin, dinimize sokulmasının kaynaklarından olaraksa Temim ed Dari ve İbn Cureyc'i gösterebiliriz. Hz. İsa'nın yeniden dünyaya geleceği, Deccal, ölüm meleği, cennet ve cehennem Mesihhiyat uydurmalarının en çok olduğu alanlardır.

Şefaitle ilgili bazı rivayetlerin tahlili:

Cabir'den: Resulullah (sav) buyurdular ki: *"Şefaetim, ümmetimden büyük günah sahipleri içindir."* [Tirmizi, *şu ziyadeyi kaydeder: "Hz. Cabir (ra) dedi ki: "Büyük günahı olmayanın şefaate ne ihtiyacı var!"*] Tirmizi, Kıyamet 12, (2437); Ebu Davud, Sünnet 23, (4739); İbnu Mace, Zühd 37, (4310)

Bu rivayet Kur'ana aykırıdır. Allah Kur'anda *"Size yasak edilen büyük günahlardan kaçınırsanız, kusurlarınızı örter sizi şerefli bir yere yerleştiririz"* (Nisa/31) buyurmuşken, Peygamberimizin Allah karşısında insanlara adeta *"Siz merak etmeyin, ben büyük günah işleyenlere şefaate edeceğim"* diyerek suçluları koruyucu bir pozisyonda durmasını aklınız alıyor mu? Üstelik Allah cehennemlikleri anlatırken *"Onlar büyük günah işlemekte direnir dururlardı"* (Vakıa/46) demişken...

Tabloyu görüyor musunuz? Allah, *"Büyük günahlardan kaçının, cehennem var"* diyecek, Peygamberi, *"Ben sizin büyük günah işleyenlerinize şefaate edeceğim"* diyecek! Sanki insanlar konusunda Allah ile peygamberi arasında rekabet var gibi. Biri yakmak isterken öteki kurtarmak istiyor... Ben şahsen böyle bir tabloyu kalbime sığdıramıyorum.

Hız. Aişe anlatıyor: *"Hırsızlık yapan Mahzumi kabilesinden bir kadının durumu Kureyş'i çok üzdü. Dediler ki, 'Bu konuda Allah'ın Resülü ile kim konuşacak?' 'Buna Usame'den başkası cesaret edemez. Çünkü Resulullah(sav) onu çok seviyor'* dediler.

Usame konuyu açıp konuşunca Resulullah şöyle buyurdu: *Allah'ın cezalarından bir ceza konusunda şefaateçi mi olmak istiyorsun?* Sonra kalkıp şöyle hitap etti: *Sizden öncekilerinin helak olmalarının sebebi şu idi: Onlardan üst düzeyde biri hırsızlık yaptığı zaman serbest bırakırlardı. Güçsüzleri hırsızlık yaptığı zaman hemen elini keserlerdi. Allah'a yemin ederim ki, eğer Muhammed'in*

kızı Fatım'a çalmış olsaydı, onun da elini mutlaka keserdim" (Rudani, Hadis külliyyatı, c.3, hadis no:5414)

Hırsızlık büyük günahtır. Urame peygamberimize büyük günahın affedilmesi konusunda başvurduğunda Resulullah onun şefaatinin(aracılığını) hem de kızarak reddediyor.

Şimdi düşünün! Dünyada büyük günah konusunda Urame'nin şefaatinin şiddetle reddeden bir peygamber, kendisiyle çelişkiye düşerek, *"Ben ahirette büyük günah işleyenlere şefaatchi olacağım"* der mi? Lütfen biraz aklımızı kullanalım!

Şimdi de başka bir rivayeti ele alalım: Ebu Hureyre bildiriyor: Resulullah(sav) ayağa kalkarak ganimete ihanetten(kamu malını çalmaktan) bahsetti. Ne kadar büyük ve ağır olduğundan bahsedip şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Sakın kıyamet gününde birinizi boynunda böğüren bir deveyle, 'Ya Resulallah! Bana yardım et' derken görmeyeyim. Zira o zaman ona, 'Sana bir şey yapamam. Çünkü sana tebliğimi yapmıştım' diyeceğim."

Hadisin devamı, *boynunda böğüren bir sığırla..., boynunda kişneyen bir atla..., boynunda altından gümüşten mallarla..., boynunda bağrıışan biriyle 'Ya Resulallah! Bana yardım et' derken görmeyeyim. Zira o zaman ona, 'Sana bir şey yapamam. Çünkü sana tebliğimi yapmıştım' diyeceğim, şeklindedir. (Buhari, Cihad, 189)*

Resulullah(sav) bu hadiste büyük günah olan kamu malını çalma konusunda hiç kimseye kıyamette bir şey yapamayacağını açık ve kesin bir şekilde belirtiyor. Peki, bu rivayet ile *"Şefaatin, ümmetinden büyük günah sahipleri içindir"* rivayeti çelişiyor mu?

Gördüğünüz gibi “Şefaetim, ümmetimden büyük günah sahipleri içindir” rivayeti, hem Kur’ana aykırı, hem de Resulullah’tan gelen başka rivayetlerle çelişmektedir.

Enes’den Resulullah (sav) buyurdular ki: “Kıyamet gününde, insanlar birbirlerine girecekler. Hz. Adem’e gelip: “*Evlatlarına şefaet et!*” diye talepte bulunacaklar. O ise: “*Benim şefaet yetkim yok. Siz İbrahim’e gidin! Çünkü o Halilullah’tır*” diyecek. İnsanlar Hz. İbrahim’e gidecekler. Ancak o da: “*Ben yetkili değilim! Ancak Hz. İsa’ya gidin. Çünkü o Ruhullah’tır ve O’nun kelimidir!*” diyecek. Bunun üzerine O’na gidecekler. O da: “*Ben buna yetkili değilim. Lakin Muhammed (sav)’e gidin!*” diyecek. Böylece bana gelecekler. Ben onlara: “*Ben şefaate yetkiliyim!*” diyeceğim. Gidip Rabbimin huzuruna çıkmak için izin talep edeceğim. Bana izin verilecek. Önünde durup, Allah’ın ilham edeceği ve şu anda muktedir olamayacağım hamdlerle Allah’a medh u senada bulunacak, sonra da Rabbime secdeye kapanacağım. Rabb Teala: “*Ey Muhammed! Başını kaldır! Dilediğini söyle, söyledikine kulak verilecek. Ne arzu ediyorsan iste, talebin yerine gelecektir! Şefaatte bulun, şefaatin kabul edilecektir!*” buyuracak. Ben de: “*Ey Rabbim! Ümmetimi, ümmetimi istiyorum!*” diyeceğim. Rab Teala: “*(Çabuk onların yanına) git! Kimlerin kalbinde buğday veya arpa tanesi kadar iman varsa onları ateşten çıkar!*” diyecek. Ben de gidip bunu yapacağım! Sonra Rabbime dönüp, önceki hamd u senalarla hamd ve senalarda bulunacağım, secdeye kapanacağım. Bana, öncekinin aynısı söylenecek. Ben de: “*Ey Rabbim! Ümmetim! Ümmetim!*” diyeceğim. Bana yine: “*Var, kimlerin kalbinde hardal danesi kadar iman varsa onları da ateşten çıkar!*” denilecek. Ben derhal gidip bunu da yapacak ve Rabbimin yanına döneceğim. Önceki yaptığım gibi yapacağım. Bana, evvelki gibi: “*Başını kaldır!*” denilecek. Ben de kaldırıp: “*Ey Rabbim! Ümmetim! Ümmetim!*” diyeceğim. Bana yine: “*Var, kalbinde hardal tanesinden daha az miktarda imanı olanları da ateşten çıkar!*” denilecek. Ben gidip bunu da yapacağım.

Sonra dördüncü sefer Rabbime dönecek, o hamdlerle hamd u senada bulunacağım, sonra secdeye kapanacağım. Bana: *“Ey Muhammed başını kaldır ve (dilediğini) söyle, sana kulak verilecektir! Dile, talebin verilecektir! Şefaath et, şefaatin kabul edilecektir!”* denilecek. Ben de: *“Ey Rabbim! Bana Lailahe illallah diyenlere şefaath etmem için izin ver!”* diyeceğim. Rabb Teala: *“Bu hususta yetkin yok! -veya: Bu hususta sana izin yok!- Lakin izzetim, celalim, kibriyam ve azametim hakkı için lailahe illallah diyenleri de ateşten çıkaracağım!”* buyuracak.” **(Buhari, Tevhid 36, 19, 37, Tefsir, Bakara 1, Rikak 51; Müslim, İman 322, (193))**

Bu rivayet birkaç açıdan sorunludur. Şöyle ki;

1-Hadiste tüm insanlar sıkıntılarına çare bulmaları için Hz. Adem, Hz. İbrahim ve Hz. İsa'ya başvuruyorlar. Fakat onlar şefaate yetkilerinin olmadığını söylüyorlar. Müslümanların bu konudaki yaygın kanaatine göre hani tüm peygamberler şefaath edeceklerdi! Demek ki öyle değilmiş, sadece son peygamberimiz şefaath edecekmiş!

2-Sadece son peygamberimiz şefaath edecekse, siz buradan geçmişte din mensuplarının kendi peygamberlerini yüceltme kokusu alıyor musunuz? Ben alıyorum. Eğer son peygamber şefaath edecekse diğerleri de peygamberdir. Onlar niçin şefaath edemiyor?

3-Hadiste son peygamber şefaath ederken dikkat ederseniz sadece kendi ümmetine şefaath ediyor. Peki tüm insanların toplandığı günde diğer peygamberlere iman edenlerin suçu nedir ki onlar şefaath dahil edilmiyor?

“Yakın akrabalarını uyar” (Şuara/214) ayeti inince Allah'ın Resulü şöyle demişti: Ey Kureyş topluluğu! Kendinizi kurtarmaya bakın, Allah'ın yanında size faydam olmaz. Ey Abdumenaf oğulları! Allah'ın yanında size faydam olmaz. Abbas(Amca)! Allah'ın yanında

sana faydam olmaz. Safiyye(Hala)! Allah'ın yanında sana faydam olmaz..." (Buhari, Vesaya, 11)

Lütfen düşünün! En yakınlarına ve sevdiklerine dahi Ahirette bir şey yapamayacağını söyleyen bir peygamber nasıl olurda Ahirette ümmetine şefaate edeceğini söyler? Bu çelişki değil midir? Ayrıca peygamberimizin şefaate edeceği ile ilgili rivayetleri şu ayetlerle yan yana koyun ve düşünün:

"Ey Muhammed de ki: Ben peygamberlerin ilki değilim, benim ve sizin başınıza gelecekleri bilmem, ben ancak bana vahyolunana uymaktayım, ben sadece apaçık bir uyarıcıyım." (Ahkaf/9)

"De ki: " Allah'ın dilemesi dışında ben kendime bir fayda ve zarar verecek durumda değilim. Gayb'ı(ileride ahirette ne olacağını) bilseydim, daha çok iyilik yapardım ve bana kötülük de gelmezdi. Ben sadece, inanan bir milleti uyaran ve müjdeleyen bir peygamberim." (A'raf/188)

"Hakkında azap hükmü kesinleşmiş kimseyi, ateşte olanı sen mi kurtaracaksın?" (Zümer/19)

Bir başka hadiste Resulullah'ın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: **"Medine'de ölene şefaate edeceğim"** (Musannef, İbn Ebi Seybe, c.13, hadis no:33088, s.426)

Bu rivayetin de Kur'ana aykırı olduğu açıktır. Çünkü Kurana göre kişi ancak kendi iradesiyle bilinçli olarak yaptığı iman-amel sayesinde kurtulacaktır. Oysa kişinin ne zaman ve nerede öleceği kendi iradesine ait bir olay değildir.

Bugün müslümanların çoğunun hacca gittiklerinde orada ölmeyi ve bu sayede ahirette de Resulullah ile birlikte olacaklarına dair inançları demek ki Kur'ana aykırı olan bu rivayete dayanıyor.

Resulullah ile birlikte olmanın yolunu şu ayet çok net bir şekilde ortaya koymaktadır:

“Kim Allah ve Resulüne itaat ederse işte onlar, Allah’ın kendilerine nimetler verdiği peygamberler, siddıklar, şehitler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaştır” (Nisa/69)

Bu ayele göre ahirette peygamberle beraber olmanın yolu onun yaşadığı yerde ölmek değil, onun gösterdiği şekilde yaşamaktır.

Düşünülmesi gereken bir başka husus da şudur: Rivayet kültürüne baktığımız zaman sahabe ile peygamberimizin diyaloglarını içeren çok sayıda rivayetlerin olduğunu görüyoruz. Ancak bu rivayetler arasında sahabenin peygamberimize *“Ya Resulallah! O gün bize de şefaath edersin değil mi?...”* türünden rivayetler pek görmüyoruz. Bu da gösteriyor ki şefaath inancı sonradan dine dahil edilmiştir.

Hatta bu konuda Hıristiyanlığın Hz. İsa ile ilgili inancı bizdeki şefaath kültürüne çok benziyor. Bu da bizdeki bu inancın oradan uyarlandığı kanaatini akla getiriyor. **Hasan EKER-şefaath inancı, allah’ı gereği gibi anlayamamanın bir ürünüdür.**

ÖN BİLGİ

Şefaitle ilgili ayetlerin değerlendirilmesine başlamadan önce bir kaç konunun bilinmesi ve bu ön bilgilerin şefaathat konusu bittikten sonra değerlendirilmesi çok önemlidir. Zira bu konular birbirleriyle bağlantılı konulardır.

1- Cennete nasıl girilir / Cennete kimler girer?

Konumuzla ilgili olduğu için, bu bölümde ayetler ışığında cennete nasıl girilebileceğini ve kimlerin gireceğini inceleyeceğiz. Madem şefaatin cennete girmeye vesile olduğu iddia ediliyor, bu iddianın kurandan delili olması gerekir.

Rabbimiz, birçok ayette cennete nasıl girileceğini ve kimlerin gireceğini anlatmıştır. Elbette ki unuttuğu bir konu yoktur. Allah, kuranı eksik bırakmadığına ve unutmanın Allah için söz konusu olmayacağına göre, iddianın bir karşılığı olmalı ve konumuzla ilgili ayetler olmalıdır. Şimdi bu iddianın bir temeli var mı onu inceleyelim:

- Cennete; kuranı rehber edinenler, Allah'a karşı sorumluluğunu bilenler, gayba iman edenler, namazlarını gereği gibi kılanlar, tüm peygamberlere ve kitaplara iman edenler, ahirete kesinkes inanmış olanlar gireceklerdir. **Bakara 1-5**

- Cennete; gereği gibi iman ederek ve salih ameller yaparak girilir. Gereği gibi iman etmek; Allah'ın kitabında öğrettiği şekilde iman etmektir. Salih ameller yapmak demek; doğru ve yararlı işler yapmak, bozuk olan şeyi düzeltmek, düzelticilik yapmak, yapıcı olmak, düzeltmeye teşvik etmektir. **Bakara 82**

- Cennete; yalnız Allah'a teslim olarak ve iyilik yaparak girilir. Cennete; yalnız Allah'a teslim olanlar ve iyilik yapanlar girer.

Bakara 112

- Cennete; başlarına gelen belalara karşı sabredenler gireceklerdir. **Bakara 155**

- Cennete; sadece Allah'ın rızası için, Allah'ın verdiklerinden, ihtiyacı olanlara vererek girilir. Cennete; ihtiyacı olanlara verenler girebileceklerdir. **Bakara 274**

- Cennete; Allah'a gereği gibi iman ederek, Allah'tan bağışlanma dileyerek, Allah'tan isteyerek, zorluklara sabrederek, verilen sözde durarak, Allah'a yürekten bağlı kalarak ve Allah yolunda harcama yaparak girilir. Cennete; bunları yapanlar gireceklerdir.

Aliimran 16-17

- Cennete; insanları iyiliğe teşvik ederek, kötülükten sakındırarak girilir. Cennete; iyiliği emredenler, kötülükten sakındıranlar gireceklerdir. **Aliimran 104**

- Cennete; Allah'a karşı sorumluluğunu bilerek girilir. Zaten cennet onlar için sorumluluğunu bilenler için hazırlanmıştır.

Aliimran 133

- Cennete; ihtiyacı olanlara infak ederek, öfkeyi kontrol ederek, hataları bağışlayarak girilir. **Aliimran 134**

- Cennete; bir günah işlediklerinde, Allah'ı hatırlayıp, Allah'tan bağışlanma dileyenler, günahlarında ısrar etmeyenler gireceklerdir. **Aliimran 135-136**

- Cennete; iyi işler yapanlar, hicret edenler, imanlarından dolayı yurtlarından çıkarılanlar, eziyet görenler, savaşanlar ve Allah

yolunda öldürülenler girecektir. Allah, bunların kötülüklerini örtecektir. **Aliimran 195**

- Cennete; Allah'ın yasalarına uyanlar, Allah'a ve elçisine itaat edenler gireceklerdir. **Nisa 12-13**

- Cennete; büyük günahlardan sakınmaya çalışanlar, Allah'ın küçük günahlarını affıyla gireceklerdir. **Nisa 31**

- Cennete; tövbe edip durumunu düzeltenler, vahye sımsıkı sarılanlar, dinlerini yalnızca Allah'a has kılanlar gireceklerdir. **Nisa 146**

- Cennete; düşmanı dahi olsa adaletten vaz geçmeyen, adil olanlar girecektir. **Maide 8-9**

- Cennete; imanına şirk bulaştırmamış olanlar gireceklerdir. **Enam 82**

- Cennete; iman edip, Allah yolunda hicret ve cihat edenler gireceklerdir. **Tövbe 20-22**

- Cennete; Allah yolunda sefere çıkan, ölen ve öldürülenler, övgüyü yalnızca Allah'a özgü kılanlar, yalnız Allah'a kulluk edenler, Allah'ın çizdiği hudutları koruyanlar gireceklerdir. **Tövbe 111-112**

- Cennete; Allah'a verdikleri sözü yerine getirenler, Allah'ın bağlı kalmasını istediği şeyleri koparmayanlar, yalnız Rablerini yüceltenler, hesap gününden korkanlar ve ciddiye alanlar, sadece Rablerine yönelenler, namazı kılıp zekatı verenler, infak edenler, kötülüğü iyilikle savanlar girecektir. **Rad 20-23**

- Cennete; yalnız Allah'a kulluk yapanlar, anne babaya iyi davrananlar ve onlar için dua edenler, yakınlara, düşkünlere, yolda kalmışlara yardım edenler gireceklerdir. **İsra 23-26**

- Cennete; Allah anıldığı zaman kalpleri ürperenler, başlarına gelenlere sabredenler, namazı kılanlar ve infak edenler gireceklerdir. **Hac 35**

- Cennete; namazlarını huşu içinde kılanlar, boş şeylerden yüz çevirenler, zekat için çalışanlar, ırzlarını koruyanlar, zina yapmayanlar, emanetlere hıyanet etmeyenler gireceklerdir.

Müminun 1-10

- Cennete; alçak gönüllü olanlar, cahillerle muhatap olmayanlar, vahye tabi olanlar, vahye tabi olmada özen gösterenler, cehenneme girmemek için dua edenler, israf ve cimrilik etmeyenler, dengeli olanlar, Allah dışında başka bir varlığa dua etmeyenler, Allah'ın haram kıldığı canı geçerli bir neden olmadıkça öldürmeyenler, zina yapmayanlar gireceklerdir.

Furkan 63-68

- Cennete; yalan yere tanıklık yapmayanlar, boş ve anlamsız işlerden uzak kalanlar, ayetler hatırlatıldığı zaman kayıtsız kalmayanlar, yakınları için dua edenler, zorluklara direnenler gireceklerdir. **Furkan 72-76**

- Cennete; büyüklük taslamayan ve bozgunculuk çıkarmayanlar gireceklerdir. **Kasas 83**

- Cennete; inanan, salih ameller yapan, zorluklara karşı direnen, Allah'a güvenenler gireceklerdir. **Ankebut 58-59**

- Cennete; öğüt verildiği zaman öğütleri dinleyenler, Rablerini övgü ile yüceltenler, büyüklük taslamayanlar, korku ve ümit içinde dua edenler, infak edenler gireceklerdir. **Secde 15-16**

- Cennete; gece saatlerinde namaz kılarak Allah'ı anan, Allah'a itaat eden, ahireti hatırdan tutan, Rabbinin rahmetini umanlar girecektir. **Zümer 9**

- Cennete; sözü dinleyip en güzeline uyanlar yani vahye uyanlar gireceklerdir. **Zümer 18**

- Cennete; Rabbim, efendim, terbiye edicim Allah'tır diyenler, dosdoğru olanlar, Allah'ın rahmetine sığınanlar, kendisine değil de Allah'a davet edenler, yalnız Allah'a teslim olanlar, kötülüğü iyilikle savanlar, yüksek ahlak ve erdem sahibi olanlar gireceklerdir. **Fussilet 30-36**

- Cennete; günahın büyüğünden ve hayasızlıktan kaçınanlar, öfkelenedikleri zaman bağışlayanlar, Rablerinin çağrısına uyanlar, namazı kılanlar, istişare yapanlar, infak edenler, bir haksızlığa ve zulme uğradıklarında yardımlaşanlar gireceklerdir. **Şura 37-39**

- Cennete; Allah'a ve elçisine karşı haddi aşanlara (yakınları olsa bile) sevgi beslemeyenler gireceklerdir. **Mücadele 22**

Ön Bilgi 1: Kuran bütünüyle incelenmiş, cennete gireceklerin kimler olduğu konusunda örnekler yukarıda verilmiştir. Rabbimiz; ayetlerin hiç birinde birilerinin şefaatiyle cennete girileceğini buyurmamıştır. Cennete gireceklerle ilgili bir çok özellik bildirilmişken, birilerinin şefaatiyle cennete girilecektir anlamında bir ayet bile bulunmamaktadır.

2- Cehenneme kimler, ne yaparak girer?

Konumuzla ilgili olduğu için kuranda geçen ayetlerde cehenneme kimlerin ve neler yaparak gireceklerini bilmemiz gerekmektedir. Madem Allah'ın ateşe mahkum ettiğini, şefaatçiler kurtaracaktır, bununla ilgili kuranda bir ayet dahi olsa delil olmalıdır.

- Cehenneme; münafıklar yani ikiyüzlü, inanmadıkları halde inanmış gibi gözükenler gireceklerdir. **Bakara 8-20**
- Cehenneme; Allah'a verdikleri sözü bozanlar, Allah'ın korunmasını istediği bağları koparanlar ve yeryüzünde bozgunculuk çıkaranlar girecektir. **Bakara 27**
- Cehenneme; Allah'ın ayetlerini inkar edenler gireceklerdir. **Bakara 39**
- Cehenneme; kendi elleriyle bir kitap yazıp da bunu Allah yazdırdı diyenler, biz garanti cennete gireceğiz, Allah bunu bize bildirdi diyenler gireceklerdir. **Bakara 79-80**
- Cehenneme; kötülük yapanlar ve kötülük yapmaktan vazgeçmeyenler gireceklerdir. **Bakara 81**
- Cehenneme; Allah'ın emirlerini yerine getirmeyen, kardeşlerinin aleyhine işler yapanlar gireceklerdir. **Bakara 83-86**
- Cehenneme; gerçeği yalanlayıp, üstünü örtenler gireceklerdir. **Bakara 161-162**
- Cehenneme; başkalarına olan sevgisi, Allah'a olan sevgisinden daha çok olanlar gireceklerdir. **Bakara 165**
- Cehenneme; Allah'a değil de, başkalarına teslim olanlar, onlara tabi olanlar gireceklerdir. **Bakara 166-167**

- Cehenneme; Allah'ın indirdiklerine değil de büyüklerinin kitaplarına uyanlar gireceklerdir. **Bakara 170**
- Cehenneme; Allah'ın indirdiklerini gizleyenler ve bunu dünyalık değerler için yapanlar gireceklerdir. **Bakara 174-175**
- Cehenneme; yalnız dünyayı isteyenler, ahireti düşünmeyenler gireceklerdir. **Bakara 200**
- Cehenneme; Müslümanlıktan dönen ve kafir olanlar gireceklerdir. **Bakara 217**
- Cehenneme; Allah'ın koyduğu sınırları aşanlar gireceklerdir. **Bakara 229**
- Cehenneme; faiz yiyenler gireceklerdir. **Bakara 275**
- Cehenneme; Allah ve elçisine itaat etmeyenler gireceklerdir. **Aliimran 32**
- Cehenneme; islamdan başka din arayanlar gireceklerdir. **Aliimran 85**
- Cehenneme; parçalara bölünenler, mezhepleşenler, ayrılığa düşenler gireceklerdir. **Aliimran 105**
- Cehenneme; Allah dışında başka varlıklardan da korkanlar, çekinenler gireceklerdir. **Aliimran 175**
- Cehenneme; yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler gireceklerdir. **Nisa 10**
- Cehenneme; Allah'a ve Rasul'üne karşı asilik edip O'nun yasalarını çiğneyenler gireceklerdir. **Nisa 14**
- Cehenneme; haksız yere birbirlerinin mallarını yiyenler, haksız yere öldürenler gireceklerdir. **Nisa 29-30**

- Cehenneme; cimrilik yapıp da gösteriş için yardımda bulunanlar gireceklerdir. **Nisa 37**
- Cehenneme; kelimelerin anlamlarıyla oynayarak Allah'ın ayetlerini değiştirenler gireceklerdir. **Nisa 46**
- Cehenneme; Allah'a şirk koşanlar, Allah'ın astı olduğunu iddia edenler gireceklerdir. **Nisa 48**
- Cehenneme; bir mümini kasten öldürenler girecektir. **Nisa 92-93**
- Cehenneme; dinlerini oyun ve eğlenceye alanlar, Allah'tan başka bir veli, bir şefaathçi edinenler gireceklerdir. **Enam 70**
- Cehenneme; zannına uyan, insanların çoğunluğu olan müşriklere uyanlar gireceklerdir. **Enam 116**
- Cehenneme; çocuklarını öldürenler, Allah'ın helal saydığını haram kılanlar gireceklerdir. **Enam 140**
- Cehenneme; ayetleri yalanlayanlar ve büyüklenenler gireceklerdir. **Araf 40**
- Cehenneme; Allah'ın yolunu kötü gösterenler, insanları Allah'ın yolundan alıkoyanlar ve ahireti inkar edenler gireceklerdir. **Araf 45**
- Cehenneme; savaş meydanından kaçanlar gireceklerdir. **Enfal 16**
- Cehenneme; peygamberlerini, din adamlarını rab edinenler, onların helal dediğine helal haram dediğine haram diyenler gireceklerdir. **Tövbe 31**
- Cehenneme; dini kullanarak dünyalık elde edenler, dünyalık bıkırtırıp de Allah yolunda harcamayanlar gireceklerdir. **Tövbe 34-35**

- Cehenneme; kendisini ilahlaştıranlar gireceklerdir. **Enbiya 29**
- Cehenneme; Allah dışında başkalarına dua edip istekte bulunanlar gireceklerdir. **Mümin 60**
- Cehenneme; Allah'tan başka koruyucu, yardımcı, gözeten, destekleyici, veli edinenler gireceklerdir. **Casiye 10**
- Cehenneme; azgınlık edenler ve yalnız dünyayı isteyenler gireceklerdir. **Naziat 37-39**
- Cehenneme; müslümanlara inançlarından dolayı işkence edenler girecekleridir. **Buruc 10**

Ön Bilgi 2: Cehenneme gireceklerin kimler olduğunu ve amellerinin ne olduğunu yukarıdaki örnek ayetlerden öğrenmiş olduk. Bunların içinde ateşe mahkum olanı kurtaranlar olmadığını, üstelik cehenneme gireceklerin amellerinden birisinin de şefaatçi edinmek olduğunu da görmüş olduk.

3- Hesap Günü

Şefaitle ilgili ayetleri değerlendirmeden önce, bilgi sahibi olmamız gereken birkaç konudan biri de “hesap günü”dür. Hesap gününün nasıl bir gün olduğunu bilen bir insan, şefaitle ilgili ayetleri daha iyi anlayacak ve değerlendirecektir.

Ayetlerle Hesap Günü:

- Hakimiyet yalnız Allah'ın olacak...(Furkan 26)
- Kimsenin kimseye faydası olmayacak, bütün yetkiler Allah'a ait olacak...(İnfitar 17-19)
- Herkese kazandığının karşılığı verilecek, kimseye haksızlık edilmeyecek...(Bakara 281)
- Sadece yaptıklarımızdan sorumlu tutulacağız...(Yasin 54)
- İyiliklerin fazlasıyla, kötülüklerin aynıyla karşılık bulacağı bir gün olacak...(Enam 160)
- O gün, azaba mahkum olanları, azaptan kurtaracak kimse olmayacak...(Mümin 32-33)
- O gün, dostun dosta faydası olmayacak...(Duhan 40-42)
- O gün, herkes kendi derdine düşecek...(Abese 34-38)
- O gün, mal ve evlat çokluğunun faydası olmayacak...(Şuara 88-89)
- O gün, mazeretlerin faydası olmayacak...(Mümin 52)
- O gün, kayıtlar açılacak...(Casiye 28-29)
- Yapılan her şey bir bir ortaya dökülecek...(Nur 64)
- Hiçbir şey gizli kalmayacak...(Hakka 18)
- O gün, kaçacak yer olmayacak...(kıyamet 7-13)
- Müminler mahcup olmayacak...(Tahrim 8)
- İnkarcılar için kolay olmayacak...(Müddessir 8-10)
- Peygamber, ümmetinden kuranı terk ettikleri için şikayetçi olacak...(Furkan 30)
- Anlaşmazlıkların cevabının verileceği gün olacak...(secde 25)
- Peygamberler de sorgulanacak...(maide 109)

- Hesap gününü unutanlar, o gün unutulacaklar...(araf 51)
- Organlarımız, şahitlik yapacak...(nur 23-25)
- Allah'a gereği gibi kulluk yapmayanlar, o gün isteseler de kulluk yapamayacaklar.

Ön Bilgi 3: Hesap gününün nasıl bir gün olduğu, o gün neler olacağı ile ilgili kuranı kerimde birçok ayet bulunmaktadır. Bu ayetlerin hiç birinde, Rabbimizin yetki devri yaparak, başta peygamberimiz olmak üzere, kimseye şefaathçi olma görevi vermediği görülmektedir.

Birilerinin, ateşe mahkum edildikten sonra, şefaathçilerin şefaati ile ateşten kurtulduğuna dair bir tane bile ayet bulunmamaktadır. Tam tersi azaba mahkum olmuş birini, o gün kimsenin kurtaramayacağına dair ayet vardır.

Yukarıda da görüldüğü gibi, hesap gününün; kimsenin kimseye faydasının olmayacağı, torpil yapılarak veya başka nedenlerle haksızlık yapılmayacağı, herkesin yaptıklarının karşılığını alacağı bir gün olduğu açıkça buyurulmaktadır.

4- Peygamber:

Şefaitle ilgili ayetleri değerlendirmeden önce bilmemiz gereken konulardan biri de peygamberin görev ve yetkileridir. Peygamberin, şefaathane olduğu ümmetin büyük bir çoğunluğu tarafından kabul edilmekte, hatta kabul etmeyenler kafir olmakla suçlanmaktadır.

Bu nedenle kuranın, peygamberi nasıl tanıttığı önemlidir.

Ayetlerle Peygamberin Görev ve Yetkileri:

- Yalnız Allah'a teslim olmak... (Aliimran 20)
- Yalnız Allah'tan yardım istemek...(Enbiya 112)
- Allah'ın indirdikleri ile hükmetmek...(Maide 49)
- Muhataplarına, hidayetini kendi elinde olmadığını söylemek...(Cin 21)
- Muhataplarına, onlar gibi ölümlü bir insan olduğunu söylemek...(Fussilet 6)
- İyiliği emretmek, kötülükten sakındırmak...(Araf 157)
- Örnek olmak...(Ahzab 21)
- İnsanları uyarmak...(Hac 49)
- Müjdeleyici olmak...(Bakara 119)
- İnsanlar üzerine şahit olmak ve islam davetçisi olmak...(Ahzab 45-46)
- Kimseden davetine karşılık ücret talep etmemek...(Furkan 57)
- Kuranı tüm açıklığıyla ortaya koymak, gizlememek...(Nahl 44)
- Ehli kitaba, gizlediklerini açıklamak, yüklerini hafifletmek...(Maide 15)
- Kuranı ve hikmeti öğretmek...(Bakara 151)
- Yönetimde istişare etmek... Müslümanlara dua etmek...(Aliimra 159)
- Helali ve haramı tebliğ etmek...(Araf 157)
- Gaybı bilmediğini muhataplarına söylemek...(Araf 188)

- Vahye uymak...(Enam 50)
- Geleceği bilmediğini muhataplarına söylemek...(Ahkaf 9)
- Kıyametin tarihini bilmediğini söylemek...(Cin 26)
- Geçmiş bilmediğini muhataplarına söylemek...(Kehf 26)
- Mucize gösterme gücünün olmadığını muhataplarına söylemek...(isra 90-93)
- Kalplerde olanı yalnız Allah'ın bildiğini muhataplarına söylemek...(Enbiya 110)
- Ateşe mahkum olanlardan sorumlu olmadığını bilmek...(Bakara 119)

Ön Bilgi 4: Kuranı kerimde, peygamberin şefaatçi olacağına dair, Allah'ın ateşe mahkum ettiği bir kula şefaat etmesiyle kurtaracağına dair ayet yoktur.

Tam tersi, peygamberin görev ve yetkileri arasında; ateşe mahkum olmuş birini kurtaramayacağı ile ilgili ayet vardır.

5- Mezheplerde Şefaati:

Ehli Sünnet: Ehl-i sünnet anlayışına göre, Hz. Peygamber'in şefaati icma ile sabittir. Aynı anlayışa göre, Allah'ın rızasını kazanmış, diğer bazı zatların şefaatiyle de günahkârların bağışlanacağı kabul edilmiştir.

Ehl-i sünnetin, şefaati hakkındaki görüşlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1- İnsanların mahşer gününün şiddet ve sıkıntılarından kurtulmaları için, Hz. Peygamber'e mahsus olmak üzere, bütün insanları kapsayan umumi şefaati "şefaati-i Uzmâ" gerçekleşecektir.

2- İyilik ve kötülükleri eşit olan Â'râf'takilerin cennete girmeleri için şefaati edilecektir.

3- Müminlerden bir topluluğun cennete girmeleri için şefaati edilecektir.

4- Cennetliklerin, cennetteki derecelerinin yükseltilmesi için de şefaati olacaktır.

5- Müminlerden bir grubun cennete hesapsız olarak gitmeleri için şefaati olacaktır.

6- Bazı salih ameller, sahiplerine şefaati edecektir.

7- Büyük günah sahipleri hakkında şefaati gerçekleşecektir.

8- Şefaati, kalbinde hardal tanesi kadar imanı olanlar cennete gireceklerdir. *Mehmet YILMAZ lisans tezi.*

Mutezile: Şefaât olgusunu, “el-va’d ve’l-va’id” görüşü doğrultusunda anlamlandırarak, insanların bu dünyada yapmış olduğu iyilik ve kötülüklerin karşılığını tam olarak göreceğini prensip olarak kabul etmiştir.

Buna göre âhiret hayatında, gerek Allah’ın lütfu ve mağfireti, gerekse peygamberlerin, Allah katında günahkârlar lehine yapacakları ümit edilen şefaât girişimini şiddetle reddetmiştir. Çünkü Mu’tezileye göre sevapların karşılığı olarak mükafat Allah’ın “va’d”i, günahların karşılığı olarak cezalandırma da, O’nun “Vaid”idir. Bu Kur’ân’la sabit olduğu gibi, akla da uygun bir görüştür. *Mehmet YILMAZ lisans tezi.*

Mürcie: Müslümanlardan, cehennemi hak edenlerin bir kısmının Hz. Peygamber’in şefaatiyle cennete gideceğini kabul eden Mürcie, herhangi bir günahtan dolayı, Allah’ın birisine azap etmesi halinde aynı günahı işleyen herkese azap edeceği, bir günahı bağışladığında da aynı günahı işleyen herkesi bağışlayacağını iddia ederek, kategorik (genelleyici) bir yaklaşım sergilemiştir. *Mehmet YILMAZ lisans tezi.*

Şia: Şia âlimleri ise şefaatin, hem cennetliklerin derecelerinin yükseltilmesi hem de büyük günah sahibi müminlerin cehennemden çıkarılması hususunda gerçekleşeceğini kabul etmişlerdir. Günahkâr müminlerin ebedi olarak cehennemde kalmayacakları, sonunda cehennemden çıkacakları görüşü benimsenmiştir.

Şia bunların cehennemden çıkmaları için bir vesileye gerek olduğunu ve bu vesilenin şefaât olacağını, şefaatin ise Allah’ın şefaât etmelerine izin vereceği peygamberlerin, elçilerin, vasilerin,

meleklerin, salih kulların ve salih amellerin aracılığıyla gerçekleşeceğini kabul etmiştir. **Mehmet YILMAZ lisans tezi.**

Vehhabilik: Vahhâbî ekolünün şefaât anlayışı ise büyük ölçüde tevhid merkezli olarak düşünülmüştür. Bu düşüncenin temelini oluşturan, Allah'tan başka hiçbir kimseden bir şey istememe prensibi sebebiyle Vahhâbîler, salih kimselerin kabrini ziyaret edip - bu Hz. Peygamber bile olsa- onlardan yardım talep etmeyi şirk olarak değerlendirmişlerdir. Dolayısıyla şefaati de bu çerçevede düşünerek onu inkâr etmemekle birlikte, şefaatin de Allah'tan istenmesi gerektiği görüşünü benimsemişlerdir. **Mehmet YILMAZ lisans tezi.**

Ön Bilgi 5: Mezheplere göre (mutezile hariç) şefaât inancı islamda vardır ve inkarı küfre götürür.

ÖN BİLGİ ÖZET

Tespitler:

- Cennete, şefaâtle girileceğine dair bir ayet yoktur.
- Cehennem amellerinden biri de şefaâtçi edinmektir.
- Hesap günü ile ilgili ayetlerin hiç birinde şefaatin olacağına dair bir delil yoktur. Tam tersi şefaatin olmayacağına dair deliller vardır.
- Peygamberin görev ve yetkileri arasında, şefaât yetkisi yoktur.
- Mezheplerin çoğunluğuna göre şefaât haktır.

ŞEFAAT

Sözlük anlamı:

Şefaattir teriminin türetildiği ş-f-'a köküne sözlükler; tek, eşi olmayan anlamındaki vitr kelimesinin zıddı olarak, çift, eşi olan, tamamlayıcı ötekisi olan anlamını vermektedirler.

Şefaattir, sözlükte; bir kimsenin bağışlanmasını istemek, başkası adına yardım istemek, dua etmek, rica etmek demektir.

Terim anlamı:

Şefaattir; “birini kurtarmak, ya da birine yarar sağlamak maksadıyla bir büyüğün nezdinde aracı olmak” ya da “hakkında cezaya karar verilmiş olan birisinin suçunun göz ardı edilmesi hususunda talepte bulunmak” demektir.

Şefaattir; bir kimsenin herhangi bir mükafata nâil olması veya kendisine ulaşacak bir zarardan kurtulması için şefaattirinin yüksek bir makama aracılık etmesidir. Bir başka tanıma göre ise şefaattir; saygınlık ve mevki bakımından yüksek derecede olanların, yardımcı olmak gayesiyle daha aşağı mertebede olanlarla ilgilenmeleridir. Kıyamet günündeki şefaattir de bu kabildendir. *İsmâil Hakkı Bursevî, , Rûhu'l Beyân, İstanbul, 1969, II, s. 250.*

ŞEFAAT İNANCI

Bu bölümde yahudilerin, hristiyanların ve cahiliye araplarının şefaattir inancı incelenecektir. Şefaattirle ilgili ayetlerin daha iyi anlaşılması için şefaattir inancına sahip inanç gruplarının öğrenilmesinde fayda bulunmaktadır.

Yahudilik'te Şefa

Yahudiler; Allah'ın varlığına ve birliğine iman eden, Musa peygambere ve Tevrata iman ettiğini iddia eden bir topluluktur. Kur'anı kerimde yahudilerle ilgili bir çok bilgi verilmiştir. Konumuzla ilgili ayetleri okuyalım:

- Kuran ayetlerinden; yahudilerin hesap günü kendilerine faydaları olacak şefa

Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetleri ve sizin diğer toplumlara üstün gelmenizi sağladığımı hatırlayın.

Hiç kimsenin bir başkası adına bir şey ödeyemeyeceği, hiç kimseden şefaatin kabul edilmeyeceği, hiç kimseden bir fidyenin alınmayacağı ve hiç kimseye yardım edilmeyeceği günden korunup sakının. Bakara 47-48

- Kuran ayetlerinden; yahudilerin, vahye dayanmadan, vahyi delil olarak göstermeden, kendilerinin yazdıkları kitaplarla bazı iddialarda bulunduklarını öğreniyoruz. Üstelik bu yazdıkları kitapların, Allah katından oldukları iftirasını atarak...

İşte bu iddialarından biri de kendilerinin kesinlikle cennete gireceklerini iddia etmeleridir. Bu inançların altında yatan sebeplerden birinin şefa

Rabbimiz, Bakara suresinin 79-82. ayetleri ile yahudilerin bu inancını kınamış ve cennete kimlerin gideceğini açıkça bildirmiştir:

Yazıklar olsun o kimselere ki: az bir kazanç elde etmek için elleriyle yazdıklarına, “Bu Allah katındandır.” derler. Yazıklar olsun onlara, elleriyle yazdıklarından dolayı. Yazıklar olsun onlara, kazandıklarından dolayı.

“Sayılı günlerin dışında ateş bizi yakmaz.” dediler. De ki: “Allah’tan buna dair bir söz mü aldınız? Eğer böyle ise Allah, verdiği sözden dönmez. Yoksa Allah’a karşı bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?”.

Hayır! Kim kötülük yapar da günahı kendisini kuşatırsa, onlar Cehennem ehlidir ve onlar, orada sürekli kalacaklardır.

İman edip, sâlihâtı yapanlar Cennet ehlidirler. Ve onlar orada sürekli kalacaklardır. Bakara 79-82

- Kuran ayetlerinden; yahudilerin, peygamberlerini, din adamlarını Rabler edindiklerini öğreniyoruz. Allah dışında bir başkasını Rab edinme; onun hükümlerine uyma / teslim olma, onun terbiyesine girme, ondan isteme, ona sığınma gibi anlamlara gelir. Aynı zamanda onların vesilesi, aracılığı, kayırması ile cennete gireceklerine inandıkları da ortadadır.

Yahudiler: “Uzeyr Allah’ın oğludur.” dediler... Tövbe 30

Onlar, Allah’ı bırakıp, hahamlarını... Rabb’ler edindiler. Tövbe 31

Özet olarak Yahudilerin kurtarıcı anlamında bir şefaathane inancına sahip oldukları anlaşılıyor. Ayrıca bu din mensupları, kendilerini Allah’ın çocukları ve sevgilileri olarak görmekte ve atalarının Allah katında kendileri için şefaathane edecekleri inancını taşımaktadırlar. *Elmalılı, Hak Dini Kur’an Dili , İstanbul: Azim Yayıncılık, 1999, I-x, I, s. 345.*

Sonuç: Kuran ayetleri, yahudilerin, hesap günü kendilerini kayıracak, koruyacak, yardım edecek, şefaate edecek birilerinin varlığına inandıklarını bizlere haber vermektedir. Yani yahudiler, Allah dışında kendilerine şefaate edinen bir topluluktur.

Hristiyanlık'ta şefaate:

Hristiyanlık İsa Mesih yoluyla kurtuluş öğretisine dayandığından fide, bu dinde kefarete, mutlak aracılık gibi kavramlar kapsamında şefaate daha çok yer verilir. Yeni Ahit, yani İncil'de "şefaate" kelimesi, *"bir kişinin bir başka kişinin savunucusu olması ya da onun lehine af dilemesi"* anlamında kullanılmıştır.

"Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşmaları tümüyle kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır." **Kitâb-ı Mukaddes, Yeni Ahit, İbranilere Mektup 7:25.**

Kutsal kişilerin şefaatinin ifade eden "aracı" kelimesi, Tanrı ile insanı -kefarete yoluyla- birbirine yakınlaştırmayı ifade etmektedir:

"Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır. O da insan olan ve kendisini herkes için fide olarak sunmuş bulunan İsa Mesih'tir. Uygun zamanda verilen tanıklık budur." **Kitâb-ı Mukaddes, Yeni Ahit, 1. Timoteos 2:5.**

Bu bağlamda özellikle İsa Mesih, başrahip sıfatıyla inananların günahlarının bağışlanmasını dileyen ve inananlar hatta bütün insanlık adına Tanrı katında şefaate bulunan biri diye sunulmuştur.

"O günahlarımızı, yalnız bizim günahlarımızı değil, bütün dünyanın günahlarını da bağışlatan kurbandır." Kitâb-ı Mukaddes, Yeni Ahit, 1. Yuhanna 2:2.

"Bu nedenle O'nun aracılığıyla Tanrı'ya yaklaşanları tümüyle kurtaracak güçtedir. Çünkü onlara aracılık etmek için hep yaşamaktadır." Kitâb-ı Mukaddes, Yeni Ahit, İbrânîler, 7:25.

Hristiyanlık açısından İsa Mesih, O'na iman edenler için her an şefaet etmektedir. Bu "şefaet" sözcüğünün tam anlamı şudur: İsa Mesih şu anda Tanrı'nın Kutsal huzurunda görünür biçimde durup O'na iman edenlerin suçlarının bağışlanması için döktüğü kanı Tanrı'ya göstermekte, "Ben, bu kişi için kanımı akıttım, o suçlu sayılamaz." demektedir. *Kamil Musa, "Neden Kurban?", Sevgi Yayınları*

Ancak şefaet, sadece İsa'ya ait bir eylem değildir. Pavlus'a göre İsa Mesih göklerde şefaet ederken "Parakletos" (yardımcı) diye isimlendirilen kutsal ruh da tıpkı İsa gibi inananların zayıf anlarında Tanrı huzurunda onlar adına yakarır, yeryüzünde azizlerin mücadelelerine yardım eder ve onlara şefaatte bulunur. Tanrı, bunun karşılığında kutsal ruhun şefaet duasına olumlu cevap verir.

"Bunun gibi, Ruh da güçsüzlüğümüzde bize yardım eder. Ne için dua etmemiz gerektiğini bilmeyiz, ama Ruh'un kendisi, sözle anlatılamaz iniltiyle bizim için aracılık eder. Yüreklere araştıran Tanrı, Ruh'un düşüncesinin ne olduğunu bilir. Çünkü Ruh, Tanrı'nın isteği uyarınca kutsallar için aracılık eder. Tanrı'nın, kendisini sevenlerle, amacı uyarınca çağırılmış olanlarla birlikte her durumda iyilik için etkin olduğunu biliriz. (...) Kim suçlu çıkaracak? Ölmüş, üstelik dirilmiş olan Mesih İsa, Tanrı'nın sağındadır ve bizim için aracılık etmektedir." Kitâb-ı Mukaddes, Yeni Ahit, Romalılar, 8:26-28, 34.

Yeni Ahit öğretisine paralel biçimde ilk dönemden itibaren kilise babaları, ruhanî varlıklara dua etmeyi ve onlardan şefaata istemeyi gerekli görmüşlerdir. Örneğin ilk kilise babalarından Origen, İsa'nın yanı sıra meleklerin ve azizlerin şefaatinde bahsetmiş, aynı şekilde Kudüslü Cyril, Naziansuslu Gregory, Jean Chrysostome ve Jerome gibi Batılı ve Doğulu kilise babaları, Hristiyanları İbrânî atalarına, peygamberlere, kilise elçilerine, Tanrı'nın dostlarına ve din uğruna şehit olanlara yalvararak şefaatinde istemeye teşvik etmiştir. Ortaçağ'ın Hristiyan teologu Thomas Aquinas da özellikle azizlere niyazda bulunmayı, onlardan dua ve tövbelere ortak olmalarını istemeyi öğütlemiştir.

Sonuç: Hristiyanlar da yahudiler gibi şefaata inancına sahiplerdir.

Cahiliye Toplumunda Şefaata:

Cahiliye araplarının büyük bir çoğunluğu Allah'ın varlığına ve birliğine iman ediyorlardı. Allah'ın gökte olduğuna ve O'na ulaşmak için araçlara ihtiyaç olduğuna inanıyorlardı. Bu araçlar genelde melekler ve veli edindikleri insanlardı. Bunların taştan, ağaçtan putlarını yapıp, onlardan istekte bulunuyor ve onlara yalvarıyorlardı. Ahirette bunların şefaatiyle ateşten kurtulacaklarını iddia ediyorlardı. Şefaata inancı kökleşmiş bir inançtı.

DEĞERLENDİRME: Ayetlerin indiği ortamda bulunan inanç gruplarının şefaata inancına sahip olduğunu görmüş olduk. Ehli kitap ve müşrikler, Allah'ın huzurunda söz sahibi olacak ve şefaata yetkisi verilecek bazı varlıklarının olacağına ve kendilerine şefaata edeceğine iman ediyorlardı.

AYETLERLE ŞEFAAT

Şimdiki bölümde kuranın, şefaath inancına nasıl baktığını göreacağız. Önce mekkede inen ayetler sonra medinede inen ayetler, bağlamlarıyla beraber teker teker incelenecektir. Konuların daha iyi anlaşılması için kuranı kerimin de kullandığı; tekrar etme, örnek verme, derin düşünmeye teşvik gibi yöntemler kullanılacaktır.

Anahtar ayetimiz: ***(Bu Kur'an,) âyetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Sad 29*** ayeti olacaktır.

Bu nedenle, Allah'ın mesajını anlayabilmek için bağlamlarını da dikkate alarak ayetler üzerinde gereğı gibi düşünecek ve Rabbimize doğruya isabet etmek için dua edeceğiz.

İşte bunlara hiçbir şefaathçinin şefaati fayda vermeyecek.

Müddessir 48

1- "Sizi, içinizi yansıtan bu ateşe ne soktu?" Cevap verecekler: "Biz hem Allah'la bağımızı koparmıştık, hem de yoksulları doyurmazdık; üstelik (günaha) dalanlarla birlikte biz de daldardık; hepsinden öte biz Hesap Günü'nü yalanlardık; ta ki ölüm hakikati bizi gelip buluncaya kadar..." İşte bunlara hiçbir şefaathçinin şefaati fayda vermeyecek. Müddessir 42-48

İddia: “Allah, bu ayetlerde şefaathçilerden bahsetmişse demek ki şefaathçiler olacaktır ama inkar edenlere değil müslümanlara...”

Müddessir suresi 42-48. ayetler:

Ayetlerin mesajı: Gereği gibi iman ve salih ameller olmadığı sürece kimse cennete giremeyecek. Şefaathçilerin, şefaati fayda vermeyecek...

İniş yeri ve zamanı: Mekke’de, risaletin ilk yıllarında indirilmiştir.

İniş Ortamı: Mekke’de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah’ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah’a kulluk/ibadet etmiyor, Allah’a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah’a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Kurtulanlar İle Mahkûm Olanların Konuşması:

Rabbimiz, bu ayetler ile ahirette yaşanacak bir olayı biz kullarına anlatmaktadır: Hesap görülmüş, cennetlikler ve cehennemlikler ayrılmış ve gidecekleri yerlere sevk edilmiştir. Cennetlikler mutlu ve huzurlu, cehennemlikler pişman. Cennetlikler cehennemlikleri görüyor ve onlara soruyor:

Sizi sekara (ateşe) sokan nedir? Ne yaptınız da bu cezayı hak ettiniz? Cehennemlikler pişmanlık içinde cevap veriyorlar:

Biz “musallin”den değildik. Namaz kılmıyorduk, yalnız Allah’a dua etmiyorduk veya ibadete layık yegâne ilah olarak yalnızca Allah’a

inanmıyorduk; kulluğu, Allah'a yönelmeyi, dua ve ibadeti şirkten arındırılmış bir bilinçle yapmıyorduk.

Yoksulu yedirmiyorduk, onlara yardım etmiyorduk. Onları görmezden geliyorduk. Allah'ın verdiklerinden ihtiyaç sahiplerine harcamıyorduk. Kazandıklarımızı sadece kendimiz için harcıyorduk.

Dalanlarla birlikte biz de dalıyorduk. Onlar günaha dalıyor, dünyaya dalıyor biz de onlarla beraber dalıyorduk. Ahireti unutuyor, ahiret için çalışmıyorduk.

Ceza gününü yalanlıyorduk. Ahireti kabul ettiğimiz halde ahiret yokmuş gibi yaşayarak ahireti yalanlardık. Rabbimizin bize açıkladığı gibi bir hesap gününü yalanlar, kendi isteğimize/nefsimize göre bir hesap gününe inanırdık.

Nasıl olsa şefaathçilerin şefaatiyle ateşten kurtuluruz zannına kapılmıştık. Şefaathçilerimizin bizi kurtaracağı bir hesap gününe iman ediyorduk.

Taki ölüm bize geldi. Yaptıklarımız ve inandıklarımızın yanlış olduğunu gördük.

Konuşma burada bitiyor ve Rabbimiz, gereği gibi iman etmeyen ve amel etmeyen, hesap günü şefaathçilerin şefaati ile kurtulacaklarını iddia eden müşriklere şu mesajı veriyor:

İşte bunlara bekledikleri şefaathçilerin şefaati fayda vermeyecek. Ümit ettikleri şefaati bulamayacaklar.

Hesap Günü: Ateşe mahkûm olanların yalanladıkları hesap gününün ne anlama geldiğini bilmemizin büyük önemi vardır. Zira âlimlerimizin büyük bir çoğunluğu, yalanlamayı inkâr etme olarak

anlamışlardır. Oysa ki mekkeli ilk muhatapların bir bölümü hesap gününü inkâr etmiyorlar fakat hesap gününü Allah'ın öğrettiği şekliyle kabul etmediklerinden yalanlamış oluyorlardı.

Mekkeli ilk muhatapların düştüğü yanılsa düşmemek için, hesap gününü kendi düşüncelerimize göre değil, Rabbimizin bize öğrettiklerine göre öğrenmemiz gerekmektedir.

Kurana soruyoruz. Hesap Günü nedir? Kuran cevap veriyor:

Hesap günü; kimsenin kimseye faydasının olmadığı, tüm yetkinin Allah'a ait olduğu (infitar 17-19), herkese kazandığının karşılığının verileceği, haksızlık edilmeyecek olan (bakara 281), malın ve evladın faydasının olmayacağı(şuara 88-89), mazeretin kabul edilmeyeceği(nahl 84) bir gündür.

İşte mekkeli muhatapların kabul etmeyerek yalanladıkları hesap günü buydu. Onların inandıkları hesap günü ise kendilerine aracılık edecek, kendilerini kayıracak, şefaath edecek birilerinin olacağı bir gündü.

Değerlendirme:

Tüm bu bilgi ve değerlendirmelerden sonra, ortaya tek bir sonuç çıkmaktadır. Bu sonuç, âlimlerimizin büyük bir çoğunluğunun iddia ettiği, ortaya koyduğu sonuçla aynı değildir.

İddia edilenin aksine bahse konu ayetler, Allah dışında bazı şefaathçilerin olacağına delil değildir. Ayetleri bir bütünlük içinde okuduğumuzda ve gereği gibi ayetler üzerinde düşündüğümüzde ayetlerin şefaath inancına sahip Mekkeli müşriklere bir cevap olduğu ortaya çıkmaktadır.

Rabbimiz, bu ayetler ile Mekkeli müşrikleri uyarmış, şefaathçi edindiklerinin hesap günü kendilerine bir faydalarının olmayacağını bildirmiştir. Hesap günü kişiye faydası olacak şeyler ise, Allah'ın istediğı gibi bir iman ve ameldir.

“Hiçbir şefaathçinin şefaati fayda vermeyecek” ayeti şefaathçilerin olacağına değil, şefaathçi edinenlerin şefaathçilerinin şefaatinin faydası olmayacağına delildir.

Daha iyi anlaşılması için bir örnek verelim:

Bir işveren, işe girmek isteyenlere bir sınav yapacağını ve sınavı geçebilmeleri için yapmaları gerekenleri anlatıyor. Bazı adaylar, tanıdık bulduklarını, onların torpilleriyle işe gireceklerini ve işverenin istediklerini yapmalarının gerekli olmadığını iddia ediyorlar.

Adayların bir kısmı, yapılması gerekenleri yapıyor ve işe alınıyor. Torpil bekleyenler ise, işe giremiyorlar. İşveren, tüm adayları topluyor ve onlara şunu söylüyor: İşte bunlara yani torpil yapacak birilerini bulanlara, hiçbir torpilcinin torpili fayda vermedi ve vermeyecek.

Görüldüğü gibi işveren, adaylara torpil yaparak faydası olacak birilerinin varlığından değil, torpilin işe yaramayacağından bahsetmiştir.

İşte durum bu kadar basitken, ne yazık ki ayetler yanlış anlaşılmış, şefaati reddeden ayetler, şefaate delil olarak sunulmuştur.

Sonuç: Müddessir suresinin ilgili ayetleri, indiğı dönem ve ortam dikkate alınmadan, kuran bütünlüğü gözetilmeden, müşriklerin

şefaât inancı merkeze alınmadan yorumlar yapılmış ve şefaatin olacağına delil olarak gösterilmiştir.

Oysaki iddia edilenin aksine, başta müşrikler olmak üzere, tüm şefaât inancına sahip insanlar uyarılmakta (iman ettim iddasında olanlar dahil), cennetin anahtarının; şefaâtçilerin şefaati değil, gereği gibi iman ve salih amel olduğu anlatılmaktadır.

Her ne kadar göklerdeki melek sayısı çoksa da, Allah'ın dilediği ve razı olduğu kimseler için verdiği şefaati izni olmadıkça, onların şefaati hiçbir fayda sağlamayacaktır. Necm 26.

2- Peki hiç düşündünüz mü Lat, Uzza ve sonuncusuna, (hani) şu üçüncüleri olan Menat'a (neden dişi adlar verdiğinizi)?

Erkekler size kızlar O'na, öyle mi? O halde bu ne berbat bir paylaşım böyle!

Bunlar, sadece sizin ve atalarınızın uydurduğu isimlerden ibarettir; Allah bunlara hiçbir yetki ve otorite devretmemiştir. Bunu söyleyenler sadece kuruntu ve nefsani arzularının peşinden gidiyorlar; oysa ki Rablerinden kendilerine, ilahi rehberlik gelmiş bulunuyor.

Yoksa insan, (hakikatin) kendi arzu ve isteğine tabi olduğunu mu sanıyor?

Fakat ahiret de dünya da Allah'a aittir.

Her ne kadar göklerdeki melek sayısı çoksa da, Allah'ın dilediği ve razı olduğu kimseler için verdiği şefaati izni olmadıkça, onların şefaati hiçbir fayda sağlamayacaktır.

Elbet ahirete inanmayan kimseler, melekleri dişi isimlerle adlandırırılar. Ama onların bu konuda hiçbir bilgisi bulunmamakta, sadece zannın peşine düşmekteler: şu da bir gerçek ki, zan asla gerçeğin yerini tutamaz.

Şu halde, artık sen de vahyimizden yüz çevirerek Bize sırt dönen ve tek arzusu bu dünya hayatı(nın geçici zevkleri) olan kimseleri ciddiye alma!

Onların bilgi ufku da işte bu (dünya ile) sınırlıdır. Elbet senin Rabbin kendi yolundan kimin saptığını en iyi bilendir, kimin doğru yola yöneldiğini de en iyi bilendir.

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a aittir: en sonunda O, kötülük yapanları yaptıklarıyla cezalandıracak, iyilik yapanları ise çok daha güzeliyle ödüllendirecektir.

Büyük günahlardan ve ahlaksızca fiillerden kaçınanlara gelince: ufak tefek kusurlar işleseler de, kesin olarak bilsinler ki senin Rabbin engin bağış sahibidir. O, yeryüzü (toprağından) sizi var ederken de, anneleriniz karınlarında cenin halindeyken de sizinle ilgili her şeyi bilir; şu halde kendinizi temize çıkarmayın: kimin takvaya uygun davrandığını en iyi bilen O'dur. Necm 19-32

İddia: “Bu ayetler müşrikleri uyarmaktadır. Onların Allah dışında melekleri şefaathçi edinmeleri kınanmaktadır. Fakat müslümanlara şefaathçiler olacaktır.”

Necm suresi 19-32.ayetler:

Ayetlerin Mesajı: Meleklerin şefaath edeceğine inanan müşrikler! Allah, şefaath izin vermedikçe, şefaath fayda vermeyecektir...

İniş yeri ve zamanı: Mekke’de, risaletin 5.yılında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke’de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah’ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah’a kulluk/ibadet etmiyor, Allah’a

yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Şefaathini umdukları varlıklar meleklerdi. Melekleri Allah'ın kızları olarak görüyorlardı. Onların putlarını yapıp, kendilerine yardım etmelerini bekliyorlardı. Allah'ın kızları olarak gördükleri meleklerle kulluk ederlerse, onların şefaathini ile ahirette rahat edeceklerini düşünüyorlardı.

Yani Mekke'li müşrikler, şefaath inancına sahiplerdi. Yeryüzünde istedikleri gibi yaşayıp, şefaathçinin şefaathini ile ahirette kurtulacaklarına inanıyorlardı. Bir şefaathçinin şefaathini olmadan Allah'ın huzuruna çıkmaktan korkuyorlardı.

Şefaathini olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Mekke'li müşriklerin melek tasavvuru ve şefaath inançları:

Mekkeli müşrikler, melekleri Allah'ın kızları olarak ve yaptıkları putları meleklerin sembolleri olarak görüyorlardı. Bu nedenle putlarına dişil isimler veriyor, onların şefaathini kazanmak için onlara tazimde bulunuyorlardı.

Allah'ın, putlara yani meleklerle bazı yetkiler verdiğine, onlara kulluk yaparlarsa bu yetkiler ile kendilerine faydaları olacaklarına iman ediyorlardı.

Rabbimiz necm suresinin ilgili ayetleri ile Mekkeli müşriklerin melek tasavvurlarını eleştirmiş ve onları azarlamıştır:

Peki hiç düşündünüz mü Lat, Uzza ve sonuncusuna, (hani) şu üçüncüleri olan Menat'a (neden dişi adlar verdiğinizizi)? Erkekler size kızlar O'na, öyle mi? O halde bu ne berbat bir paylaşım böyle!

Mekkeli müşrikler, kız çocukları olduğunda bundan hoşnut olmazlar, yakınlarına dostlarına bunu söyleyemezlerdi. Onlar için erkek evlat makbul olan, işe yarayandı. Kız evlat, fazladan bir boğaz, kabileler arası savaşlarda da işe yaramazlardı. Bu yüzden kız çocuklarını istemezlerdi.

Ama istemedikleri, hoşlanmadıkları kız çocuklarını Allah'a yakıştırıyor, Allah'ın kızları var iddiasında bulunuyorlardı.

Bunlar, sadece sizin ve atalarınızın uydurduğu isimlerden ibarettir; Allah bunlara hiçbir yetki ve otorite devretmemiştir. Bunu söyleyenler sadece kuruntu ve nefsani arzularının peşinden gidiyorlar; oysa ki Rablerinden kendilerine, ilahi rehberlik gelmiş bulunuyor.

Yoksa insan, (hakikatin) kendi arzu ve isteğine tabi olduğunu mu sanıyor?

Fakat ahiret de dünya da Allah'a aittir.

Rabbimiz, kendisine kız çocuklar isnat eden Mekkelileri azarlayarak, onların rablerinden gelen bir delile dayanmadıklarını, meleklerle şefaathet yetkisi vermediğini, yalnızca atalarına ve arzularına uyduklarını bildirmiştir.

Hakikatin, insanın arzu ve isteğine göre değil, Allah'ın belirlediği ölçülere göre olacağını buyurmuştur.

Her şey, tüm kâinat Allah'ın iken, Allah'ın nasıl çocuğu olabilir? Allah dışında nasıl şefaathetçi olabilir?

Her ne kadar göklerdeki melek sayısı çoksa da, Allah'ın dilediği ve razı olduğu kimseler için verdiği şefaati izni olmadıkça, onların şefaati hiçbir fayda sağlamayacaktır.

Elbet ahirete inanmayan kimseler, melekleri dışı isimlerle adlandırır. Ama onların bu konuda hiçbir bilgisi bulunmamakta, sadece zannın peşine düşmekteler: şu da bir gerçek ki, zan asla gerçeğin yerini tutamaz.

Rabbimiz, meleklerin kendilerine şefaati edeceğini iddia eden Mekkelilere cevap vermekte ve onlara şu uyarıları yapmaktadır:

- Melekler, şefaati edemezler.
- Ancak, Allah'ın izin vermesi ile şefaati edebilirler.
- Allah, izin verseydi bile, meleklerin istediklerine değil, kendi istediğine ve razı olduklarına şefaati edebilirlerdi.
- Meleklerin, şefaati edeceği konusunda elinizde bir deliliniz yok. Sadece zannediyorsunuz. Zan ise gerçeğin yerini tutmaz.

Şu halde, artık sen de vahyimizden yüz çevirerek Bize sırt dönen ve tek arzusu bu dünya hayatı(nın geçici zevkleri) olan kimseleri ciddiye alma!

Onların bilgi ufku da işte bu (dünya ile) sınırlıdır. Elbet senin Rabbin kendi yolundan kimin saptığını en iyi bilendir, kimin doğru yola yöneldiğini de en iyi bilendir.

Rabbimiz, yalnız kendisine yani vahye teslim olan kullarına hitap ederek, meleklerin şefaati edeceğine inanan müşrikleri ciddiye

almamalarını, onların dünyaya daldıklarını ve her şeyi yalnız kendisinin bildiğini buyurmaktadır.

Evet her şeyi yalnız Allah bilir. Bir kulun saptığını veya doğru yolda olduğunu, günahlarını-sevaplarını, içinde sakladıklarını, tüm amellerini yalnız Allah bilir.

Durum bu iken, Allah'tan başka kim şefaate edebilir? Allah'tan başka kim bir kulun bağışlanmaya değer olduğunu bilebilir?

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'a aittir: en sonunda O, kötülük yapanları yaptıklarıyla cezalandıracak, iyilik yapanları ise çok daha güzeliyle ödüllendirecektir.

Büyük günahlardan ve ahlaksızca fiillerden kaçınanlara gelince: ufak tefek kusurlar işleseler de, kesin olarak bilsinler ki senin Rabbin engin bağış sahibidir. O, yeryüzü (toprağından) sizi var ederken de, anneleriniz karınlarında cenin halindeyken de sizinle ilgili her şeyi bilir; şu halde kendinizi temize çıkarmayın: kimin takvaya uygun davrandığını en iyi bilen O'dur.

Her şey, tüm kainat her şeyi bilen Allah'a aittir. Kullar, haksızlığa uğratılmadan, kimseye torpil yapılmadan yaptıklarının karşılığını görecektir. Hatta Rabbimiz kötülük yapanları cezalandırırken, rahmetiyle iyilik yapanları fazlasıyla ödüllendirecektir.

Cennet, birilerinin torpili, kayırması, şefaati ile değil, büyük günahlardan kaçınmak ve Allah'ın merhameti ile kazanılır.

Cenneti hak eden Allah dışında bilebilecek biri var mıdır? Allah'tan daha merhametli biri var mıdır? Her şeyi bilen Allah'tan daha bilgili olan var mıdır?

Değerlendirme: Kasıtlı veya kasıtsız, ayeti rivayetlere uydurmak gayesiyle Necm suresinin 26.ayetini, bağlamından kopararak ayetin verdiği mesajın tam tersi söylenmiştir.

Rabbimiz, bu ayetler ile *müşriklerin “melekler bizlere şefaate edecek”* inancının yanlışlığını açıkça ortaya koymuşken, ümmetin büyük bir çoğunluğu Rabbimizin verdiği mesajın tam tersini anlamış ve şefaatchilerin olacağına dair delil getirdikleri ayetler grubuna bu ayeti de bağlamından kopararak almışlardır.

Fakat necm suresinin 26.ayetini; bağlamıyla, indiği ortam, indiği dönem itibariyle incelediğimizde müşriklerin şefaate inancına eleştiri olduğu ve Rabbimizin bu tür bir inancı kesinlikle kabul etmediği ortaya çıkmaktadır. Rabbimiz şefaate inancının yanlışlığını özetle şu mesajlarla reddetmiştir:

- Melekler, Allah’ın kızları değil, kullarıdır.
- Allah, meleklerle şefaate yetkisi vermemiştir.
- Verseydi bile, melekler kendi isteklerine göre birilerine şefaate edemezlerdi. Yine Allah’ın razı ve hoşnut olduklarına şefaate edebilirlerdi.
- Her şeyi bilen Allah’tır. Bir kulun amellerinin tümünü yalnız Allah bildiğine göre, şefaati hak etmiş birini şefaatchileriniz nereden bilecek de şefaate edecekler.
- Allah merhametlidir. Allah’tan daha merhametli olan yoktur. Durum böyle iken, kim Allah’tan daha çok merhamet gösterip de ateşi hak etmiş birine aracı olabilir.

Bu ayetler, biz müslümanlar içinde önemli uyarılara sahiptir. Kendilerine şefaatchi edinen müslümanlar da bu ayetlerin

mesajlarına muhataptır. Bir müslüman, kendine şefaathçi edinirse, şu sorulara cevap vermesi gereklidir:

- Şefaathçi edindiğine, Allah mı yetki verdi? Allah yetki veriyse delili nedir?
- Şefaathçi edindiğin, kendi görüşüne göre mi şefaath edecek yoksa Allah'ın razı ve hoşnut olduğuna mı? Allah'ın razı ve hoşnut olduğuna ise neden Allah dışında başkalarına şefaath için yalvarıyorsun?
- Şefaathçi edindiğin, senin veya başkalarının ne gibi amelleri olduğunu tümüyle bilebilir mi? Bilebilir ise, Allah'ın "el-alim" sıfatını şefaathçi edindiğine vermiş ve şirk koşmuş olmuyor musun? Bilemez ise senin cenneti hak ettiğini nasıl bilecek de şefaath edecek?
- Şefaathçi edindiğin, Allah'tan merhametli mi? Merhametli değilse, nasıl olur da Allah'ın ateşe mahkum ettiğine merhamet gösterip cennete girmesi için aracı oluyor?

Sonuç: Allah, birilerine şefaath yetkisi vermiş olsaydı bile, o şefaathçiler yine Allah'ın razı ve hoşnut olduklarına şefaath edebilirlerdi. Bu nedenle şefaathçi edindiklerinizi terkedin ve kainatın yaratıcısı Allah'a sığının.

" Doğrusu onlar kendilerini (işte böyle) aldatacaklar ve uydurdukları kuruntu ürünü (şefaatçi)ler, kendilerini yüzüstü bırakacak. Araf 53.

3- O ikisi arasında bir engel bulunacaktır. Orada (iyilerle kötüler) ayırdetme yetisiyle donatılmış kimseler olacak; onlar her iki kesimi de belirtilerinden tanıyacaklar ve henüz cennete girmeyen lâkin girmek için sabırsızlanan cennetliklere "Selamün aleyküm!" diye seslenecekler.

Onların gözleri ateş kafilesine doğru çevrilince: "Rabbimiz! Bizi zalimlerin arasına katma!" diye yalvaracaklar.

Ve (sözkonusu) ayırdetme yeteneğine sahip olanlar, belirtilerinden kim olduklarını çıkardıkları kimselere seslenecekler: "Sahi, ne sağladı size taraftarlarınız / mal-mülkünüz ve böbürlendiğiniz o nesneler?"

(Cennet yolcularını işaret ederek) "işte şunlar, bir zamanlar "Allah rahmetini onlara asla ulaştırmaz!" diye yeminler ettiğiniz, (şimdi ise) kendilerine "Girin cennete! Sizin için gelecek endişesi yok, geçmişten dolayı hüznü duymak da yok!" denilen kimseler değiller mi?"

Ve ateş yolcuları cennet yolcularına seslenecekler: "(Ne olur), üzerimize bir parça su dökün!.." ya da "Allah'ın size bahsettiği rızıklardan (bize de verin)!.." (Diğerleri): "Unutmayın ki Allah, inkâr edenleri her ikisinden de mahrum bırakmıştır!"

Onlar ki, dinlerini oyun ve eğlenceye çevirip dünya hayatının albenisine kanmışlardır! " cevabını verecekler. Dahası, onlar nasıl bu Hesap Günü'nün gelip çatacağını unuttular ve mesajlarımızı inkâr ettilerse, Biz de bugün onları unutulmaya terk edeceğiz.

Zira Biz onlara, inanmaya gönüllü bir toplum için bir yol haritası ve rahmet pınarı olan, tarifsiz bir bilgiye dayalı izahlarımız bulunan bir kitap iletmiştik.

(Şimdi) onların, O (Gün'ün) ne demeye geldiğinden başka bir şeyi bekleme hakları mı var? Onu vaktiyle göz ardı eden kimseler, onun ne demeye geldiğinin açıklandığı gün diyecekler ki: "Doğrusu Rabbimizin elçileri bize hakikati söylemiş. Acaba şimdi bizden yana aracılık yapıp da bizi kayıracak birileri var mı? Veya geri dönmemize izin verilse de, şimdiye kadar yaptıklarımızdan başka türlü davransak olmaz mı?"

Doğrusu onlar kendilerini (işte böyle) aldatacaklar ve uydurdukları kuruntu ürünü (şefaatçi)ler, kendilerini yüzüstü bırakacak.

Kuşkusuz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı aşamada yaratan; ve sınırsız güç ve kudret makamına kurulan Allah'tır. O'dur gündüzü aralıksız kovalayan geceyle örten; güneşi, ayı ve yıldızları emrine âmâde kılan O... Bakın, yalnız O'na aittir bütün yaratılış ve mutlak emir: Âlemlerin Rabbi Allah en yüce, en ulvi bereket kaynağıdır. Araf suresi 46-54.

İddia:“Şefaatçi edinen müşrikler, hesap günü umduklarını bulamayacaklar. Fakat şefaatçi edinen müslümanlar umdukları şefaatle cennete gireceklerdir.”

Araf suresi 46-54.ayetler:

Ayetlerin mesajı: Şefaatçi edinenlerin pişmanlıkları...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Hz. Peygamber'in Mekke'de geçen hayatının son yıllarında nazil olduğu tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Bu nedenle dünya ahiret dengesini kuramıyorlar ve dünyaya ağırlık veriyorlardı. Nasıl olsa şefaathçileri kendilerini kurtaracaklardı...

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Müşriklerin şefaath inancı ve pişmanlıkları:

O ikisi arasında bir engel bulunacaktır. Orada (iyilerle kötülerini) ayırdetme yetisiyle donatılmış kimseler olacak; onlar her iki kesimi de belirtilerinden tanıyacaklar ve henüz cennete girmeyen lâkin girmek için sabırsızlanan cennetliklere "Selamün aleyküm!" diye seslenecekler.

Onların gözleri ateş kafilesine doğru çevrilince: "Rabbimiz! Bizi zalimlerin arasına katma!" diye yalvaracaklar.

Hesap günü gelmiş, cennetlikler ile cehennemlikler ayrılmıştır. Araf denen yerde Allah'ın bazı kulları vardır. Bunlar bazı belirtilerden cennetlikler ile cehennemlikleri tanımaktadır. Cennetlikleri görünce onlara selam verir, dua ederler. Cehennemlikleri görünce ise korkudan Allah'ın rahmetine sığınır.

Ve (sözkonusu) ayırdetme yeteneğine sahip olanlar, belirtilerinden kim olduklarını çıkardıkları kimselere seslenecekler: "Sahi, ne sağladı size taraftarlarınız / mal-mülkünüz ve böbürlendiğiniz o nesneler?"

(Cennet yolcularını işaret ederek) "işte şunlar, bir zamanlar "Allah rahmetini onlara asla ulaştırmaz!" diye yeminler ettiğiniz, (şimdi ise) kendilerine "Girin cennete! Sizin için gelecek endişesi yok, geçmişten dolayı hüznü duymak da yok!" denilen kimseler değiller mi?"

Araftakiler, cehennemliklere seslenecekler: "Dünyada taraftarlarınızla, mal mülkünüzle ve şefaatçilerinizle övünüyordunuz. Şimdi onların size bir faydası oldu mu? Allah'ın istediği gibi iman eden ve salih ameller yapan cennetliklerle alay ediyor, onları aşağılıyordunuz. Allah rahmet edecekse bize eder, o akılsızlara etmez diyordunuz. Şimdi akılsız olan kim anladınız mı?"

Ve ateş yolcuları cennet yolcularına seslenecekler: "(Ne olur), üzerimize bir parça su dökün!.." ya da "Allah'ın size bahşettiği rızıklardan (bize de verin)!.." (Diğerleri): "Unutmayın ki Allah, inkâr edenleri her ikisinden de mahrum bırakmıştır!"

Onlar ki, dinlerini oyun ve eğlenceye çevirip dünya hayatının albenisine kanmışlardır! " cevabını verecekler. Dahası, onlar nasıl bu Hesap Günü'nün gelip çatacağını unuttular ve mesajlarımızı inkâr ettilerse, Biz de bugün onları unutulmaya terk edeceğiz.

Zira Biz onlara, inanmaya gönüllü bir toplum için bir yol haritası ve rahmet pınarı olan, tarifsiz bir bilgiye dayalı izahlarımız bulunan bir kitap iletmiştik.

Ateşe mahkum olanlar, cennetlikleri görecekler ve onlardan yardım isteyecekler. Fakat umdukları yardımı göremeyecekler. Çünkü onlar dinlerini ciddiye almamışlardı. Hesap günü için çalışmamışlardı. Allah'ın mesajlarını inkar etmişlerdi. Allah'ın rehber ve rahmet olsun diye gönderdiği kurana sarılmamışlardı.

(Şimdi) onların, O (Gün'ün) ne demeye geldiğinden başka bir şeyi bekleme hakları mı var? Onu vaktiyle göz ardı eden kimseler, onun ne demeye geldiğinin açıklandığı gün diyecekler ki: "Doğrusu Rabbimizin elçileri bize hakikati söylemiş. Acaba şimdi bizden yana aracılık yapıp da bizi kayıracak birileri var mı? Veya geri dönmemize izin verilse de, şimdiye kadar yaptıklarımızdan başka türlü davransak olmaz mı?"

Doğrusu onlar kendilerini (işte böyle) aldatacaklar ve uydurdukları kuruntu ürünü (şefaathçi)ler, kendilerini yüzüstü bırakacak.

Müşrikler hesap gününün hakikatini inkar etmişlerdi. Allah, hesap günü şefaathçiler olacak dememişti. Ama onlar bunu göz ardı ederek şefaathçiler edinmişlerdi.

O gün onlar, büyük bir yanlış yaptıklarını anlayacaklar. Yine büyük bir pişmanlıkla şunu söyleyecekler: "Rabbimizin elçileri doğruları söylemişler. Biz dünyaya çok daldık ve ahireti unuttuk. Bizi kurtaracak amellerimiz yok. Acaba şefaathçi edindiklerimiz bizi kayırıpta kurtarabilir mi? Allah bizi geri döndürse iyi şeyler yapsak olmaz mı?"

Ama bu isteklerinin hiç biri karşılanmayacak. Ne geri dönebilecekler ne de uydurdukları şefaathçiler onları kurtarabilecek.

Kuşkusuz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı aşamada yaratan; ve sınırsız güç ve kudret makamına kurulan Allah'tır. O'dur gündüzü aralıksız kovalayan geceyle örten; güneşi, ayı ve yıldızları emrine âmâde kılan O... Bakın, yalnız O'na aittir bütün yaratılış ve mutlak emir: Âlemlerin Rabbi Allah en yüce, en ulvi bereket kaynağıdır.

Zaten bir kul kendine neden şefaathçi arar ki? Allah da ne eksiklik görür ki kendine şefaathçi bulmaya çalışır? Oysa ki Allah, tüm kainatı yaratandır. Her şeye gücü yeten, her şeyi yönetendir. İnsanlara sayılamayacak kadar nimetler verendir. Hüküm O'nundur. Emir O'nundur. O, Rabdir. Kullarını terbiye edendir. Kullarının yaptıklarına uzak değildir. Böyle bir Allah varken şefaathçi edinmek de nedir?

Değerlendirme: Ayetler, hesap günü şefaathçi edinenlerin nasıl büyük bir hayal kırıklığı ve pişmanlık yaşayacaklarının mesajını vermektedir.

Bir kul, Allah'ın vahyine sarılmak, salih ameller yapmak, Allah'ın merhametine sığınmak yerine, kendisine şefaathçi edinirse düşeceği durum işte bahse konu ayetlerde anlatılan durumdur.

İster müşrik olsun, ister iman ettim iddiasında olan biri olsun, eğer şefaathçi edinirse düşeceği durum budur. Allah, şefaathçi edinen müşriklere ceza verecek de, şefaathçi edinen müslümanları kayıracak mı?

Sonuç: Tüm kainatı yaratan, yöneten, her şeye gücü yeten Allah varken, kendisine şefaathçi edinen bir kul, ister kendisine müslümanım, ister hristiyanım, ister yahudiyim, ister

ibrahimiyim desin, hesap günü çok büyük bir pişmanlık yaşayacaktır. Beklediği şefaati göremeyecektir.

(İşte o gün) O Rahmet kaynağıyla yaptığı (iman) sözleşmesine sadık kalanlar dışında, hiç kimse şefaate nail olamayacaktır. Meryem 87.

4- Küfre saplanmış olan, üstelik "Servet ve evlat elbette bana verilecekti!" diyen kimseye baksana bir.

o, kendisine gaybın sırlarının açıldığını mı düşünüyor; yoksa O rahmet kaynağının katında (muteber olan) bir sözleşme mi yaptı?

Kesinlikle hayır! Biz onun söylediklerini kaydedeceğiz ve onun cezasını uzattıkça uzatacağız; ve onun (gururla) dile getirdiği (servet ve evlat) Bize kalacak; ve kendisi huzurumuza yalnız başına çıkacak.

Bu (gibiler), Allah'tan başkalarını kendilerine statü ve nüfuz sağlamak için ilahlaştırırlar.

Ama hayır! Aksine (ahirette) onlar kendilerine yönelik tüm tapınmaları reddedecekler ve berikilerin aleyhine zillet ve utanç delili olacaklar.

(Ey insan!) Küfrü tabiat haline getirenlerin üzerine, (içgüdülerini) kışkırttıkça kışkırtan şeytanları musallat ettiğimizi görmez misin?

Şu halde, onlara karşı harekete geçmek için acele etmene gerek yok: şu kesin ki Biz onların günlerini tek tek sayıyoruz.

O gün (gelince), O rahmet kaynağının huzurunda, sorumluluk bilinciyle kuşanmış olanları ağır konuklar olarak toplayacağız.

Fakat günaha gömülüp gitmiş olanları bir sürü gibi cehenneme doğru süreceğiz.

(İşte o gün) O Rahmet kaynağıyla yaptığı (iman) sözleşmesine sadık kalanlar dışında, hiç kimse şefaate nail olamayacaktır.

Bir de çıkıp "O rahmet kaynağı kendisine bir oğul edindi" dediler: Doğrusu siz öyle dehşet verici bir iddiada bulundunuz ki; bundan dolayı neredeyse gökler paramparça olacak, yer yarılacak ve dağlar toz duman olacak! O rahmet kaynağına bir oğul isnat etmek ha!.. İyi ama, O rahmet kaynağının bir oğul edinmesi olacak şey değil ki!

Hem göklerde ve yerde olan herkes, O rahmet kaynağının huzuruna sadece ve sadece bir kul olarak çıkacaklardır. Doğrusu O, onların tümünü derin bir bilgiyle kuşatmış ve tek tek saymıştır. Sonunda onların her biri Kıyamet Günü O'nun huzuruna tek başına çıkacaktır.

İmanda sebat eden, o imanla uyumlu bir hayat yaşayan kimseler var ya: O sonsuz rahmet kaynağı onlar için tarifsiz bir sevgi var edecek.

İşte sadece bu yüzden Biz onu senin (konuştuğun) dil aracılığıyla kolaylaştırdık ki, sorumluluk bilinci taşıyan kimseleri onunla müjdeleyip sorumsuzca savrulanları da uyarasın diye.

Zira Biz onlardan önce nice uygarlıkları helak etmişizdir: sen onlardan herhangi birinin varlığını hissediyor, ya da onların ardından bir tek çıtırtı olsun duyabiliyor musun? Meryem 77-98.

İddia: "Müşriklerin şefaathçilerinin, onlara faydası olmayacak. Sözleşmelerine sadık kalan müslümanlara ise, şefaathçilerin faydası olacak."

Meryem 77-98.ayetler:

Konusu: Allah ile sözleşmesine sadık kalanlar kurtulacak, kimse şefaata görmeyecek...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Habeşistan'a hicretten önce nazil olduğu tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Ayrıca mekkede azda olsa hristiyanlar ve yahudiler de bulunmaktaydı. Ehli kitap olan bu inanç grupları, peygamberlerini Allah'ın oğlu olarak görüyorlardı. Hristiyanlar İsa peygambere, yahudiler üzeyr peygambere Allah'ın oğlu diyor ve hesap günü şefaathlerini umuyorlardı. Onların şefaathleri ile hesap gününün sıkıntısından kurtulup, cennete gireceklerine inanıyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Cennetlik ve cehennemliklerin inanç dünyası ve amelleri:

Küfre saplanmış olan, üstelik "Servet ve evlat elbette bana verilecekti!" diyen kimseye baksana bir.

o, kendisine gaybın sırlarının açıldığını mı düşünüyor; yoksa O rahmet kaynağının katında (muteber olan) bir sözleşme mi yaptı?

Kesinlikle hayır! Biz onun söylediklerini kaydedeceğiz ve onun cezasını uzattıkça uzatacağız; ve onun (gururla) dile getirdiği

(servet ve evlat) Bize kalacak; ve kendisi huzurumuza yalnız başına çıkacak.

Bir kul düşünün ki tüm hayırlar bana verilmesi gerek iddiasında bulunuyor. Sanki Allah'la bir sözleşme yapmış da, Allah ona bir söz vermiş gibi... Allah'ın istediği gibi ne iman var ne amel, fakat dünyada da ahirette de tüm hayırlar benim olacak iddiasında.

Rabbimiz, böyle düşünen/inanan birini uyarıyor ve sonunun kötü olacağını haber veriyor.

Bu (gibiler), Allah'tan başkalarını kendilerine statü ve nüfuz sağlamak için ilahlaştırırlar.

Ama hayır! Aksine (ahirette) onlar kendilerine yönelik tüm tapınmaları reddedecekler ve berikilerin aleyhine zillet ve utanç delili olacaklar.

Bu gibiler sadece Allah'a sığınmaz, O'na güvenmezler. İzzeti Allah'ın yanında değil, başkalarının yanında ararlar. Başkalarını kurtarıcı olarak görür, onlara kulluk ederler. Onların himayesine girerek kendilerini garanti altına almış olduklarını düşünürler.

Ama hayır! Bu inanışları ve yaptıkları onları kurtarmayacak. O, Allah dışında sığındıkları varlıklar, hesap günü onları kurtaramayacak. Zaten onları reddedecekler.

(Ey insan!) Küfrü tabiat haline getirenlerin üzerine, (içgüdülerini) kışkırttıkça kışkırtan şeytanları musallat ettiğimizi görmez misin?

Şu halde, onlara karşı harekete geçmek için acele etmene gerek yok: şu kesin ki Biz onların günlerini tek tek sayıyoruz.

Bu insanlar, nefislerinin isteklerine göre hareket ederek sadece şeytana uymuş, onun izinden gitmiş oluyorlar. Gün gelecek herkes Allah'ın huzuruna varacaktır.

O gün (gelince), O rahmet kaynağının huzurunda, sorumluluk bilinciyle kuşanmış olanları ağır konuklar olarak toplayacağız.

Fakat günaha gömülüp gitmiş olanları bir sürü gibi cehenneme doğru süreceğiz.

(İşte o gün) O Rahmet kaynağıyla yaptığı (iman) sözleşmesine sadık kalanlar dışında, hiç kimse şefaate nail olamayacaktır.

İşte o gün, merhameti sınırsız olan Allah'ın huzuruna çıkarılma, hesap verme günü; Allah'a gereği gibi iman ederek ve salih ameller yaparak sorumluluklarını yerine getirenler ağır konuklar olarak, ödülü hak etmişler olarak toplanacaklar.

Fakat gereği gibi iman etmeyenler, salih ameller yapmayanlar, Allah dışında başkalarına sığınıp onların şefaatinin umanlar, ellerinde Allah'tan aldıkları bir söz olmadıkları halde dünya ve ahirette kurtulandan olacağını zannedenler ateşe mahkum olacaklar.

İşte o gün, merhameti sınırsız olan Allah'a verdikleri sözü tutanlar kurutuluşa ereceklerdir. Başkalarından şefaate bekleyenler ise, umdukları şefaate nail olamayacaklardır.

Bir de çıkıp "O rahmet kaynağı kendisine bir oğul edindi" dediler: Doğrusu siz öyle dehşet verici bir iddiada bulundunuz ki; bundan dolayı neredeyse gökler paramparça olacak, yer yarılacak ve dağlar

toz duman olacak! O rahmet kaynağına bir oğul isnat etmek ha!.. İyi ama, O rahmet kaynağının bir oğul edinmesi olacak şey değil ki!

Hem göklerde ve yerde olan herkes, O rahmet kaynağının huzuruna sadece ve sadece bir kul olarak çıkacaklardır. Doğrusu O, onların tümünü derin bir bilgiyle kuşatmış ve tek tek saymıştır. Sonunda onların her biri Kıyamet Günü O'nun huzuruna tek başına çıkacaktır.

Mekkeli müşrikler, cinleri Allah'ın oğulları, melekleri de Allah'ın kızları olduklarını iddia ediyorlardı. Ehli kitap ise peygamberlerini Allah'ın oğulları olduklarını iddia ediyorlardı.

Her şeyin yaratıcı, her şeyin sahibi olan Allah'ın nasıl oğlu olabilirdi? Bu olacak bir iddia değildi.

Bu insanlar, Allah'ın oğulları olarak gördüklerinin kendilerine şefaate edeceklerine inanıyorlardı. Halbuki herkes Allah'ın huzuruna tek başına çıkacaktı. Onu koruyacak, kollayacak, kayıracak kimsesi olmayacaktı.

Allah dı her şeyi bilen. Kullarının neler yaptıklarını ve yapmadıklarını... Allah'tan başka kim bilebilirdi bir kulun neler yaptığını?

İmanda sebat eden, o imanla uyumlu bir hayat yaşayan kimseler var ya: O sonsuz rahmet kaynağı onlar için tarifsiz bir sevgi var edecek.

İşte sadece bu yüzden Biz onu senin (konuştuğun) dil aracılığıyla kolaylaştırdık ki, sorumluluk bilinci taşıyan kimseleri onunla müjdeleyip sorumsuzca savrulanları da uyarasın diye.

Zira Biz onlardan önce nice uygarlıkları helak etmişizdir: sen onlardan herhangi birinin varlığını hissediyor, ya da onların ardından bir tek çıtırtı olsun duyabiliyor musun?

Allah'ın huzuruna herkes tek başına çıkacak ve onu kurtulanlardan edecek olan, imanı, salih amelleri ve Allah'ın merhameti olacak.

İşte bu kuran açıkca ve anlaşılır bir şekilde uyarmaktadır. İsteyen uyarıları dikkate alır ve kurtulanlardan olur. İsteyen uyarıları dikkate almaz ve öncekiler gibi azaba mahkum olanlardan olur.

Değerlendirme: Rabbimiz, meryem suresinin bahse konu ayetleri ile şefaathçilerin olacağı mesajını değil, olmayacağı mesajını vermiştir. Fakat ümmetin büyük bir çoğunluğu tarafından ne yazık ki bu ayetler bağlamından da koparılarak şefaathçilerin olacağına delil olarak sunulmuştur.

Rabbimizin verdiği mesajları özetle şöyle sıralayabiliriz:

- Kimse, benim; malım, evladım, koruyucum, kollayıcım, şefaathçim var deyip de kendini kurtulanlardan görmesin.
- Herkes Allah'ın huzuruna tek başına çıkacak, yani kendisini savunacak bir avukatı olmayacak. Avukat/şefaathçi edinilenler ise bunu reddedecekler.
- Allah Rahmandır. Merhameti sınırsızdır. Allah'tan daha merhametli kim vardır ki, ateşe mahkum olana aracı olabilsin?
- Cennetin anahtarı; iman, salih amel ve Allah'ın merhametidir. Yoksa birilerinin şefaati değildir.

- Allah'tan başka, kulların; neler yaptığını, günah ve sevaplarını bilemez. Durum bu iken kim kime şefaate edebilirde cennetlik olmasını isteyebilir?

- O gün, ateşten kurutulanlar Allah'a verdikleri sözü tutanlar olacaktır. Allah dışında başkalarına sığınıp şefaate bekleyenler ise, umdukları şefaate nail olamayacaklardır.

(İşte o gün) O Rahmet kaynağıyla yaptığı (iman) sözleşmesine sadık kalanlar dışında, hiç kimse şefaate nail olamayacaktır. Ayeti yanlış okunarak, müslümanlara şefaate olacak, inkar edenlere olmayacak denilmiştir. Görüldüğü gibi ayetler bir bütünlük içinde okunduğunda bu anlam yanlışdır. Allah ile yaptıkları sözleşmelere sadık kalan kulların başkaların şefaatine ne ihtiyaçları var? Zaten Allah'a teslim olmuş, sadık kalmış kullar, Allah'ın rızasını kazanmış ve cenneti hak etmiş kullar değil midir? Doğru okuma şu şekilde olmalıdır:

(İşte o gün) O Rahmet kaynağıyla yaptığı (iman) sözleşmesine sadık kalanlar kurtulacak, hiç kimse şefaate nail olamayacaktır.

Sonuç: Allah, Rahmandır. Yani merhametin kaynağıdır. O'ndan daha merhametlisi yoktur. En merhametli olan Allah'a sığınmak, O'ndan bağışlanma dilemek varken, başkalarını şefaateçi edinmek Allah'la yapılan teslimiyet sözleşmesine aykırıdır.

Bu nedenle şefaateçiler edinmeyerek, Allah ile sözleşmelerine sadık kalanlar kurtuluşa erecek, sadık kalmayanlar ise ateşe mahkum olacaklardır.

O gün, kendisine O rahmet kaynağının geçit verdiği ve sözünden razı olduğu kimselerden başkasına şefaatin hiçbir yararı olmayacak.

Taha 109

5- O gün onların (tümü), kendisine karşı yanlış yapamayacakları bir davetçiye tabi olmak durumundadırlar: artık bütün sesler O rahmet kaynağının azametinden dolayı iyice kısılmıştır; öyle ki, boğuk bir uğuldu dışında hiçbir ses işitemeyeceksin.

O gün, kendisine O rahmet kaynağının geçit verdiği ve sözünden razı olduğu kimselerden başkasına şefaatin hiçbir yararı olmayacak.

O onların bildiklerini de, bilmediklerini de biliyor; fakat insan bilgi (kapasitesinin sınırlılığı) sebebiyle bunu asla kavrayamaz.

Artık bütün yüzler, O hep diri olan ve kendi zatiyle duran ve her şeyi belli kanunla tutan kudrete baş eğmiştir. Zulüm taşıyanlar ise cidden hüsrana uğramıştır.

Fakat, kim de mü'min olduğu halde erdemli davranırsa, artık o ne haksızlığa uğramaktan ne de (cehenneme) yem olmaktan korksun.

Ve böylece Biz bu (vahyi) Arapça bir hitap olarak indirdik; ve ondaki tüm uyarıları bütün boyutlarıyla ortaya serdik: Belki sorumluluk duyarlar veya (bu mesaj) onları (fitratlarında zaten) var olanı hatırlatarak yeniden ortaya çıkarır diye. Taha 108-113.

İddia: “Allah’ın, sözünden razı olduğu ve geçit verdiği müslümanlara, şefaathçilerin şefaatinin olacağını bu ayet açık olarak bildirmektedir.”

Taha suresi 108-113.ayetler:

Konusu: Hesap gününde tek söz sahibi Allah olacak, O’nun razı ve hoşnut olduğu kurtulacak...

İniş yeri ve zamanı: Mekke’de, habesistan hicreti yıllarında indirilmiştir.

İniş Ortamı: Mekke’de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah’ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah’a kulluk/ibadet etmiyor, Allah’a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah’a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Şefaathini umdukları varlıklar meleklerdi. Melekleri Allah’ın kızları olarak görüyorlardı. Onların putlarını yapıp, kendilerine yardım etmelerini bekliyorlardı. Allah’ın kızları olarak gördükleri meleklerle kulluk ederlerse, onların şefaathi ile ahirette rahat edeceklerini düşünüyorlardı.

Yani Mekke’li müşrikler, şefaath inancına sahiplerdi. Yeryüzünde istedikleri gibi yaşayıp, şefaathçinin şefaathi ile ahirette kurtulacaklarına inanıyorlardı. Bir şefaathçinin şefaathi olmadan Allah’ın huzuruna çıkmaktan korkuyorlardı.

Hesap günü Allah’ın yanısıra şefaathçilerinin de söz sahibi olacağına inanıyorlardı.

Şefaath olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap gününde tek söz sahibi Allah olacak, O'nun razı ve hoşnut olduğu kurtulacak:

O gün onların (tümü), kendisine karşı yanlış yapamayacakları bir davetçiye tabi olmak durumundadırlar: artık bütün sesler O rahmet kaynağının azametinden dolayı iyice kısılmıştır; öyle ki, boğuk bir uğuldu dışında hiçbir ses işitemeyeceksin.

O gün, kendisine O rahmet kaynağının geçit verdiği ve sözünden razı olduğu kimselerden başkasına şefaatin hiçbir yararı olmayacak.

Hesap günü gelmiş, herkes toplanmış, rahmetin kaynağı olan Allah'ın huzurunda tüm sesler kısılmıştır. Sadece boğuk bir uğultu...

Cennetlikler ve cehennemlikler bir aradadır. Bir grup, sadece Allah'a sığınmış, O'ndan daha merhametlisi olmadığına inanmış ve Allah'ın bağışını ummaktadır. Bir grup ise Allah dışında kendisine faydası olur, aracılık yapar, kendisini kayırır diye şefaatchiler edinmiş, onların şefaatiyle cennete girmeyi ummaktadır.

Rahmet kaynağı olan Allah, birinci gruptan hoşnut ve razı olmuş, ikinci grup olan şefaatchi edinenlere ise şefaatchilerinin şefaatinin bir faydası olmamıştır.

O onların bildiklerini de, bilmediklerini de biliyor; fakat insan bilgi (kapasitesinin sınırlılığı) sebebiyle bunu asla kavrayamaz.

Nasıl şefaet etsinler ki? Her şeyi bilen Allah'tır. Şefaatchi edinilenler, her şeyi bilemezler. Bir kulun günah ve sevaplarının ne olduğunu bilemeyen, neye göre şefaatchi olabilir ki?

Artık bütün yüzler, O hep diri olan ve kendi zatiyle duran ve her şeyi belli kanunla tutan kudrete baş eğmiştir. Zulüm taşıyanlar ise cidden hüsrana uğramıştır.

Fakat, kim de mü'min olduğu halde erdemli davranırsa, artık o ne haksızlığa uğramaktan ne de (cehenneme) yem olmaktan korksun.

Ve böylece Biz bu (vahyi) Arapça bir hitap olarak indirdik; ve ondaki tüm uyarıları bütün boyutlarıyla ortaya serdik: Belki sorumluluk duyarlar veya (bu mesaj) onları (fitratlarında zaten) var olanı hatırlatarak yeniden ortaya çıkarır diye.

Hep diri olan, her şeyi sahibi olan Allah'a boyun eğilmiştir. Zalimler, hüsrana uğramış, gereği gibi iman eden ve salih ameller yapanlar ise kurtulmuştur.

Hesap günü hüsrana uğrayanlardan olmak istemiyorsak, Rabbimizin açık olan mesajlarına sarılmalı ve vahye göre hareket etmeliyiz.

Değerlendirme: Bu ayetler de, ümmetin çoğunluğu tarafından şefaathçilerin olacağına delil olarak gösterilmekte ve şöyle denilmektedir: Şefaathçilerin şefaati olacak ama Allah'ın razı ve hoşnut olduklarına...

Soruyoruz: Madem şefaath edileceği Allah belirliyor, şefaathçinin bir etkisi ve yetkisi yok; neden şefaathçi olacaklarına inandığınız varlıklara sığınıyor, onlardan şefaath istiyorsunuz?

Madem şefaath edilen, Allah'ın razı ve sözünden hoşnut olduğu kimseler, neden bir başkasının şefaathine ihtiyaç duyuyorlar da

cennete öyle girebiliyorlar? Allah'ın razı olduğu zaten cennetlik değil midir?

Sorularımızı düşünen akıllara havale ediyor ve ayetlerin mesajlarını özetle sıralıyoruz:

- Hesap gününde tek söz sahibi Allah olacaktır.
- Hesap günü, Allah'ın hoşnut ve razı olduğu kurtulacaktır.
- Şefaathçilerin şefaatinin faydası olmayacaktır.
- Rahman olan yani merhametin kaynağı olan Allah'tır. Kim Allah'tan daha merhametli olabilir de, ateşe mahkum olan birine merhamet gösterip aracılık yapabilir?
- Her şeyi bilen Allah'tır. Kim bir kulun tüm amellerini bilebilir de cennete gitmesi için aracılık yapabilir?
- Cennetin anahtarı; kurana sarılmak, gereği gibi bir iman, salih amel ve Allah'ın rahmetidir.

O gün, kendisine O rahmet kaynağının geçit verdiği ve sözünden razı olduğu kimselerden başkasına şefaatin hiçbir yararı olmayacak. ayeti şefaathçi mantığa bir cevaptır: Siz şefaathçi ediniyor ve bizi şefaathçilerimiz kurtaracak diyorsunuz. Ancak kurtulanlar; Allah'ın geçit verdiği ve sözünden razı olduğu kullar olacaktır. Şefaathçi edinenler değil...

Genelin anladığı gibi anlarsak karşımıza şu sorular çıkar ve cevabını veremeyiz: Madem Allah bir kulundan razı olmuşsa, şefaathçilerin şefaatine ne gerek var? Allah'ın razı olduğu kul zaten cennetlik değil midir? Allah, bir kulunun üstelik razı olduğu bir kulunun cennete girmesi için birilerinin onayını, rızasını almak zorunda mıdır? Allah, bu ayetlerde Rahman sıfatını rastgele kullanmış değildir. Allah'tan daha merhametli hiç bir varlık

yoktur. Şefaitle ilgili bir ayette neden Allah özellikle Rahman sıfatını kullanmıştır? Bununla şefaitle edinenlere bir mesaj vermiş olmuyor mu?

Sonuç: Rabbimiz, bu ayetlerle; kendilerine şefaitle edinenlere (başta müşrikler ve tüm şefaitle edinenler olmak üzere) cevap vermektedir: Bize şefaitleçilerimiz şefaitle edecek iddiasında bulunuyorsunuz ama Allah'ın razı olmadığına şefaatin ne faydası olabilir ki?

*Şimdi bize arka çıkan/şefa'at eden ne bir kimse var ne de yürekten
bir dost. şuara 100*

6- O gün ne malın mülkün bir yararı olur ne de evladın; ancak selim bir kalple Allah'ın huzuruna çıkanlar müstesna.

Zira (o gün), cennet sorumlu ve bilinçli davrananlara yaklaştırılacaktır. Cehennemse sorumsuz ve bilinçsizce davrananlar için kışkırtılacaktır.

Ve onlara sorulacaktır: "Nereye kayboldular tapınıp durduğunuz o Allah'tan gayrı (varlıklar)? Size, hadi onu da geçtik, kendilerine olsun bir yardımları dokunacak mı bari?"

Neticede hem onlar, hem de sorumsuz ve bilinçsizce onlara (umut bağlayanlar) cehennemde üst üste istif edilecekler; İblis'in bütün askerleri de...

Onlar orada birbirleriyle atışırken şöyle derler: "Hayret vallahi! Her ne kadar, apaçık bir sapıklığın ortasına düşen biz isek de, o zaman sizi alemlerin Rabbiyle bir tutuyorduk; ne ki bizi saptıran, yalnızca günahı hayat tarzı haline getiren şu kimselerdi; gel gör ki, şimdi bize arka çıkan ne bir kimse var ne de yürekten bir dost. Keşke bizim için bir kez daha dönüş olsaydı da, biz de inananlardan biri olsaydık." Şuara 88-102

İddia: "Rabbimiz bahse konu ayetlerde, müşriklerin şefaatten mahrum kalacağını ve pişman olacaklarını anlatmaktadır. Fakat müslümanlar için şefa'at haktır."

Şuara 88-102.ayetler:

Konusu: Hesap günü, şefaata inancına sahip müşriklerin durumları ve pişmanlıkları...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, mekke döneminin ortalarında indirilmiştir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Bu şefaathiler melekler olduğu gibi, bahse konu ayetlerden anlaşıldığı kadarıyla insanlar veya cinler de olabilmekteydi.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü, şefaata inancına sahip müşriklerin durumları ve pişmanlıkları:

O gün ne malın mülkün bir yararı olur ne de evladın; ancak selim bir kalple Allah'ın huzuruna çıkanlar müstesna.

Zira (o gün), cennet sorumlu ve bilinçli davrananlara yaklaştırılacaktır. Cehennemse sorumsuz ve bilinçsizce davrananlar için kışkırtılacaktır.

Hesap günü, ne malın ne evladın faydası yoktur. Malına, evlatlarına, gücüne, arkasındakilere güvenen hayal kırıklığına uğrayacaktır. Faydası olan şey ise, selim bir kalptir. Allah'ın huzuruna şirksiz, hastaliksiz, Allah'a teslim olmuş bir kalple çıkmaktır.

O gün, Allah'a karşı sorumluluklarını bilen ve bilinçli davrananlara cennet yakın, Allah'a karşı sorumluluğunu yerine getirmeyen ve bilinçsiz davrananlara cehennem yakın olacaktır.

Ve onlara sorulacaktır: "Nereye kayboldular tapınıp durduğunuz o Allah'tan gayrı (varlıklar)? Size, hadi onu da geçtik, kendilerine olsun bir yardımları dokunacak mı bari?"

Neticede hem onlar, hem de sorumsuz ve bilinçsizce onlara (umut bağlayanlar) cehennemde üst üste istif edilecekler; İblis'in bütün askerleri de...

Hesap günü, cehenneme yakın olanlara sorulacak: "Size şefaate edeceklerini, sizi koruyacaklarını, kayıracaklarını, yardım edeceklerini düşündüğünüz, bu yüzden de onları tanrılaştırarak taptığınız o varlıklar nerede? Hadi çağırında yardım etmeye güçleri yetiyorsa yardım etsinler. Onların kendilerine bile yardım etmeye güçleri yetmeyecek ki size yardım etsinler. O şefaatinin, yardımının, kayırmasını umduğunuz varlıklar ile beraber hepiniz cehennemi boylayacaksınız."

Onlar orada birbirleriyle atışırken şöyle derler: "Hayret vallahi! Her ne kadar, apaçık bir sapıklığın ortasına düşen biz isek de, o zaman sizi alemlerin Rabbiyle bir tutuyorduk; ne ki bizi saptıran, yalnızca günahı hayat tarzı haline getiren şu kimselerdi; gel gör ki, şimdi bize arka çıkan/şefaate eden ne bir kimse var ne de yürekten bir dost. Keşke bizim için bir kez daha dönüş olsaydı da, biz de inananlardan biri olsaydık."

Şefaate edenlerle, büyüklük taslayarak şefaate olduğunu iddia edenler tartışacaklar. Şefaate edenler büyük bir pişmanlıkla,

şefaathçilerine şöyle diyecekler: “Biz sapıtmıştık. Sizi kendimize, şefaathçi, koruyucu, kayıııcı, yardım edici olarak görüp size sığınmıştık. Böyle yaparak, sizi kainatın efendisi olan Allah’la bir tutmuş ve yoldan çıkmıştık. Şimdi bize ne şefaath eden var, ne de faydası olacak bir dost... Keşke geri döndürölsek de yaptıklarımızın tersini yaparak gerçekten inanmışlardan olsak. Tüm şefaathçilerimizi, koruyucularımızı, kayıııcılarımızı, yardım edicilerimizi bıraksak da yalnız Allah’a sığınanlardan olsak.”

Değerlendirme: Rabbimiz bu ayetler ile biz kullarını uyarmakta, büyük bir pişmanlık yaşamamamız için şefaathçi edinmekten sakındırmakta ve şefaathçiyim diyenlerin düşüceğı durumu bildirmektedir.

Ayetler son derece anlaşılır ve açıktır. İddia edilenin aksine yalnız müşrikleri değil tüm muhataplarını uyarmaktadır.

Sonuç: Kendilerine şefaathçi edinenler, hesap günü büyük bir hayal kırıklığı yaşayacak ve yaptıklarına pişman olacaklar. Ama bu pişmalığın faydası olmayacaktır.

O'nun izni olmadan kimse şefaathçi olamaz. Yunus 3

7- Kuşkusuz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı devrede yaratan; ve sınırsız güç ve kudret makamına kurulup varlığı yöneten Allah'tır. O'nun izni olmadan kimse şefaathçi olamaz. İşte bu (niteliklere sahip) olan Allah'tır sizin Rabbiniz; artık yalnız O'na kulluk edin: Hala öğüt almayacak mısınız?

Hepinizin dönüşü O'nadır; (bu) Allah'ın gerçekleşmesi kaçınılmaz vaadidir. Çünkü O, insanı yaratmaya başladıktan sonra onun yaratılışını sürdürüyor ki; iman edip de ıslah edici iyi şeyler yapanları hak ettiklerinden fazlasıyla ödüllendirsin. İnkarda ısrar edenlere gelince: inkarda direnişleri nedeniyle, yudum yudum içecekleri kavurucu bir pişmanlık ve can yakıcı bir azap onları bekleyecek. Yunus 3-4.

İddia: “Şefaathçilerin olacağına bahse konu ayetler delildir. Allah'ın izin verdiği kimseler şefaathçi olacaklardır.”

Yunus suresi 3-4.ayetler:

Konusu: Allah'ın izni olmadan kimse şefaathçi olamaz...

İniş yeri ve zamanı: Mekke. Surenin mekkenin son yıllarında inmiş olabileceği düşünülmektedir...

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a

yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Allah'ın izni olmadan kimse şefaathçi olamaz:

Kuşkusuz sizin Rabbiniz, gökleri ve yeri altı devrede yaratan; ve sınırsız güç ve kudret makamına kurulup varlığı yöneten Allah'tır. O'nun izni olmadan kimse şefaathçi olamaz. İşte bu (niteliklere sahip) olan Allah'tır sizin Rabbiniz; artık yalnız O'na kulluk edin: Hala öğüt almayacak mısınız?

Melekleri, cinleri ve bazı insanları şefaathçi edinen müşrikler! Sizi yaratan, terbiye eden, efendiniz olan, kainatı yöneten Allah varken başkalarından şefaath beklemek, ona kulluk etmektir. Hem Allah izin vermeden kim şefaathçi olabilir ki? Artık başkasından şefaath bekleyerek ona kulluk etmiş olmayın. Yalnız Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin.

Hepinizin dönüşü O'nadır; (bu) Allah'ın gerçekleşmesi kaçınılmaz vaadidir. Çünkü O, insanı yaratmaya başladıktan sonra onun yaratılışını sürdürüyor ki; iman edip de ıslah edici iyi şeyler yapanları hak ettiklerinden fazlasıyla ödüllendirsin. İnkarda ısrar edenlere gelince: inkarda direnişleri nedeniyle, yudum yudum içecekleri kavurucu bir pişmanlık ve can yakıcı bir azap onları bekleyecek.

Ey şefaathçi edinenler! Hepinizin dönüşü sadece Allah'adır. Hesap sadece Allah'a verilecektir. Cennet birilerinin şefaathıyla değil, gereği gibi iman edip, salih ameller yaparak ve Allah'ın rahmetiyle

kazanılacaktır. İnkarda ısrar edenler ise azaba mahkum olacaklardır.

Değerlendirme: Bu ve buna benzer ayetler “izin” kelimesinin geçmesinden dolayı, kasıtlı veya kasıtsız şefaatçilerin olacağına delil olarak kullanılmıştır. *O’nun izni olmadan kimse şefaatçi olamaz* cümlesi, *demek ki Allah’ın izniyle şefaatçiler olacak* diye anlaşılmıştır. Oysa ki bu ve buna benzer ayetler iddia edilenin aksine şefaatçilerin olacağına delil olamazlar. Şöyle ki:

Örnek: Konuyu daha iyi anlamak için bir örnek verelim:

Sizin bir arabanız var. Arabanızı kullanma yetkisi size ait. Bunu tanıdıklarınıza bildiriyorsunuz. Tanıdıklarınızdan biri *“benimde o arabayı kullanma yetkim var”* diyor. Siz de ona: *“Benim izin verdiklerimden başkası bu arabayı kullanamaz”* diyorsunuz.

Şimdi siz *“benim izin verdiklerimden başkası”* diyerek başkalarına izin verdiğinizi mi kastediyorsunuz? Yoksa tüm yetki ve otoritenin size ait olduğunu mu diyorsunuz?

Tabiki tüm yetki ve otoritenin size ait olduğunu söylüyorsunuz. Rabbimiz de bu ayetle birilerine izin verdiğini değil, tüm yetki ve otoritenin kendisine ait olduğunu buyuruyor.

Durum bu kadar açıkken, ne yazık ki “izin” kelimesini kullanarak insanlar kandırılmış ve şefaatçi edinmeleri söylenmiştir. Rabbimizin şefaate inancına sahip müşriklere verdiği cevap, şefaate delil olarak getirilmiştir.

Dikkat edilirse, bahse konu ayetler ile müşriklerin şefaate inancı reddedilirken iki başlık altında reddediliyor. Biri Allah’ın

özellikleri/sıfatları diğeri cennet ve cehenneme girişin nasıl olacağı...

Bir insan şefaatçi ediniyorsa; Allah'ı gereği gibi tanımıyor ve cennete girişin şartlarını bilmiyor demektir. İleriki bölümlerde bu konularda ayrıntılı bilgiler verileceğinden değerlendirmeleri burada bitiriyoruz.

Sonuç: Rabbimiz, bu ayetler ile şefaatçi edinenlere şu mesajı vermiştir: Kendi zannınızca şefaatçi edinmişsiniz fakat Allah'ın izni olmadan şefaatçileriniz ne işe yarar ki?

"İşte şunlar Allah katında bizim kayırcılarımızdır" diyenler (iflah olmaz). Yunus 18

8- Bir de Allah'ın peşi sıra kendilerine yararı da zararı da dokunmayan varlıklara kulluk edip de, üstelik "İşte şunlar Allah katında bizim kayırcılarımızdır" diyenler (iflah olmaz). De ki: "Yoksa siz Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şey var da, onu mu haber veriyorsunuz?" O, sınırsız yüceliği ve aşkın varlığıyla, onların putlaştırdığı her şeyden beridir. Yunus 18

İddia: "Bahse konu ayetler, müşriklere şefaathçilerin olmayacağını bildirmektedir. Müslümanlara ise şefaathçiler olacaktır."

Yunus suresi 18. Ayet:

Konusu: Şefaath inancının saçmalığı...

İniş yeri ve zamanı: Mekke. Surenin Hz. Muhammed'in (s.a) Mekke'deki son yılları esnasında indirilmiş olabileceği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Şefaathi olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Şefaât İnancının Saçmalığı:

Bir de Allah'ın peşi sıra kendilerine yararı da zararı da dokunmayan varlıklara kulluk edip de, üstelik "İşte şunlar Allah katında bizim kayırmacılarımızdır" diyenler (iflah olmaz).

Müşrikler, Allah'a yakın olarak gördükleri, kendilerine aracı edindikleri varlıkları şefaâtçi edinmişlerdi. Halbuki şefaâtçi edindiklerinin onlara ne yararı ne de zararı dokunabilirdi. Onları şefaâtçi edinerek onlara kulluk etmiş oluyorlardı.

De ki: "Yoksa siz Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şey var da, onu mu haber veriyorsunuz?" O, sınırsız yüceliği ve aşkın varlığıyla, onların putlaştırdığı her şeyden beridir.

Rabbimiz, kendilerine şefaâtçi edinenlere şunu sormamızı istiyor: Kendi istek ve arzunuza göre şefaât edinmenizin açıklaması ne? Allah, bunu bildirmediğine göre, bunu nereden çıkarıyorsunuz? Oysa ki, Allah'tır sınırsız yüce ve aşkın olan...

Değerlendirme: Rabbimiz bu ayet ile müşriklerin şefaât inancının ne kadar saçma olduğunu bildiriyor. Şöyle ki:

- Şefaât edenin fayda ve zarar verme gücüne sahip olması gerekir. Fayda ve zarar verme gücü ise sadece Allah'a aittir. Öyleyse Allah dışında şefaâtçi edinmek kuruntu ve saçmadır.

- Kulluk sadece Allah'a yapılır. Birinden şefaât beklemek, ona kulluk etmektir. Sadece Allah'a kulluk ettiğini iddia eden birinin başkasından şefaât beklemesi şirk ve saçmadır.

- Sınırsız yüce ve aşkın olan Allah iken, sınırlı olan bir varlıktan şefaât beklemek akılsızlık ve saçmadır.

- Allah, şu veya bu şefaâtçi olacaktır demeden, şefaâtçi edinmek Allah’a iftiradır, Allah’a dinini öğretmektir, sanki Allah’ın bilmediği bir şey varmış gibi hareket etmektir.

Sonuç: Bu ayetler sadece şefaâtçi müşriklere, şefaâtçi ehli kitaba veya diğerlerine değil, aynı zamanda şefaâtçi iman ettim iddiasında bulunanlara da bir uyarıdır.

Ey şefaâtçi edinen “müslüman”!

Müşriklerin, şefaâtçi edindikleri fayda veya zarar verme gücüne sahip değil, senin şefaâtçi edindiğin sana fayda veya zarar verme gücüne sahip mi?

Müşriklerin şefaâtçilerine, Allah şefaâtçi olur buyurmadı. Allah, senin şefaâtçi edindiğin varlıklarla ilgili “şefaâtçi olur” buyurmuş mu?

Müşrikler, şefaâtçi edindiklerine kulluk etmiş oluyorlardı. Sen şefaâtçi edindiğine kulluk etmiş olmuyor musun?

Sınırsız ve yüce olan Allah iken, sınırlı bir kuldan şefaât beklemek müşrikler için yanlış da senin için doğru mu?

O'nun katında şefa'at edecek birileri olmadan...enam 51

9- Kendilerini O'na karşı savunacak bir dost ya da O'nun katında şefa'at edecek birileri olmadan Allah'ın huzuruna çıkmaktan korkanları vahiyle uyar ki, O'na karşı sorumluluk bilinciyle hareket etsinler. Enam 51

İddia: “Bahse konu ayet müşriklerle ilgilidir. Müslümanlara şefa'atçi olacaktır.”

Enam 51. Ayet:

Konusu: Şefa'atçi edinenlerin psikolojisi...

İniş yeri ve zamanı: Mekke. Surenin Hz. Muhammed'in Mekke'deki son yılları esnasında indirilmiş olabileceği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefa'atlerini umuyorlardı.

Şefa'ati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Şefa'at Psikolojisi:

Kendilerini O'na karşı savunacak bir dost ya da O'nun katında şefa'at edecek birileri olmadan Allah'ın huzuruna çıkmaktan korkanları vahiyle uyar ki, O'na karşı sorumluluk bilinciyle hareket etsinler.

Bu ayetler ile, müşriklerin şefa'atçi edinmelerin altında yatan psikolojiyi öğreniyoruz. Bu ayetlerden:

- Müşriklerin (en azından bir kısmının), hesap vermek için Allah'ın huzuruna çıkacaklarına iman ettiklerini,
- Allah'ın huzuruna tek başlarına çıkmaktan korktuklarını,
- Bunun için Allah'a yakın olarak gördükleri varlıkları şefa'atçi edindiklerini,
- Bu psikolojiye sahip insanları vahiyle uyarmak gerektiğini,
- Şefa'at inancının Allah'a karşı sorumsuzluk olduğunu öğreniyoruz.

Değerlendirme: Rabbimiz bu ayetle genel bir mesaj vermiştir: O'nun huzuruna torpil yapacak, kayıracak biriyle değil, sorumluluk bilinciyle çıkmak gerekir.

Sonuç: Allah'a karşı sorumluluğunu bilen bir kul, şefa'atçi edinmez.

Fakat şunu da onlara hatırlat ki, her insan işlediklerine karşılık ipotek altına alınacak ve ne kendisini Allah'a karşı koruyacak, ne de kayıracak kimsesi olacaktır. Enam 70

10- Dünya hayatına dalarak eğlenceyi ve geçici zevklerini din haline getiren kimseleri kendi haline bırak. Fakat şunu da onlara hatırlat ki, her insan işlediklerine karşılık ipotek altına alınacak ve ne kendisini Allah'a karşı koruyacak, ne de kayıracak kimsesi olacaktır. Ve kendisi için en yüksek fidyeyi verse bile, bu ondan asla kabul edilmeyecektir. İşte bunlardır işlediklerine karşılık ipotek edilecekler; ısrarlı inkarları sebebiyle onlar (gelecek için) yakıp kavurucu bir (umutsuzluk) zehiri içecekler, (geçmiş için) şiddetli bir azap çecekler.

De ki: "Biz, Allah'ı bırakıp da bize ne faydası dokunan ne de zarar veren şeylere mi yalvaralım? Ve tıpkı "bizimle gel!" diye kendisini doğru yola çağıran arkadaşları dururken şeytanların ayartmalarına kapılıp dünyevi zevklerin peşine tutkulu bir biçimde takılan kimse gibi, Allah bizi doğru yola ilettikten sonra topuklarımız üzerinde gerisin geri mi dönelim? De ki: "Hiç şüphe yok ki yegane rehberlik Allah'ın rehberliğidir ve biz Alemlerin Rabbine kayıtsız-şartsız teslim olmakla emrolunduk; ve namazı hakkını vererek kılmak ve O'na karşı sorumluluk duymakla..." Çünkü sonunda huzurunda toplanacağınız varlık yalnızca O'dur.

Zira gökleri ve yeri gerçek bir amaca mebni olarak yaratan O'dur. O ne vakit "Var ol!" derse, (varlık) hemen varoluş sürecine girer: O'nun sözü (sanal değil) tahakkuk eden bir gerçekliktir. Ve Sur çalındığında, otorite yalnızca O'na ait olacaktır. O gerçekliğin algılanamayan kısmını da, algı kapsamına giren kısmını da bilendir: O her hükmünde tam isabet edendir, her şeyden haberdar olandır. Enam 70-73

İddia: “Bahse konu ayetler sadece müşrikleri uyarmaktadır. Müslümanlara şefaathiler olacaktır.”

Enam suresi 70-73. Ayetler:

Konusu: Herkes amellerinin karşılığını görecektir, kimsenin kimseye faydası olmayacaktır...

İniş yeri ve zamanı: Mekke. Surenin Hz. Muhammed'in Mekke'deki son yılları esnasında indirilmiş olabileceği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathilerini umuyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Herkes çalıştığının karşılığını görecektir, kimsenin kimseye faydası olmayacaktır:

Dünya hayatına dalarak eğlenceyi ve geçici zevklerini din haline getiren kimseleri kendi haline bırak. Fakat şunu da onlara hatırlat ki, her insan işlediklerine karşılık ipotek altına alınacak ve ne kendisini Allah'a karşı koruyacak, ne de kayıracak kimsesi olacaktır.

Ey hesap günü kendisini koruyacak, şefaath edip kayıracak birilerine güvenerek, dünya hayatına dalıp ahireti unutan müşrik! O gün ne seni koruyacak ne de şefaath edip kayıracak kimse olmayacaktır. O gün yaptıklarının karşılığını göreceksin.

Ve kendisi için en yüksek fidyeyi verse bile, bu ondan asla kabul edilmeyecektir. İşte bunlardır işlediklerine karşılık ipotek edilecekler; ısrarlı inkarları sebebiyle onlar (gelecek için) yakıp kavurucu bir (umutsuzluk) zehiri içecekler, (geçmiş için) şiddetli bir azap çekecekler.

Dünyada yüksek fidyeler vererek bir sıkıntıdan kurtulabilirsin fakat hesap günü kurtuluş fidyesi bir işe yaramayacak. Sadece amellerinizin karşılığını göreceksin ve şefaathiler edinin hesabı unuttuğunuz için ateşe mahkum olacaksınız.

De ki: "Biz, Allah'ı bırakıp da bize ne faydası dokunan ne de zarar veren şeylere mi yalvaralım? Ve tıpkı "bizimle gel!" diye kendisini doğru yola çağıran arkadaşları dururken şeytanların ayartmalarına kapılıp dünyevi zevklerin peşine tutkulu bir biçimde takılan kimse gibi, Allah bizi doğru yola ilettikten sonra topuklarımız üzerinde gerisin geri mi dönelim?"

O müşriklere de ki: Biz de sizin gibi ne faydası ne de zararı olan varlıklara yalvarıp şefaathiler mi isteyelim? Şeytanın peşine takılıp da dünyaya mı düşelim? Biz sadece Allah'a yalvarıp doğru yolda giderken, size uyarak yoldan mı çıkalım?

De ki: "Hiç şüphe yok ki yegane rehberlik Allah'ın rehberliğidir ve biz Alemlerin Rabbine kayıtsız-şartsız teslim olmakla emrolunduk; ve namazı hakkını vererek kılmak ve O'na karşı sorumluluk duymakla..." Çünkü sonunda huzurunda toplanacağınız varlık yalnızca O'dur.

O müşriklere de ki: Bırakın Allah dışında başka varlıklara yalvarmayı, başkalarından şefaath istemeyi! Gelin Allah'ın yegane rehberliği olan kurana sarılın ve bizim gibi alemlerin rabbine teslim olun! Namazınızı hakkını vererek kılın, Allah'a karşı sorumluluğunuzu bilin! Bunları yapmalısınız. Çünkü başkasının değil, Allah'ın huzurunda toplanacaksınız.

Zira gökleri ve yeri gerçek bir amaca mebni olarak yaratan O'dur. O ne vakit "Var ol!" derse, (varlık) hemen varoluş sürecine girer: O'nun sözü (sanal değil) tahakkuk eden bir gerçekliktir.

O Allah ki, kainatı bir amaca göre yaratmıştır. O, bir şeye ol dediğinde, o şey oluş sürecine girer. O'nun sözü mutlaka yerine gelir.

Ve Sur çalındığında, otorite yalnızca O'na ait olacaktır. O gerçekliğin algılanamayan kısmını da, algı kapsamına giren kısmını da bilendir: O her hükmünde tam isabet edendir, her şeyden haberdar olandır.

Kıyamet koptuğunda otorite yalnızca Allah'a ait olacak. Allah'ın yanında yardımcıları olmayacak. Zaten yardımcıya da ihtiyacı olmayacaktır. Çünkü Allah gaybı bilendir. Her hükmünde isabet edendir. Her şeyden haberdar olandır.

Değerlendirme: Hesap günü, kendisini koruyacak, kayıracak ve torpil yapacak birilerinin olacağını zannedenler hayal kırıklığı yaşayacaklardır. O gün, insanlara torpil, kayırma yani şefaath işe yaramayacak, işe yarayan salih ameller olacaktır. Çünkü herkes

çalıştığının karşılığını alacaktır. İnkâr edenler ateşe mahkûm olacak, kurana teslim olup salih ameller yapanlar cennete gireceklerdir.

Sonuç: Hesap günü, herkes için amellerinin karşılığını göreceği bir gündür. Sıfatı ister Müslüman olsun, ister ehli kitap, ister şeyh, ister alim kimseye torpil yapılmayacak, kimse kayırılmayacaktır.

Şefaatçi edinip de, şefaatçilerine yalvaranlar, şefaatçilerinden bir fayda görmeyeceklerdir.

Sizin lehinize Allah'a ortak olduğunu sandığınız o şefaathçilerinizi neden şimdi yanınızda göremiyorsunuz? Enam 94

11- Ve (Allah diyecek ki): "İşte şimdi bize yapayalnız geldiniz, tıpkı sizi ilk yarattığımız gibi; dahası, size verdiğimiz her şeyi arkanızda bıraktınız. Sizin lehinize Allah'a ortak olduğunu sandığınız o şefaathçilerinizi neden şimdi yanınızda göremiyorsunuz? Artık aranızdaki bütün bağlar kopmuştur ve bütün dost sandıklarınız sizi yapayalnız bırakmıştır." Enam 94

İddia: "Bu ayet, müşrikleri uyarmaktadır. Müslümanların ise şefaathçileri olacaktır."

Enam suresi 94. Ayet:

Konusu: Şefaath inancına sahip müşriklerin, hesap günü umdukları şefaathi bulamayacakları...

İniş yeri ve zamanı: Mekke. Surenin Hz. Muhammed'in Mekke'deki son yılları esnasında indirilmiş olabileceği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Şefaathi olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü, şefaati beklentisi içinde olanlar, umduklarını bulamayacaklar:

Ve (Allah diyecek ki): "İşte şimdi bize yapayalnız geldiniz, tıpkı sizi ilk yarattığımız gibi; dahası, size verdiğimiz her şeyi arkanızda bıraktınız.

Hesap günü Allah, şefaati edinenlere diyecek ki: Benim huzuruma şefaatiçilerinizle çıkacağınızı zannediyordunuz. Fakat gördüğünüz gibi yapayalnız geldiniz. Üstelik o çok övündüğünüz evlatlarınızı ve mallarınızı da arkanızda bıraktınız. Onların da size bir faydası olmayacağını anladınız.

Sizin lehinize Allah'a ortak olduğunu sandığınız o şefaatiçilerinizi neden şimdi yanınızda göremiyorsunuz? Artık aranızdaki bütün bağlar kopmuştur ve bütün dost sandıklarınız sizi yapayalnız bırakmıştır.

Size faydaları olur diye şefaatiçi edindiğiniz ve böyle yaparak Allah'a ortak koştüğünüz şefaatiçileriniz nerede? Size faydaları oluyor mu? Etrafınıza bakın bakayım, size yardım için gelen var mı?

Artık o kurduğunuz bağ kopmuştur ve dost sandıklarınız sizi yarı yolda bırakmıştır.

Değerlendirme: Hesap günü, Mekkeli müşrikler gibi şefaatiçi edinenler, hayal kırıklığına uğrayacaklardır. Şefaatiçi edindikleri kendilerini yalnız bırakacak, umulan kayırmayı/yardımlı yapamayacaklardır. Zaten kendilerine olsun yardım edebilecekler mi?

Sonuç: Bu ayetler sadece m  şrikleri değil, tüm muhataplarını uyarmaktadır. Bir müslüman da kendine Şefaatçi edinirse, müşriklerin düştükleri duruma düşecek ve umduğunu bulamayacaktır.

M  şrik Şefaatçi edindiğinde Allah kabul etmeyecek, Müslüman Şefaatçi edindiğinde kabul mu edecek?

O'nun nezdinde, kendisi lehine izin verdikleri dışında hiç kimse için şefaathayda vermez. Sebe 23.

12- De ki: "Allah dışında, (kendilerinde tanrısal güç) vehmettiklerinizi çağırın. Ne göklerde ne de yerde onların zerre kadar bir gücü yoktur; üstelik onlar bu ikisinin (yönetiminde) bir ortaklığa da sahip değiller; dahası O onlar arasından kendisine bir yardımcı da atamamıştır."

O'nun nezdinde, kendisi lehine izin verdikleri dışında hiç kimse için şefaathayda vermez: nihayet (kıyametin) dehşeti kalplerinden giderilince soracaklar: "Rabbimiz sizin hakkınızda ne buyurdu?" Berikiler "Hak neyse onu: zaten mükemmel olan da, büyük olan da sadece O'dur" diyeceklerdir.

Sor onlara: "Göklerden ve yerden size rızık veren kimdir?" "Allah'tır!" de (ve ekle): "Şu takdirde biz ya da siz; ama mutlaka (ikimizden biri) doğru yoldaysa, diğeri de derin bir sapıklığa gömülmüş demektir." Sebe 22-24

İddia: "Madem şefaathay için izin verilenler olacaktır, şefaathayçiler haktır ama yalnız müslümanlara..."

Sebe suresi 22-24. Ayetler:

Konusu: Şefaathay inancına sahip müşriklere, Rabbimizin cevabı ve kınaması...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Mekke döneminin ortalarında indiğı tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı. Allah'ın onlara şefaath izni verdiğini iddia ediyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Şefaath inancına sahip müşriklere, Rabbimizin cevabı ve kınaması:

De ki: "Allah dışında, (kendilerinde tanrısal güç) vehmettiklerinizi çağırın. Ne göklerde ne de yerde onların zerre kadar bir gücü yoktur; üstelik onlar bu ikisinin (yönetiminde) bir ortaklığa da sahip değiller; dahası O onlar arasından kendisine bir yardımcı da atamamıştır."

Şefaath inancına sahip müşriklere de ki: Şefaathçi edindiklerinizin, kendilerinden yardım istediklerinizin, ne göklerde ne de yerde herhangi bir gücü yoktur. Gökleri ve yeri sadece Allah yönetir. Yönetiminde yardımcı edinmemiştir. İhtiyacı da yoktur.

O'nun nezdinde, kendisi lehine izin verdikleri dışında hiç kimse için şefaath fayda vermez: nihayet (kıyametin) dehşeti (ödül tevdi edeceklerin) kalplerinden giderilince (ödüllendirilenler) soracaklar: "Rabbimiz sizin hakkınızda ne buyurdu?" Berikiler "Hak neyse onu: zaten mükemmel olan da, büyük olan da sadece O'dur" diyeceklerdir.

O şefaathçi edindiklerinize, Allah mı izin verdi ki şefaathçi oldular? O'nun izin verdiklerinden başkası şefaathçi olamaz ki Allah kimseye böyle bir izin vermemiştir. O gün, şefaathçilerin sözü geçmez. Sözü geçen, mükemmel ve büyük olan, torpil yapmayarak hak neyse onu söyleyen Allah'tır.

Değerlendirme: Bahse konu ayet; bağlamından koparılarak ve “izin” kavramı yanlış yorumlanarak şefaathçilerin olacağına delil olarak getirilmektedir. Ancak görüldüğü gibi iddia edilenin aksine şefaathçilerin olmayacağına delildir. Bağlamını dikkate alarak ve “izin” kavramını doğru anlayarak bunu rahatlıkla görebiliyoruz.

Örnek: Konuyu daha iyi anlamak için bir örnek verelim:

Sizin bir arabanız var. Arabanızı kullanma yetkisi size ait. Bunu tanıdıklarınıza bildiriyorsunuz. Tanıdıklarınızdan biri “benimde o arabayı kullanma yetkim var” diyor. Siz de ona: “Benim izin verdiklerimden başkası bu arabayı kullanamaz” diyorsunuz.

Şimdi siz “benim izin verdiklerimden başkası” diyerek başkalarına izin verdiğinizi mi kastediyorsunuz? Yoksa tüm yetki ve otoritenin size ait olduğunu mu diyorsunuz?

Tabiki tüm yetki ve otoritenin size ait olduğunu söylüyorsunuz. Rabbimiz de bu ayetle birilerine izin verdiğini değil, tüm yetki ve otoritenin kendisine ait olduğunu buyuruyor. Şöyle ki:

Rabbimiz, şefaath yetkisinin sadece kendisine ait olduğunu buyuruyor. *Zümer44*. Müşrikler ise, şefaathçi edindiklerinin de şefaath yetkileri olduğunu iddia ediyorlar. *Rum 12*. Rabbimiz, bunu iddia eden kullarına şöyle cevap veriyor: Benim izin

verdiklerim dışında kimseye şefaate fayda vermez. Bunun için benim iznim gerekli. Yetki ve otorite Ben'im elimde.

Şefaate izin verdiğini değil, tüm yetki ve otoritenin kendi elinde olduğunu buyurmuştur Rabbimiz. Durum bu kadar açıkken, ne yazık ki “izin” kelimesini kullanarak insanlar kandırılmış ve şefaate edinmeleri söylenmiştir. Rabbimizin şefaate inancına sahip müşriklere verdiği cevap, şefaate delil olarak getirilmiştir.

Sonuç: Ey peygamberi, melekleri, imamları, şeyhleri, alimleri vs şefaate edinenler! Allah'ın izin verdiklerinden başkası şefaate edemez. Allah izin vermediğine göre bunu nerden çıkarıyorsunuz? Deliliniz nedir? Şefaate yetkisi tamamıyla ve sadece Allah'a aittir.

De ki: "Şefaate yetkisi tamamıyla ve sadece Allah'a aittir. Zümer 44

13- Yoksa onlar, Allah'ı bir tarafa bırakıp da (hayali) şefaatchiler mi buldular? Onlara şunu sor: "Ne yani! Hiçbir şeye güçleri yetmese, akılları ermesede mi?"

De ki: "Şefaate yetkisi tamamıyla ve sadece Allah'a aittir: Gökler ve yerin mutlak otoritesi (de) O'na aittir: sonunda sadece O'na döndürüleceksiniz.

Ve ne zaman Allah tek başına anılsa, ahirete inanmayanların kalpleri tiksinti tayar; ne zaman da O'nun dışında başka varlıklar anılsa, bu kez aynı kimseler sevinçten uçar.

De ki: "Allah'ım! Ey göklerin ve yerin yaratıcısı! Ey idraki aşan hakikatleri de, idrak edilenleri de bilen! Kullarının tartıştıkları konularda, aralarında son sözü söyleyecek olan yalnızca Sensin, Sen! Zümer 43-46

İddia: "Şefaate yetkisi tamamıyla Allah'a aittir. Fakat yetkisini şefaatchilere devretmiştir."

Zümer suresi 43-46.ayetler:

Konusu: Şefaate yetkisi tamamıyla ve sadece Allah'a aittir ve şefaatchilerin psikolojisi...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Mekke döneminin ortalarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaatlerini umuyorlardı. Allah'ın onlara şefaat izni verdiğini iddia ediyorlardı.

Şefaatı olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Şefaat yetkisi tamamıyla ve sadece Allah'a aittir:

Yoksa onlar, Allah'ı bir tarafa bırakıp da (hayali) şefaatçiler mi buldular? Onlara şunu sor: "Ne yani! Hiçbir şeye güçleri yetmese, akılları ermesede mi?"

Ey kendilerine Allah dışında şefaatçi edinenler! Allah'ı bırakıp da hayali şefaatçiler mi edindiniz? Düşünsenize bir, bu şefaatçi edindikleriniz hiçbir şeye güç yetiremese, akılları ermesede de mi şefaatçi edineceksiniz?

De ki: "Şefaate yetkisi tamamıyla ve sadece Allah'a aittir: Gökler ve yerin mutlak otoritesi (de) O'na aittir: sonunda sadece O'na döndürüleceksiniz.

Şefaat yetkisi her şeye gücü yeten ve her şeyi bilen Allah'a aittir. Tüm kainatın otoritesi Allah'ın elindedir. Sonunda huzuruna çıkacağımız varlık da Allah'tır. Durum bu iken, kendinize şefaatçiler mi edineceksiniz?

Şefaatçi edinenlerin psikolojisi:

Ve ne zaman Allah tek başına anılsa, ahirete inanmayanların kalpleri tiksinti duyar; ne zaman da O'nun dışında başka varlıklar anılsa, bu kez aynı kimseler sevinçten uçar.

Şefaata inancına sahip insanlar sadece Allah'a sığınılacağını, ondan bağışlanma isteneceğini, O'nun torpil yapmayacağını kabullenmezler. Allah ile beraber şefaathçilerinin de anılmasını, onların da yetki sahibi olduğunun söylemesini isterler. Bu onların ahirete gereği gibi inanmadıklarını gösterir. Onların inandığı ahiret ile Allah'ın anlattığı ahiret farklıdır.

De ki: "Allah'ım! Ey göklerin ve yerin yaratıcısı! Ey idraki aşan hakikatleri de, idrak edilenleri de bilen! Kullarının tartıştıkları konularda, aralarında son sözü söyleyecek olan yalnızca Sensin, Sen!

Ey şefaathçi edinen müşrikler! Şefaath yetkisinin, kâinatı yaratan, her şeyi bilen Allah'ın elinde olduğunu gün gelecek göreceksiniz ve o gün çok büyük bir pişmanlık yaşayacaksınız. Son sözü ise Allah söyleyecek.

Değerlendirme: Ayetler son derece anlaşılır ve açıktır. Allah dışında şefaathçi yoktur. Tüm yetki Allah'ındır. Yetkisini, başkalarına devretmemiştir. Devrettiğine dair her hangi bir ayet de yoktur.

Allah, tüm kâinatı yaratandır. Yaratan olduğuna göre, yardımcıya da ihtiyacı yoktur.

Allah, her şeyi bilendir. Her şeyi bilen olduğuna göre, kullarının neye layık olduğunu da bilir. Başkalarından fikir almaz. Hükmüne kimseyi ortak etmez.

Sonuç: Şefaat konusunda tüm yetki Allah'a aittir ve yetkisini hiç kimseyle paylaşmamıştır. Şefaatçi edinmek, Allah'a ait bir yetkiyi, başka varlıklarla paylaştırmaktır. Bu kimsenin haddi değildir ve Allah'a iş öğretmektir.

O gün zalimler ne samimi bir dost, ne de sözü geçen bir şefaathçi bulacaktır. Mümin 19

14- Ve onları yüreklerin sahibini boğarcasına gırtlığa dayanacağı dehşet gününe karşı uyar: o gün zalimler ne samimi bir dost, ne de sözü geçen bir şefaathçi bulacaktır.

O, bakışlarda (saklı) ihaneti ve yüreklerin gizlediği şeyleri bilir; ama Allah hükmünde hakkaniyeti gözetir, O'nu bırakıp da yalvarıp yakardıklarıysa hiçbir şey hakkında hüküm veremezler: çünkü sadece Allah her şeyi işitendir, her şeyi görendir. Mümin 18-20

İddia: “Müşriklere şefaathçi olmayacaktır. Müslümanlara ise şefaathçiler olacaktır ve şefaath edeceklerdir.”

Mümin suresi 18-20. Ayetler:

Konusu: Hesap günü, şefaatin bir faydası olmayacak...

İniş yeri ve zamanı: Mekke’de, Mekke döneminin sonlarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke’de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah’ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah’a kulluk/ibadet etmiyor, Allah’a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah’a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı. Allah’ın onlara şefaath izni verdiğini iddia ediyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü, şefaatin bir faydası olmayacak:

Ve onları yüreklerin sahibini boğarcasına gırtlığa dayanacağı dehşet gününe karşı uyar: o gün zalimler ne samimi bir dost, ne de sözü geçen bir şefaatchi bulacaktır.

Ey kendilerine faydası olur zannıyla, şefaatchi edinen müşrikler! O gün, öyle bir gündür ki, o günün dehşeti yürekleri boğar. O gün, umduğunuz şefaatchilerin şefaati bir fayda vermez. Dostun dosta faydası olmaz.

O, bakışlarda (saklı) ihaneti ve yüreklerin gizlediği şeyleri bilir; ama Allah hükmünde hakkaniyeti gözetir, O'nu bırakıp da yalvarıp yakardıklarıysa hiçbir şey hakkında hüküm veremezler: çünkü sadece Allah her şeyi işitendir, her şeyi görendir.

Şefaath bekledikleriniz değil, Allah'tır her şeyi bilen. Kullarının içinden geçenleri bilen.

Şefaath bekledikleriniz değil, Allah'tır hükmünde hakkaniyeti gözetten. Kimseye haksızlık etmeyecek olan.

Şefaath bekledikleriniz değil, Allah'tır her şeyi işiten ve gören. Yalvardığınızda, onlar değil, Allah'tır sizi duyan ve karşılık verebilecek olan.

Değerlendirme: Şefaath edecek birinin; insanların sevap ve günahlarını tümüyle bilmesi gerekir. Bunu yapabilecek yalnız Allah'tır.

Şefaata edecek birinin, hükmünde hata etmemesi gerekir. Verdiği hükümlerle kimseye haksızlık yapmaması gerekir. Bunu yapabilecek yalnız Allah'tır.

Şefaata edecek birinin, kendisinden şefaata isteyen kimseleri görmesi ve duyması gerekir. Bunu yapabilecek ise yalnız Allah'tır.

Şefaataçı edinenler, ağızlarıyla olmasa bile inanışları ve eylemleri ile şunu söylemiş olurlar: *"Şefaataçım, benim her yaptığımı bilir, hükmünde hata etmez, her şeyi görür ve duyar."* Bu ise şirktir.

Sonuç: Şefaata inancına sahip insanlar, Allah'ı gereği gibi tanımayan insanlardır. Eğer gereği gibi tanısalardı, ne başkalarından şefaata beklerlerdi, ne başkalarına yalvarır, ne de yardım isterlerdi.

...hiç kimseye şefa'at edecek güce sahip değiller. Zuhruf 86

15- De ki (ey peygamber): "Eğer Rahman bir erkek çocuğu sahibi olsaydı, ona ilk ben ibadet ederdim.

Göklerin ve yerin Rabbi -yüce hükümrânlık makamının Rabbi-onların yakıştırdığı her şeyden münezzeh ve beridir."

Artık onları bırak, geleceği vaad olunan günlerine kavuşuncaya kadar lafazanlıkla oyalansınlar ve (kelimelerle) oynamayı sürdürsünler.

Zira gökte de ilah olan yerde de ilah olan yalnızca O'dur; ve O her hükmünde tam isabet sahibidir, her şeyi bilendir.

Göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin mülkü kendisine ait olan Allah ne yüce bir bereket kaynağıdır: Son Saat'in bilgisi sadece O'nun katındadır ve dönüş yalnızca O'nadır.

Ondan başka yalvarıp durdukları şeyler şefa'at de edemezler ancak bilerek hakka şehadet eden kimseler müstesnâ.

Ve eğer onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan, hiç tereddütsüz "Allah" derler: Şu halde, nasıl da savruluyorlar! Zuhruf 81-87

İddia: "Müşriklerin şefa'atçileri olmayacaktır. Müslümanlara, hakka şehadet eden kimseler şefa'atçi olacaklardır. Bu ayetler, şefa'atçilerin olacağı delildir."

Zuhruf suresi 81-87.ayetler:

Konusu: Allah'a iman ettiğini iddia edip de, Allah dışında şefaatçi edinmek...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Mekke döneminin sonlarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaatlerini umuyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Allah'a iman ettiğini iddia edip de, Allah dışında şefaatçi edinmek:

De ki (ey peygamber): "Eğer Rahman bir erkek çocuğu sahibi olsaydı, ona ilk ben ibadet ederdim."

Göklerin ve yerin Rabbi -yüce hükümlerlik makamının Rabbi-onların yakıştırdığı her şeyden münezze ve beridir."

Ey peygamber, Allah'ın çocukları var iddiasında bulunup da, onlara ibadet edenlere şunu söyle: Eğer merhametin kaynağı olan Allah'ın bir çocuğu olsaydı, hepinizden önce ben ona ibadet ederdim.

Allah, kimsenin babası değildir. O, kainatı yaratan ve yönetendir. Her şeyi O yaratmışken, nasıl çocuğu olabilir? Allah, çocuk edinmekten münezzehtir.

Artık onları bırak, geleceği vaad olunan günlerine kavuşuncaya kadar lafazanlıkla oyalansınlar ve (kelimelerle) oynamayı sürdürsünler.

Zira gökte de ilah olan yerde de ilah olan yalnızca O'dur; ve O her hükmünde tam isabet sahibidir, her şeyi bilendir.

Allah'ın çocuğu var iddiasında bulunup da, ona ibadet edenleri hesap günü gelinceye kadar bırak oyalansınlar. Onların bu iddiada bulunmaları Allah'ın yüceliğine engel olmaz. Zira Allah, tek ilah olandır. Her hükmünde tam isabet sahibidir. Her şeyi bilendir.

Göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin mülkü kendisine ait olan Allah ne yüce bir bereket kaynağıdır: Son Saat'in bilgisi sadece O'nun katındadır ve dönüş yalnızca O'nadır.

Kendisine oğul isnat edip, ona ibadet edenler, zamanını sadece Allah'ın bildiği hesap günü Allah'ın huzuruna çıkacaklardır. O huzurda bulundukları Allah'ın, ne yardımcısı olacaktır ne de hükmüne ortak ettiği bir varlık...

Ondan başka yalvarıp durdukları şeyler şefaathane de edemezler ancak bilerek hakka şehadet eden kimseler müstesnâ...

Allah'a oğul isnat edip, ona ibadet edenler, yine onlardan şefaathane bekleyenlerdir. Kendilerine şefaathane edinip de, şefaathane için yalvaranlar, onların şefaathane göremeyeceklerdir. Çünkü onlar şefaathane edemeyecektir. Ancak hakikate şahitlik yapmış ve (Allah'ın eşsiz ve benzersiz) olduğunu bilenler kurtulacaktır.

Ve eğer onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan, hiç tereddütsüz "Allah" derler: Şu halde, nasıl da savruluyorlar!

Allah'a oğul isnat ederek, Allah dışında şefaathçi edinenlere sorsan, yaratanın Allah olduğunu kesin bir şekilde söylerler. Allah'ın yaratan olduğuna iman etmelerine rağmen, Allah dışında şefaathçi edinirler. Böyle yaparak doğru bir imandan savruluyorlar. Çünkü yaratan kimse, şefaathçi de odur.

Değerlendirme: Bahse konu ayetler, şefaathçilerin olacağına delil olarak gösterilmektedir. İlk bakışta böyle bir anlam çıkarılabilir. Ancak onlarca ayetin yok dediği bir konuda başka bir ayetin var demesi çelişkidir ve bu kuran için olacak bir şey değildir.

Bu ayetleri nasıl anlamamız gerekir? Sorusuna şöyle cevap verebiliriz: önce bir başka ayete bakalım:

Sizi huzurumuza yaklaştıracak olan ne mallarınızdır ne de evlâtlarınız. İman edip iyi amelde bulunanlar müstesna; onlara yaptıklarının kat kat fazlası mükâfat vardır. Onlar (cennet) odalarında güven içindedirler. Sebe 37

İlk bakışta şöyle bir anlam çıkarılabilir: "Sizi huzurumuza yaklaştıracak olan ne mallarınızdır ne de evlatlarınız. Fakat iman edip iyi amelde bulunanların mallarının ve evlatlarının çokluğu huzurumuza yaklaştıracıdır."

Bu anlamın kurana aykırı olduğu ortadadır. Zira Allah, kulunun, malının ve evladının olmasına veya çokluğuna bakmaz. İmanına ve ameline bakar.

Doğru anlam ise şöyledir:

“Sizi huzurumuza yaklaştıracak olan ne mallarınızdır ne de evlatlarınız. Huzurumuza yaklaştıracak olan imanınız ve salih amellerinizdir...”

şimdi bahse konu ayetleri tekrar okuyalım:

Ondan başka yalvarıp durdukları şeyler şefaath de edemezler ancak bilerek hakka şehadet eden kimseler müstesnâ.

Ve eğer onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan, hiç tereddütsüz "Allah" derler: şu halde, nasıl da savruluyorlar!

Yanlış ve çelişkili anlam: şefaath için yalvarılanlar, şefaath edemezler. Hakka şahitlik edenler şefaath edebilirler. Yaratan Allah olduğu halde, şefaathçi edinmek doğru yoldan savrulmaktır.

Doğru anlam: şefaath için yalvarılanlar şefaath ederek kimseyi kurtaramazlar. Hakka şahitlik ederek, O'na şirk koşmayanlar kurtulacaklardır. Yaratan Allah olduğu halde, şefaathçi edinmek doğru yoldan savrulmaktır.

Sonuç: Yanlış anlamın, hem kendi içinde çelişkileri olduğu hem de kuranın geneliyle çelişkili olduğu ortadadır. Doğru anlamda ise bir çelişki söz konusu değildir ve kuranın geneliyle uyumludur.

Ayet, bağlamıyla beraber okunduğunda; Allah'ın oğlu olduğunu ve şefaath edeceğini iddia eden müşriklere, Rabbimizin bir cevabı olduğunu ve şefaath inancını reddettiğini görmüş oluyoruz.

Örnek verdiğimiz ayet ile doğru okumanın nasıl olduğunu öğrenerek, hesap günü şefaathçilerin olmayacağını ve şefaathlerinin işe yaramayacağını görmüş olduk.

Ki zaten onlar, O'nun hoşnut ve razı olmadığı hiç kimseye şefaath edemezler. Enbiya 28

16- Ama (onların takipçileri arasından) yine de "Rahman çocuk edindi" diyenler çıktı. O şanı yüce olan, (ölümlülere has bu tür) tanımlamalardan sonsuzca uzaktır; aksine, (Allah'ın soyundan geldiğini iddia ettikleri o kimseler), ilahi ikrama mazhar olan kullardır:

Onlar, kendi sözlerini O'nun sözünün önüne geçirmezler: yani onlar sadece O'nun talimatıyla hareket ederler.

O, onların bildiklerini de bilmediklerini de bilir. Ki zaten onlar, O'nun hoşnut ve razı olmadığı hiç kimseye şefaath edemezler: zira onlar O'nun yüceliği karşısında derin bir saygıyla titrerler. Enbiya 26-28

İddia: "Müşriklere, şefaathçilerin şefaathı fayda vermeyecek ama Müslümanlara verecektir. Çünkü Müslümanların şefaathçilerine Allah izin vermiştir"

Enbiya suresi 26-28.ayetler:

Konusu: Allah'ın kızları olarak görülen meleklerin özellikleri ve şefaathlerinin geçersiz oluşu...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Mekke döneminin sonlarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaatlerini umuyorlardı.

Allah'a yakın olarak gördükleri arasında melekler vardı. Meleklerin, Allah'ın kızları olduklarını iddia ediyorlardı. Bu yüzden meleklerin putlarını yapıyor ve şefaatlerini istiyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Allah'ın kızları olarak görülen meleklerin özellikleri ve şefaatleri:

Ama (onların takipçileri arasından) yine de "Rahman çocuk edindi" diyenler çıktı. O şanı yüce olan, (ölümlülere has bu tür) tanımlamalardan sonsuzca uzaktır; aksine, (Allah'ın soyundan geldiğini iddia ettikleri o kimseler), ilahi ikrama mazhar olan kullardır.

Müşrikler, Allah'ın çocukları olduklarını iddia ettiler. Melekleri, Allah'ın kızları olarak gördüler. Oysa Allah'ın çocukları olması olacak şey değildi. Allah, çocuk edinmekten münezzehtir. Allah'ın çocukları olarak gördükleri varlıklar sadece birer kuldur. Allah'ın ikram ettiği kullardır.

Onlar, kendi sözlerini O'nun sözünün önüne geçirmezler: yani onlar sadece O'nun talimatıyla hareket ederler.

Allah'ın kulları olan melekler, birilerine şefaath ederek Allah'ın sözünün önüne söz geçirmezler. Allah'ın sözünden çıkmazlar.

O'nun talimatlarıyla hareket ederler. Allah, bir hüküm verdiğinde sadece yerine getirirler.

O, onların bildiklerini de bilmediklerini de bilir. Ki zaten onlar, O'nun hoşnut ve razı olmadığı hiç kimseye şefa'at edemezler: zira onlar O'nun yüceliği karşısında derin bir saygıyla titrerler.

Melekler, her şeyi bilmezler. Bir kulun, tüm amellerini bilmedikleri için cennetlik mi cehennemlik mi olduğunu bilmezler. Bilmedikleri konuda nasıl şefa'at ederek ateşe mahkum olacak birinin, cennete girmesine yardım edebilirler?

Her şeyi bilen sadece Allah'tır. Bir kulunun, tüm amellerini ve nereyi hak ettiğini bilir ve ona göre hüküm verir.

Allah, meleklere şefa'at yetkisi verse bile, Allah'ın hoşnut ve razı olmadıklarına şefa'at edemezler. Allah'ın yüceliği karşısında derin bir saygıyla titrerler.

Değerlendirme: Ayetler, meleklerin özelliklerini vererek, şefa'at etme gibi bir özelliklerinin ve yetkilerinin olmadığını muhataplarına öğretmektedir.

Ayetler, daha önce incelediğimiz ayetlerde olduğu gibi, Allah'ın çok merhametli ve her şeyi bilen olduğunu bir kez daha açıklamıştır. Bunun sebebi, şefa'atçi mantığının Allah tasavvurunun yanlışlığını ortaya koymaktır.

Şefa'atçi mantığa göre, Allah yeterince merhametli değildir. Şefa'atçileri ise Allah'tan merhametlidir. Çünkü Allah'ın ateşe mahkum ettiğini, şefa'atçi kurtarmaya çalışmaktadır.

Şefaatçi mantığına göre, Allah her şeyi bilir ama şefaatçiler de her şeyi bilirler. Hatta şefaatçiler, cennetlik bir kulu daha iyi bilirler. Bu yüzden ateşe mahkum olmuş birinin, cennete girmesinin daha uygun olduğunu söylerler.

Şefaatçi mantığına göre, Allah torpilcidir. Kendisinden, yakınlarına torpil isteyen birini reddetmez ve torpil yaparak bazılarını cennete alır.

Şefaatçi mantığına göre, Allah'ın sözünün üzerine söz söylenebilir. Allah'ın hayır dediğine bir başkası evet diyebilir.

İşte bu gibi ayetler, müşriklerin Allah tasavvura bir cevaptır. Tabi aynı zamanda iman ettiğini iddia eden herkes için bir uyarıdır.

Sonuç: Değerlendirme bölümünde saydığımız durumlar, sadece müşrikler veya ehli kitap için geçerli değildir. Bir Müslüman da, şefaatçi edinirse aynı durum onun için de geçerlidir.

Kendilerine şefaatçi edinip, hesap günü kurtulacaklarını iddia edenler! *Ki zaten onlar, O'nun hoşnut ve razı olmadığı hiç kimseye şefaat edemezler.* Durum bu iken, neden şefaatçi edinir ve şefaatçilerine yalvarırlar?

(hesap günü) sizi O'ndan koruyacak ne bir dost ne de bir kayırcı bulamazsınız: peki, hala ders almayacak mısınız? Secde 4

17- Gökleri, yeri ve bu ikisi arasındakileri altı aşamada yaratan, sonra da hükümrانlık makamına kurulan Allah'tır; (hesap günü) sizi O'ndan koruyacak ne bir dost ne de bir kayırcı bulamazsınız: peki, hala ders almayacak mısınız? Secde 4

İddia: “Bu ayet, müşriklere bir uyarıdır. Onlara şefaatçilerin olmayacağı uyarısı yapılmıştır. Fakat diğer ayetlerden anladığımıza göre müslümanlara şefaatçilerin olacağı ortadadır.”

Secde suresi 4.ayet:

Konusu: Hesap günü, kimsenin yardımcısı, şefaatçisi olmayacak...

İniş yeri ve zamanı: Mekke’de, Mekke döneminin ortalarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke’de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah’ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah’a kulluk/ibadet etmiyor, Allah’a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah’a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaatlerini umuyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü, kimsenin yardımcısı, şefaatçisi olmayacak:

Gökleri, yeri ve bu ikisi arasındakileri altı aşamada yaratan, sonra da hükümrانlık makamına kurulan Allah'tır.

Kainatı yaratan ve yöneten Allah'tır. Allah dışında ne yaratan ne de yönetmeye yardımcı olan yoktur.

(hesap günü) sizi O'ndan koruyacak ne bir dost ne de bir kayırcı bulamazsınız: peki, hala ders almayacak mısınız?

Durum bu iken, hesap günü sizi koruyacak/kayıracak şefaatçiler ediniyorsunuz. Ama bu şefaatçilerinizin size hiçbir faydası olmayacak.

Allah bir hüküm verdiği zaman, onu sizin lehinize değiştirecek, sizi koruyup kollayacak ve kayırıp torpil yapacak kimseyi bulamayacaksınız.

Bu ayetleri okuduğunuz halde, bu mesajlardan ders alıp, öğüt almayacak mısınız?

Değerlendirme: Rabbimiz, bu ayetler ile önce kendini tanıtmış, sonra da şefaatçileri uyarmıştır. Kendini tanıtmasının sebebi, şefaatçilerin Allah tasavvurunu eleştirmek ve düzeltmektir. Allah tasavvuru düzelen bir şefaatçi, şefaatçi edindiklerini terk eder ve yalnız Allah'a yönelir.

Kainatı yaratanın ve yönetenin, yardımcıya ihtiyaç duymayanın, yetkilerini kullarına devretmeyeninin Allah olduğunu bilir ve şefaati yalnız Allah'tan ister.

Sonuç: Bahse konu ayetler, şefaati edinen mşşrikleri ilgilendirdiği gibi, elbette ki şefaati edinen mşşlşmanları da ilgilendirmektedir.

Ey şefaati edinen mşşrikler! şefaatiilerinizin size bir faydası olmayacak, ne sizi koruyabilecekler ne de kayırabilecekler.

Ey Mşşlşmanlar! Siz de mşşrikler gibi şefaati edinmeyin! Her şeyi yaratan ve yşneten Allah olduğu halde, şefaati edinmeniz sizi mşşrik yapar. Hiçbir şefaati de sizi Allah'a karşı koruyamaz ve kayıramaz.

O, hiçbir insanın bir başka insana asla fayda sağlamayacağı bir gündür. İnfitar 18

18- Sahi sen Hesap Günü nedir, bilir misin? Evet sen, sahiden de Hesap Günü nedir bilir misin? O, hiçbir insanın bir başka insana asla fayda sağlamayacağı bir gündür; zira o gün talimat vermek tamamen Allah'a mahsustur. İnfitar 17-19

İddia: “Her ne kadar bu ayetler şefaatin olmayacağını söylüyorlar ise de, diğer ayetlerden şefaatin olacağını ve izne bağlı olduğunu öğreniyoruz.”

İnfitar suresi 17-19.ayetler:

Konusu: Hesap günü nedir? (şefaath olmayacak)

İniş yeri ve zamanı: Mekke’de, Mekke döneminin ilk yıllarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke’de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah’ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah’a kulluk/ibadet etmiyor, Allah’a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah’a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Hesap günü, şefaathçilerinin şefaath etmesiyle ateşe mahkum olmaktan kurtulacaklarını iddia ediyorlardı.

Şefaathi olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü nedir?

Sahi sen Hesap Günü nedir, bilir misin? Evet sen, sahiden de Hesap Günü nedir bilir misin? O, hiçbir insanın bir başka insana asla fayda sağlamayacağı bir gündür; zira o gün talimat vermek tamamen Allah'a mahsustur.

Rabbimiz, bu ayetler ile Hesap Günü'nün ne olduğunu ve nasıl bir gün olduğunu açıklamaktadır. Hesap günü:

- Hiçbir insanın başka bir insana faydasının olmayacağı bir gündür.
- Talimat sadece Allah'a ait olacaktır. O'nun hükmünün üstüne hüküm verilmeyecektir.

Değerlendirme: Müşriklere ve hesap günü ile ilgili yamuk tasavvuru olan herkese, bu ayetler ile uyarı yapılmaktadır.

Ey hesap günü, birilerinin koruması, kayırması, yardımı, şefaatiyle kurtulacağını zanneden muhatap! Hesap günü; senin bir bilgiye dayanmadan tahmin ettiğin gibi bir gün değildir. O gün kimsenin kimseye faydası olmayacak, şefaathler geçersiz olacak. O gün sadece Allah'ın dediği olacak.

Sonuç: Hesap günü, hükmü geçerli olan sadece Allah'tır. O gün hükmü geçerli olan başka bir varlık olmayacağı için, kayırmanın, torpilin, şefaatin bir faydası olmayacaktır.

Bu ayetler, hem müşriklere hem ehli kitaba hem Müslümanlara vs bir uyarıdır. Müşrikler ve diğerleri için geçerli olan hesap günü olacaklar, elbette ki Müslümanlar için de geçerlidir.

Ve Son Saat'in gelip çatdığı gün, suçlular tüm umutlarını yitirecekler: zira ortak koştukları varlıkların hiç birinden bir şefaata göremeyecekler... rum 12

19- Allah insan neslini yoktan var ettiği gibi, sonra bu (yaratışı) tekrarlayacaktır: en sonunda hepiniz O'na döndürüleceksiniz.

Ve Son Saat'in gelip çatdığı gün, suçlular tüm umutlarını yitirecekler: zira ortak koştukları varlıkların hiç birinden bir şefaata göremeyecekler; oysa ki onlar ortak koştukları varlıklar yüzünden kafir olmuşlardı.

Ve Son Saat'in gelip çatdığı gün, safların ayrılacağı bir gün olacaktır: Artık, iman eden ve imana uygun iyi işler işleyen kimseler tarifsiz bir mutluluk bahçesinde, ruha safa veren bir musiki ile mest olacaklar; ama inkar eden, ayetlerimizi ve ahiret buluşmasını yalanlayan kimselere gelince: işte böyleleri de azabın içerisinde (yaptıklarıyla) yüzleşecekler. Rum 11-16

İddia: "Müşrikler, umdukları şefaati göremeyecekler ama Müslümanlar göreceklerdir."

Rum suresi 11-16.ayetler:

Konusu: Hesap günü, kimsenin şefaati geçerli olmayacak, tüm umutlar boşa gidecek...

İniş yeri ve zamanı: Mekke'de, Mekke döneminin ortalarında indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Mekke'de yaşayan insanların çoğunluğu; Allah'ın varlığına, birliğine, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olduğuna iman ediyorlardı. Fakat sadece Allah'a kulluk/ibadet etmiyor, Allah'a yakın olarak gördüklerine de kulluk/ibadet ediyorlardı. Allah'a yakın olmak için bunu yapıyor ve onların şefaathlerini umuyorlardı.

Hesap günü, şefaathçilerinin şefaath etmesiyle ateşe mahkum olmaktan kurtulacaklarını iddia ediyorlardı.

Şefaath olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü, kimsenin şefaath geçerli olmayacak, tüm umutlar boşa gidecek:

Allah insan neslini yoktan var ettiğii gibi, sonra bu (yaratışii) tekrarlayacaktır: en sonunda hepiniz O'na döndürüleceksiniz.

Yaratan Allah'tır ve ölümden sonra huzuruna varacağımız tek varlık Allah'tır.

Ve Son Saat'in gelip çatışğı gün, suçlular tüm umutlarını yitirecekler: zira ortak koştukları varlıkların hiç birinden bir şefaath göremeyecekler;

Kıyamet koptuğunda, kendilerine şefaathçi, koruyucu, yardım edici edinenler tüm umutlarını yitirecekler. Şefaathçi edinerek, Allah'a ortak koştukları varlıklardan şefaath göremeyecekler.

oysa ki onlar ortak koştukları varlıklar yüzünden kafir olmuşlardı.

Onlar, şefaathçi edinerek, Allah'a ortak koşmuş ve hakikatin üstünü örtterek kafir olmuşlardı. Üstünü örttükleri hakikat ise; hesap günü, kimsenin kimseye faydasının olmayacağı ve şefaatin kabul edilmeyeceği hakikatidir.

Ve Son Saat'in gelip çatdığı gün, safların ayrılacağı bir gün olacaktır: Artık, iman eden ve imana uygun iyi işler işleyen kimseler tarifsiz bir mutluluk bahçesinde, ruha safa veren bir musiki ile mest olacaklar;

Kıyamet günü, iyilerle kötüler, hak yolda olanlarla batıl yolda olanlar, şefaathçi edinenlerle edinmeyenler ayrılacaktır.

Gereği gibi iman edip, salih ameller yapanlar cennete girecekler. Onlara orada mutluluk ve huzur içinde olacaklar.

inkar eden, ayetlerimizi ve ahiret buluşmasını yalanlayan kimselere gelince: işte böyleleri de azabın içerisinde (yaptıklarıyla) yüzleşecekler.

Doğruları inkar eden, ayetleri ve ahirette şefaath, torpil, kayırma olmayacağını yalanlayanlar ise ateşe mahkum olacak ve yaptıklarıyla yüzleşecekler.

Değerlendirme: Rabbimiz bu ayetlerle de öncelikle yaratma konusuna değinmiştir. Şefaath ayetlerinde özellikle "yaratma" kavramının geçmesi, muhataplara şu mesajı vermektedir: Şefaath

edecek olanın, yaratma sıfatı olmalıdır. Tek yaratan Allah olduğuna göre, Allah'tan başka şefaatçi yoktur.

Şefaatçi edinenler, bu yaptıklarıyla hakkın üstünü örterek kafir olmuşlar ve Allah'a ortak koşmuşlardır. Fakat son saat geldiğinde yaptıklarının yanlış olduğunu anlayacak ve pişman olacaklardır.

Cennete, şefaat edilenler değil, gereği gibi iman edip salih ameller yapanlar gireceklerdir.

Sonuç: Kim olursa olsun, ister Müslüman ister müşrik, ona şefaatin bir faydası olmayacaktır. Bir kula faydası olacak olan; iman ve salih ameldir.

Hiç kimsenin hiç kimse adına hiçbir şey ödemeyeceği, kimseden şefaatin kabul edilmeyeceği, kurtuluş akçesi alınmayacağı ve hiç kimsenin yardım görmeyeceği günün (dehşetinden) korunun!
Bakara 48

Ey İsrailoğulları! Size lutfettiğim nimetlerimi hatırlayın; hani Ben sizi çağınızın milletlerine üstün kılmıştım.

Hiç kimsenin hiç kimse adına hiçbir şey ödemeyeceği, kimseden şefaatin kabul edilmeyeceği, kurtuluş akçesi alınmayacağı ve hiç kimsenin yardım görmeyeceği günün (dehşetinden) korunun! Bakara 47-48

Ey İsrailoğulları! Size lutfettiğim nimetlerimi hatırlayın; hani Ben sizi çağınızın milletlerine üstün kılmıştım.

Kimsenin kimseye hiçbir fayda sağlamayacağı, kimseden kurtuluş bedeli kabul edilmeyeceği, şefaatin hiçbir yarar vermeyeceği ve hiç kimsenin yardım görmeyeceği günün bilincinde olun! Bakara 122-123

iddia: “Ayetler yahudilerle ilgilidir. Onlara şefaatchiler olmayacaktır. Fakat müslümanlara şefaatchiler olacaktır.”

Bakara 47-48 ve 122-123.ayetler:

Konusu: Hesap günü, nasıl bir gündür? (şefaath olmayacak)

İniş yeri ve zamanı: Medine’de, Medine döneminin ilk ve orta dönemlerinde indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Medine’de müşrikler olduğu gibi ehli kitap da bulunmaktaydı. Ehli kitabın büyük bir çoğunluğu Yahudi idi. Elllerinde Allah’ın vahyi olmasına rağmen, vahyin bir kısmını değiştirmişler, bir kısmını çıkarları doğrultusunda gizlemiş ve yanlış yorumlamışlardır. Allah’ın vahyine teslim olacaklarına, din adamlarına teslim olmuşlardır. Onların dediklerini, Allah’ın dedikleriyle bir tutmuşlar, onların helal dediklerine helal, haram dediklerine haram demişlerdir.

Ehli kitap, peygamberlerini ve din adamlarını, Allah ortak koşmuşlar, onlara sığınmışlar, onlardan yardım istemiş ve şefaathlerini beklemişlerdir. Onların aracı olmalarıyla ateşten kurtulup, cennete gireceklerine inanmışlardır.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü, nasıl bir gündür?

Ey İsrailoğulları! Size lütfettiğim nimetlerimi hatırlayın; hani Ben sizi çağınızın milletlerine üstün kılmıştım.

Ey ehli kitap olan israiloğulları! Sizin içerinizden elçi göndererek ve çağınızda sizi vahye ilk muhatap olan toplum yaparak, diğer milletlere üstün kılan Rabbinize nankörlük yapmayın! Büyük bir nimet olan vahye sarılın. Hesap günü ziyana uğrayanlardan olmak istemiyorsanız, başkalarına değil vahye teslim olun!

Hiç kimsenin hiç kimse adına hiçbir şey ödemeyeceği, kimseden şefaatin kabul edilmeyeceği, kurtuluş akçesi alınmayacağı ve hiç kimsenin yardım görmeyeceği günün (dehşetinden) korunun!

Kimsenin kimseye hiçbir fayda sağlamayacağı, kimseden kurtuluş bedeli kabul edilmeyeceği, şefaatin hiçbir yarar vermeyeceği ve hiç kimsenin yardım görmeyeceği günün bilincinde olun!

Hesap günü, sizi hüsrana uğramaktan koruyacak olan Allah yani vahye teslimiyettir. Yoksa uydurduğunuz şefaatchiler değil...

O hesap günü ki: Hiç kimse hiç kimse adına kurtuluşu için hiçbir şey ödeyemez. Kimse kimseye fayda sağlayamaz. Kimseden şefaath kabul edilmez. Kimse kimseye aracılık, torpil yapamaz. Kurtuluş için fidye verse, kabul edilmez. Kimseden yardım görmez.

Değerlendirme: Şefaatchi edinenler, bu ayetleri sadece israiloğullarına uyarı yapan ayetler olarak görürler. Bu ayetler genel bir mesaj vermez derler. Bu ayetler Müslümanlara uyarı değildir derler. Bu, çok büyük bir yanıltır. Kuranı kerimde birçok ayet özele mesaj verdiği halde, uyarı geneledir.

İddia edildiği gibi sadece israiloğullarına uyarı vardır dersek şu yanlışları da kabul etmemiz gerekir:

Hesap günü; israiloğulları, birbirlerini kurtarmak için bir şey verse kabul edilmez. Ama Müslümanlar verse kabul edilir. İsrailoğullarının birbirlerine faydası yoktur. Ama Müslümanların birbirlerine faydası olacak. İsrailoğullarının, birbirlerine yapacakları şefaath kabul edilmeyecek fakat Müslümanların kabul edilecek. İsrailoğulları, azaptan kurtulmak için fidye verse kabul edilmeyecek fakat Müslümanlar verse kabul edilecek.

İşte bu mantıkla ayeti okuduğumuzda, onlarca belki yüzlerce ayetle çelişecek bir durum oluşturmuş oluruz.

Ayrıca bu iddia sahipleri, yaptıkları değerlendirmelerde, yazdıkları makale ve kitaplarda görmek istemedikleri yine bakara suresinde olan bir ayet vardır:

Siz ey iman edenler! Kendisinde pazarlığın, dostluğun ve şefaatin olmayacağı gün gelmezden önce size rızık olarak bahsettiklerimizden harcayın! Zira nankörler zalimlerin ta kendileridir. Bakara 254

Bu ayeti ısrarla görmek istemezler. Çünkü işlerine gelmez. Bu ayet, tüm sistemlerini bozar ve şefaatchi mantığı yerle bir eder.

Sonuç: Hesap günü, şefaatin kimseye faydası olmaz.

Siz ey iman edenler! Kendisinde pazarlığın, dostluğun ve şefaatin olmayacağı gün... Bakara 254

Siz ey iman edenler! Kendisinde pazarlığın, dostluğun ve şefaatin olmayacağı gün gelmezden önce size rızık olarak bahsettiklerimizden harcayın! Zira nankörler zalimlerin ta kendileridir.

Allah, kendisinden başka ilah olmayan, mutlak diri, hayatın ve varlığın kaynağı ve dayanağıdır; ne gaflet basar O'nu, ne de uyku. Göklerde ve yerde olan her bir şey O'nundur: O'nun izni olmaksızın katında şfaat edecek olan kimmiş bakayım? O, kullarının önünde-açıkta olan şeyleri de, ardında-gizli olan şeyleri de bilir; oysa onlar, O dilemedikçe O'nun ilminden hiç bir şey kavrayamazlar. O'nun sonsuz kudret ve otoritesi gökleri ve yeri kaplamıştır; üstelik onları görüp gözetmek O'na güç gelmez: zira yüce ve azametli olan yalnızca O'dur. Bakara 254-255

İddia: “Bahse konu ayetler, şefaatin olmayacağını söylüyor ama diğer ayetler Allah'ın izniyle şefaatin olacağını bildiriyor. Şfaat izne bağlı olarak olacaktır.”

Bakara 254-255.ayetler:

Konusu: Hesap günü, şfaat yoktur. Allah'ın izni olmadan kimse şfaat edemez...

İniş yeri ve zamanı: Medine'de, Medine döneminin ilk ve orta dönemlerinde indiği tahmin edilmektedir.

İniş Ortamı: Medine’de şefaât inancına sahip çeşitli inanç grupları vardı. Hesap günü, imanları ve salih amelleri ile değil de, şefaâtçi edindiklerinin şefaâtləri ile kurtulanlardan olacaklarına inanıyorlardı.

Şefaati olumlayan bir ayet mi? HAYIR

Hesap günü:

Siz ey iman edenler! Kendisinde pazarlığın, dostluğun ve şefaatin olmayacağı gün gelmezden önce size rızık olarak bahsettiklerimizden harcayın! Zira nankörler zalimlerin ta kendileridir.

Şefaâtçi edinenler gibi, şefaâtçi edinmemeleri konusunda Rabbimiz bu ayet ile Müslümanları uyarmaktadır. O gün, pazarlığın, dostluğun ve şefaatin faydası olmayacak. O gün faydası olacak olan, iman ve salih amellerdir. Bunlardan biri de, Allah’ın verdiklerinden karşılıksız vermektir.

Allah, kendisinden başka ilah olmayan, mutlak diri, hayatın ve varlığın kaynağı ve dayanağıdır; ne gaflet basar O’nu, ne de uyku.

Şefaât beklenenler Allah gibi olabilirler mi? Allah, tek ilah, mutlak diri, hayatın ve varlığın yaratıcı, kaynağı, dayanağıdır. O’nu ne gaflet basar, ne de uyku... Şefaât edinilenler ise böyle değildir. Bu özelliklere sahip olmadıklarına göre nasıl şefaât etsinler?

Göklerde ve yerde olan her bir şey O'nundur: O'nun izni olmaksızın katında şefa'at edecek olan kimmiş bakayım?

Tüm kainat, Allah'ındır. Her şey O'nun kontrolü altındadır. Tüm yetki O'nundur. Madem böyledir, O'nun izni olmadan kimse şefa'atçi olamaz.

O, kullarının önünde-açıkta olan şeyleri de, ardında-gizli olan şeyleri de bilir; oysa onlar, O dilemedikçe O'nun ilminden hiç bir şey kavrayamazlar.

Her şeyi bilen Allah'tır. Şefa'atçi edinilenler ise her şeyi bilemezler. Bir kulun, günahlarını ve sevaplarını tamamıyla bilen Allah ise, kim bir kulun cenneti mi cehennemi mi hak ettiğini bilebilir?

O'nun sonsuz kudret ve otoritesi gökleri ve yeri kaplamıştır; üstelik onları görüp gözetmek O'na güç gelmez: zira yüce ve azametli olan yalnızca O'dur.

Her şeye gücü yeten, her şeyi gören ve gözetten, yüce ve azametli olan yalnız Allah'tır. Şefa'atçi edinilenler ise sınırlıdır. Sınırlı olan nasıl şefa'at edebilir?

Değerlendirme: Rabbimiz bu ayetlerde de, şefa'atçi mantığı reddederek, muhatapları düşünmeye sevk etmiştir. Birinin şefa'atçi olabilmesi için şu özelliklere sahip olması gerekir:

- Yaratan, yöneten olması gerekir.
- Bir anlık bile gaflet veya uykunun olmaması gerekir ki, şefa'at edeceği kişinin her şeyini bilebilsin.

- Her şeyi bilen olması gerekir ki, birinin şefaati hak edip etmediğini bilsin de öyle şefaet etsin. Kimseye haksızlık etmesin.
- Her şeyi görüp gözetken olması gerekir.
- İlah olması gerekir.

Bu özelliklere sahip tek varlık Allah'tır. Bu nedenle Allah dışında bir şefaathçi yoktur.

İzin Kavramı: Allah'ın izin verdiği şefaathçi olabilir cümlesinden, Allah birilerine şefaath izni verecek anlamı çıkarılamaz. Allah'ın, şefaath yetkisini elinde tuttuğu, tüm yetki ve otoritenin Allah'ın elinde olduğu anlamı çıkarılabilir.

Örnek: Konuyu daha iyi anlamak için bir örnek verelim:

Sizin bir arabanız var. Arabanızı kullanma yetkisi size ait. Bunu tanıdıklarınıza bildiriyorsunuz. Tanıdıklarınızdan biri "benimde o arabayı kullanma yetkim var" diyor. Siz de ona: "Benim izin verdiklerimden başkası bu arabayı kullanamaz" diyorsunuz.

Şimdi siz "benim izin verdiklerimden başkası" diyerek başkalarına izin verdiğinizi mi kastediyorsunuz? Yoksa tüm yetki ve otoritenin size ait olduğunu mu diyorsunuz?

Tabiki tüm yetki ve otoritenin size ait olduğunu söylüyorsunuz. Rabbimiz de bu ayetle birilerine izin verdiğini değil, tüm yetki ve otoritenin kendisine ait olduğunu buyuruyor. Şöyle ki:

Rabbimiz, şefaath yetkisinin sadece kendisine ait olduğunu buyuruyor. *Zümer*44. Müşrikler ise, şefaath edindiklerinin de şefaath yetkileri olduğunu iddia ediyorlar. *Rum* 12. Rabbimiz, bunu iddia eden kullarına şöyle cevap veriyor: Benim izin

verdiklerim dışında kimseye şefaate fayda vermez, kimse şefaateçi olamaz. Bunun için benim iznim gerekli. Yetki ve otorite Ben'im elimde.

Şefaate izin verdiğini değil, tüm yetki ve otoritenin kendi elinde olduğunu buyurmuştur Rabbimiz. Durum bu kadar açıkken, ne yazık ki "izin" kelimesini kullanarak insanlar kandırılmış ve şefaateçi edinmeleri söylenmiştir. Rabbimizin şefaate inancına sahip müşriklere verdiği cevap, şefaate delil olarak getirilmiştir.

Sonuç: Hesap günü, şefaatin kimseye faydası olmayacaktır.

Genel Değerlendirme:

Şefaât ayetlerinin %90'ı kadarı Mekke döneminde, şefaât inancını şiddetle savunan müşriklerin çoğunlukla yaşadığı bir yerde indirilmiştir.

Şefaât konusunun geçtiği ayetlerden sadece üçü medine'de, diğerleri ise mekke'de indirilmiştir. Medine'de inen üç ayet de, kesin olarak şefaatin olmayacağını bildirmiştir. Üç ayetin ikisi ehli kitap olan israil oğulları özelinde tüm muhataplarını, diğer ayet ise direk müslümanlara hitap ederek yine tüm muhataplarını uyarmaktadır.

Mekke'de inen şefaât konusunun geçtiği ayetlerde ise, şefaât inancı kökleşmiş olan müşrikler uyarılmakta ve çeşitli şekillerde şefaâtçilerin şefaâtlerinin geçerli olmayacağı anlatılmaktadır.

Bazı ayetlerde, hesap gününün nasıl bir gün olduğu açıklanarak şefaât inancı reddedilmekte, bazı ayetlerde şefaât inancına sahip müşriklerin düşeceği durum anlatılarak şefaât inancı reddedilmekte, bazı ayetlerde Allah'ın yetki ve otoritesine atıf yapılarak şefaât inancı reddedilmekte, bazı ayetlerde şefaât, Allah'ın iznine bağlanarak ancak izin verdiklerinin şefaât edebileceği söylenerek şefaât inancı reddedilmekte, bazı ayetlerde ise cenneti kazandıracak ameller açıklanarak şefaât inancı reddedilmektedir.

Bir ayette bile şefaatin olacağına dair bir açıklama yoktur. Hesap günü olacaklarla ilgili yapılan açıklamaların birinde bile, peygamberin veya başkalarının şefaât ederek, insanları ateşten kurtarıp cennete girmesine vesile olduğuna dair bir açıklama yoktur.

Durum bu iken ne yazık ki rivayetlerle uydurulmuş bir dine inandık ve Allah'ın sakındırdığı şefa'at inancını, olmazsa olmaz iman esaslarımız arasına aldık.

Ezan okuduğunda, yemek duasında, sohbetlerimizde ve çeşitli vesilelerle "şefa'at ya resulallah" dedik. Yalnız Allah'a sığınmamız, O'ndan yardım istememiz, O'na yalvarmamız gerekirken elçisine sığındık, yalvardık ve elçisinden yardım istedik.

Allah'ın dinini, Allah'ın kitabından öğrenmek yerine, kulların yazdıkları kitaplardan öğrendik. Allah'ın kitabına teslim olmak yerine, kullarının kitaplarına teslim olduk.

ŞEFAAT İNANCI NEDEN İSLAMIN REDDETTİĞİ BİR İNANÇTIR?

Bu bölümde; yukarıda öğrendiklerimizin maddeler halinde bir özeti yapılacak ve şefaath inancının veya Allah dışında bir başkasından şefaath istemenin, islamın bir inanç esası olmadığı ortaya konulacaktır.

1- Rabbimiz, kuranı kerimde; cennete nasıl girileceğini ve kimlerin gireceğini biz kullarına bildirmiştir. Onlarca ayet bu konuda açıklamalar ile doludur. Bu ayetlerin hiç birinde, şefaathle cennete girileceği veya şefaathçilerin şefaathinin cennete girme vesilesi olduğu buyurulmamıştır.

2- Rabbimiz, kuranı kerimde; cehenneme kimlerin gireceğini ve cehenneme girecek olanların yaptıklarının neler olduğunu onlarca ayette biz kullarına bildirmiştir. Bu ayetlerin hiçbirinde cehenneme mahkum olmuş birinin, şefaathçinin şefaathıyla cehennemden kurtulduğu yoktur. Hatta tam tersi, peygamberimiz uyarılarak, ateşe mahkum olmuş birini kurtaramayacağı buyrulmuştur.

3- Rabbimiz, hesap gününün ne ve nasıl olduğunu onlarca ayette bildirmiştir. Bu ayetlerden hiçbirinde, şefaathçilerin olacağından ve şefaathleri ile birilerinin cennete gideceğinden bahsetmez. Tam tersi, hesap gününde şefaathin olmayacağını, kesin ve açık şekilde biz kullarına bildirir.

4- Rabbimiz, elçisinin görev ve yetkilerini onlarca ayette biz kullarına bildirmiştir. Bu ayetlerin hiçbirinde peygamberin şefaath yetkisi olduğu söylenmemiştir.

5- Şefaathle ilgili ayetlerin %90'ı kadarı Mekke'de inmiştir. Mekke'de yaşayan insanların büyük bir çoğunluğunun –ehli kitap dahil- şefaath inancı vardır ve kökleşmiştir. Rabbimiz, bu ayetler ile

şefaata inancına sahip Mekkelilere cevap vermiş ve onlar gibi olmamamız için biz Müslümanları uyarmıştır.

6- Şefaata ilgili Medine’de inen ayetlerin hepsi kesin ve net olarak şefaatchilerin olmayacağını bildirmiştir. Bu ayetlerden biri direk Müslümanlara hitap etmektedir.

7- Rabbimiz, şefaata ilgili ayetlerde veya bağlamlarında kendisinin çok merhametli olduğunu özellikle biz kullarına hatırlatmıştır. Elbette ki bu tesadüf değildir. Alacağımız mesaj şudur: Rahman/merhametin kaynağı olan bir Allah’ımız var. O’ndan daha merhametli başka bir varlık yok. Eğer Allah bir kulunu ateşe mahkum etmişse, kim Allah’tan merhametli olabilir ki bağışlanması için aracı olabilir? Allah dışında şefaatchi edinmek, Allah’tan daha merhametli varlıklar olduğunu iddia etmektir ki, bu Allah’ı gereği gibi tanıyamamaktır.

8- Rabbimiz, şefaata ilgili ayetlerde veya bağlamlarında kendisinin her şeyi bildiğini, kendisine hiçbir şeyin gizli kalmayacağını bildirmiştir. Bunu bildirmesi tesadüfi değildir. Allah, kelimeleri tesadüfen kullanmaz. Alacağımız mesaj şudur: Her şeyi bilen bir Allah’ımız var. Allah dışında her varlık sınırlı bilgiye sahiptir. Bir kulun, günahlarının ve sevaplarının tümünü sadece Allah bilir. Öyleyse, şefaate layık olan bir kulu Allah’tan başka kim bilebilir ki?. Bu nedenle, Allah’tan başka kimse şefaatchi olamaz.

9- Rabbimiz, onlarca ayette; gereği gibi iman edenlerin, salih ameller yapanların ve Allah’ın merhametine mazhar olanların cennete gireceğini buyurmuştur. Bir kula gerekli olanlar bunlardır. Rabbimiz, biz kullarına başka şeyler gerekli olsaydı, bunu mutlaka bildirirdi.

10- Müşrikler, hesap gününü yalanlıyorlardı. Bu yalanlama, inkar şeklinde değil, Allah'ın öğrettiği gibi bir hesap gününe inanmadıklarından kaynaklanıyordu.

Allah'ın hesap günü ile ilgili bildirmediği bir konuya inanmak, hesap gününü yalanlamaktır. Hesap günü Allah'ın bildirmediği şefaathçilerin olduğunu iddia etmek, hesap gününü yalanlamaktır. Bu şekilde inananların sonunu tahmin etmek zor olmasa gerektir.

11- Şefaathçi edinenler, iddialarını bir delil ile ispatlamak zorundadırlar ve onların ellerinde bir delil yoktur. Madem delil yoktur, iddiaları bir zandır. Zan ise gerçeğin yerini tutmaz.

12- Allah dışında şefaathçiler olsaydı bile, yine kendi isteklerine göre değil, Allah'ın razı ve hoşnut olduklarına şefaath edebilirlerdi. Durum bu iken şefaathçi edinip, ondan şefaath dilenmek ne kadar doğrudur?

13- Her şeyin sahibi, yöneticisi Allah'tır. Allah hiçbir şeyden gafil değildir. Öyleyse bir kul Allah'tan gayri neden şefaathçi edinir ki? Zaten Allah, kötülöklere dengi ile, iyiliklere fazlasıyla karşılık vereceğini buyurmamış mıdır?

14- Kendilerine şefaathçi edinenler, hesap günü pişman olacaklar ve dünyaya geri dönüp de salih ameller yapmak isteyecekler. Şefaathçi edindiklerinin kendilerine bir faydalarının olmayacağı görecekle. Biz de pişman olanlardan olmak istemiyorsak, Rabbimizin bu uyarılarını dikkate almalıyız.

15- Şefaathçi edinenler şunu düşünmelidirler: şefaathçileri, kendilerine fayda veya zarar verme gücüne sahipler mi? Cevap evet ise; Allah'a şirk koştuklarını bilmeliler. Çünkü kuranda fayda veya zarar verme gücüne sahip olan tek varlığın Allah olduğu buyrulur. Cevap hayır ise; fayda ve zarar verme gücü olmayan birilerini neden şefaathçi ediniyorlar?

16- Şefaatçi edinenler, Allah'ın huzuruna kendisini kayıracak birileri olmadan çıkmaya korkanlardır. Çünkü onlar, Allah'a güvenmezler, Allah'ı gereği gibi tanımazlar. Şefaatçi edinmeyenler ise, Allah'ı gereği gibi tanır ve O'na güvenirler. Çünkü onlar, kurana teslim olur, Allah'ı kurandan tanırırlar.

17- Şefaat istenecek varlığın; yaratma gücü olmalı, hüküm sahibi olmalı, huzuruna çıkılacak varlık olmalıdır. Allah dışında, bu özelliklere sahip başka bir varlık yoktur. Hesap gününün tek hakimi Allah'tır ve huzuruna çıkacağımız, bizi yargılayacak tek varlık da Allah'tır.

SON SÖZ:

Şefaati inancı islamın kabul ettiği bir inanç değildir. Kuran ayetleri şefaati inancını şiddetle reddeder ve şefaati edinenleri hayal kırıklığı yaşayacakları bir güne karşı uyarır.

Biz müslümanlar; atalarımıza değil, kurana teslim olmalı ve şefaati atalarımızın kitaplarından değil, kurandan öğrenmeliyiz. Eğer bunu yaparsak –ki yukarıda bunu yaptık- Allah dışında şefaati edinenin şirk koştuk olduğunu görmüş oluruz.

Şefaati edinmenin şirk olduğunu öğrenen bir müslümanın yapması gereken ise, şefaati edindiklerini terk etmek ve vahye teslim olmaktır. Vahye teslim olan Allah’a teslim olmuş ve peygamberin izinden gitmiş olur.

Şimdi, tüm şefaati edinenleri kuran ayetleri ile uyarıyoruz. Ayetlere teslim olun ve şefaati edindiklerinizi terk edin. Vallahi Allah yeter:

Kendilerini O'na karşı savunacak bir dost ya da O'nun katında şefaati edecek birileri olmadan Allah'ın huzuruna çıkmaktan korkanları vahiyle uyar ki, O'na karşı sorumluluk bilinciyle hareket etsinler. Enam 51